

พ.ศ. ๒๕๕๗

องค์ประกอบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหาร
ส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ปัทมา ไชยบุตดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวปัทมา ไชยบุตรดี แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
Pkt. sps/
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรวิมล ศรีประเสริฐ)

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พูนศักดิ์ ศรีโสม)

กรรมการ
(ผู้ทรงคุณวุฒิ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ภณิศา สุนทรไชย)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรพร เถลิงชีวิต)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติได้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

.....
(อาจารย์วุฒิพล นัตถจรัสกุล)
คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนิท ตีเมืองซ้าย)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง : องค์ประกอบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหาร
ส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัย : ปัทมญา ไชยบุศดี ปริญญา : บธ.ม. (บริหารธุรกิจ)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ภนิตา สุนทรไชย อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ดร.อัครพร เฉลิมขิต อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล และ 2) ระดับองค์ประกอบประสิทธิภาพควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 183 คน เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ปัจจัย ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 3.80$) ด้านกิจกรรมการควบคุม ($\bar{X} = 3.74$) ด้านด้านการประเมินความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.71$) ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.71$) และด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ($\bar{X} = 3.62$) ตามลำดับ

2. ระดับองค์ประกอบประสิทธิภาพควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล มีความแปรปรวนของตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 45.055 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมและการติดตามและประเมินผล

มีความแปรปรวนของตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 18.001 ด้านการประเมินความเสี่ยง มีความแปรปรวนของตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 11.950 ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร มีความแปรปรวนของตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 7.98 และด้านกิจกรรมการควบคุม มีความแปรปรวนของตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 7.117

องค์ประกอบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม มี 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม การควบคุมและการติดตามและประเมินผล ปัจจัยด้านการประเมินความเสี่ยง ปัจจัยด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และปัจจัยด้านกิจกรรมการควบคุม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

TITLE : The Components in Internal Efficiency Control Influencing the Sub-District Administrative Organizations in Kantarawichai District, Maha Sarakham Province

AUTHOR : Papatchaya Chaibutdee **DEGREE :** M.B.A. (Business Administration)

ADVISORS : Assoc. Prof. Dr. Panita Soonthornchai Major Advisor
Dr. Atcharaporn Chalermchit Co-advisor

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2015

ABSTRACT

The purpose of the research is to assess the internal efficiency control of the Sub-District Administrative Organizations in Kantarawichai District, Maha Sarakham Province, and to investigate the components in the internal efficiency control of the Sub-District Administrative Organizations. The samples were 183 the Sub-District Administrative Organization personnel in Kantarawichai District, Maha Sarakham Province. The instrument was a questionnaire with a .913 reliability index. The statistics used were mean, standard deviation and factor analysis.

Results of the research are as follows:

1. The average level of the internal efficiency control of the Sub-District Administrative Organizations in Kantarawichai District, Maha Sarakham Province was at a high level ($\bar{X} = 3.72$). The five high rated items of the internal efficiency control were evaluation ($\bar{X} = 3.80$), monitoring activities ($\bar{X} = 3.74$), risk evaluation ($\bar{X} = 3.71$), information and communication ($\bar{X} = 3.71$) and control environment ($\bar{X} = 3.62$) respectively.
2. The overall percentage of the variance of all variables: control environment, risk evaluation, monitoring activities, information and communication and evaluation was 45.055%. The percentage of the variance of the environment and evaluation was 18.001%.

The percentage of the variance of the risk evaluation was 11.95%. The percentage of the variance of the information and communication was 7.987%, and the percentage of the variance of the monitoring activities was 7.117%.

In conclusion, the components significantly influence the internal efficiency control of the Sub-District Administrative Organizations, Kantarawichai District, Maha Sarakham Province are control environment, evaluation, risk evaluation, information and communication and monitoring activities.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือจากประธานหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่า เพื่อให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในด้านต่างๆ อย่างเต็มกำลัง และได้ให้กำลังใจตลอดมาตั้งแต่ต้นจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ภาณีดา สุนทรไชย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.อัจฉรพร เณลิมชิต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ในการทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้แทน บัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นประธานการสอบ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. วงศ์พัฒนา ศรีประเสริฐ และผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พูนศักดิ์ ศิริโสม ที่ให้คำแนะนำและให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ โดยผู้วิจัยได้นำคำแนะนำไปปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำการทำงานวิจัย และบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ กันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ให้ความช่วยเหลือในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนเพื่อนๆ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตรุ่น 15 ที่ได้ให้กำลังใจตลอดมา

ประโยชน์และคุณค่าจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบูชาพระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์ ญาติพี่น้อง และผู้มีพระคุณทุกท่าน หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่อง ผู้วิจัยขอน้อมรับด้วยความเคารพ และหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปศึกษา ในโอกาสต่อไป ผู้วิจัยขอยกความดีทั้งหมดแก่ทุกท่านที่กล่าวมาด้วยความจริงใจ

ปัทมา ไชยบุตรดี

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ญ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามคำศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่จะได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายใน	7
บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
กรอบแนวคิดของการวิจัย	59
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	64
เครื่องมือเพื่อหาประสิทธิภาพแบบสอบถาม	65

หัวข้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	87
สรุปผลการวิจัย	87
อภิปรายผล	89
ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	102
ภาคผนวก ข ค่า IOC และค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม	108
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	119
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	122
ประวัติผู้วิจัย	128

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	การแบ่งเขตการปกครองและจำนวนประชากรอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม 50
2	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 61
3	จำนวนและร้อยละ ข้อมูลส่วนบุคคลของของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 73
4	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมและจำแนกรายด้าน 75
5	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ด้าน สภาพแวดล้อมการควบคุม จำแนกรายข้อ 76
6	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการประเมินความเสี่ยง จำแนกรายข้อ 77
7	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านกิจกรรมการควบคุม จำแนกรายข้อ 78
8	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร จำแนกรายข้อ 79
9	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกรายข้อ 80
10	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตัวแปร 81
11	ผลการวิเคราะห์ค่าความร่วมกัน (Communalities) ค่าของตัวแปรกับปัจจัย 82
12	ตารางแสดงค่าน้ำหนักตัวแปรร่วม ค่าความร่วมกัน และค่าไอเกน 83

13	ผลลัพธ์แสดงเมทริกซ์องค์ประกอบ (Rotated Component Matrix) และ ค่าสัมประสิทธิ์ของคะแนนปัจจัย (Factor Score Coefficients : W) เมื่อมีการหมุนแกน	84
----	--	----

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

- 1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายองค์ประกอบขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติงาน 40
- 2 กรอบแนวคิดของการวิจัย 56

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1. ระดับคะแนนความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (IOC)	103
2. ระดับคะแนนค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation	110

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากกระแสความเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ส่งผลให้ทุกหน่วยงานทั้งภาคเอกชน ราชการ และรัฐวิสาหกิจต้องมีการปรับตัวและกำหนดกลยุทธ์ในการทำงานใหม่ รวมทั้งจัดหา เครื่องมือทางด้านจัดการเข้ามาช่วยในการบริหารงานมากขึ้น ระบบการควบคุมภายใน เป็นเครื่องมือด้านการจัดการประเภทหนึ่งที่ถูกนำมาช่วยในการบริหารงาน (ประพันธ์ ศิริรัตน์ธำรง และคณะ. 2549 : 18) และปรับเปลี่ยนการบริหารงานให้สอดคล้อง กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และต้องมีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ องค์กรให้มีประสิทธิภาพ นำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ และต้องรับรู้ ถึงสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้ท่ามกลาง กระแสการเปลี่ยนแปลง (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2557 : ออนไลน์) การนำพาองค์กรไปสู่ การเจริญเติบโตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในอนาคตนั้น จะต้องจัดให้มีการบริหารงานอย่างมี จริยธรรม ซื่อตรง โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ และอธิบายถึงสิ่งต่างๆ ที่ดำเนินไปด้วยความ ระมัดระวังรอบคอบต่อความเสียหายอย่างมีอาชีพ และที่สำคัญ คือ เคารพต่อสิทธิของผู้ที่ เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งหมายรวมถึงสังคมโดยรวมด้วย เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายเกิดความ มั่นใจ ในระบบการบริหารขององค์กร (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2548 : 48)

การบริหารจัดการองค์กรให้บรรลุตามเป้าหมายและก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด สิ่งสำคัญที่แต่ละองค์กรให้ความสนใจ คือ การจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่มีคุณภาพ เพื่อวัดและประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด (เจริญ เจษฎาวัดย์. 2547 : 24) การควบคุมภายในไม่ได้หมายถึงการควบคุมภายในเฉพาะทางด้านบัญชีและการเงิน เท่านั้น ยังครอบคลุมไปถึงการควบคุมภายในด้านการบริหาร และการควบคุมภายในด้านการ ปฏิบัติงานด้วย ผู้บริหารจึงต้องปลูกจิตสำนึกให้บุคลากรทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการ ควบคุม และร่วมมือกันเพื่อช่วยรักษาไว้ซึ่งระบบการควบคุมภายใน และในขณะเดียวกัน บุคลากรทุกๆ คน ในองค์กรก็จะต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันในเรื่องการควบคุมภายในด้วย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2548 : 27) ซึ่งการควบคุมภายในประกอบด้วยด้าน สภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม

ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล (อำนาจ ชีระวนิช. 2547 : 66) และประโยชน์ของการจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดี เมื่อหน่วยงานนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจะเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้บริหาร มีความมั่นใจว่าการดำเนินงานเป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับ และมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติงานของพนักงานและลูกจ้างได้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง รายงานทางการเงินต่างๆ ที่จัดทำขึ้นถูกต้อง เชื่อถือได้และทันเวลาที่กำหนด ตลอดจนมีการป้องกันความผิดพลาด การทุจริตหรือการสูญหายของทรัพย์สินไว้อย่างรัดกุม ประโยชน์ที่จะได้รับจากการควบคุมภายในนอกจากจะลดความผิดพลาด ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแล้ว ยังทำให้การใช้ทรัพยากรและการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นด้วย (อำนาจ ชีระวนิช. 2547 : 66-93)

องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม มีองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่จำนวน 8 แห่ง ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบล ได้นำระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.2544 มากำหนดเป็นส่วนหนึ่งในข้อตกลงการปฏิบัติราชการกับกระทรวงมหาดไทยโดยได้กำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายตามแผนปฏิบัติราชการปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติราชการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เรื่ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป้าหมายที่มีระบบการควบคุมภายในที่ดี มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ให้ครอบคลุมทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่จะเน้นตรวจสอบความถูกต้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกองตรวจสอบระบบบัญชีการเงินท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้ปรับปรุงการจัดทำแผนการวางระบบมาตรฐานการควบคุมภายใน (สุรชาติ แสนทวีสุข. 2552 : 3-9)

จากปัญหาที่พบ การประเมินความเสี่ยง ด้านการจัดทำทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ ยังมีจุดอ่อนเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังไม่มีความเข้าใจในหน้าที่กิจกรรมด้านการเบิกจ่ายเงิน และเจ้าหน้าที่ยังไม่มีความรู้และความเข้าใจในหน้าที่ กิจกรรมด้านการจัดเก็บรายได้ (องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรวิชัย. 2557 : 21)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่ององค์ประกอบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคามและเพื่อศึกษาขององค์ประกอบของประสิทธิภาพการควบคุม

ภายในที่มีผลต่อผลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลของการศึกษานำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงระบบการควบคุมภายในส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ เพิ่มศักยภาพการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

วัตถุประสงค์การวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิภาพควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

องค์ประกอบประสิทธิภาพ การควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ระดับมาก

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาของการวิจัยไว้ ดังนี้
ศึกษาประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อม การควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล (อำนาจ ชีระวนิช. 2547 : 66-93)

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้
2.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 353 คน (องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. 2556 : 4-11)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ กันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 183 คน สำหรับการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้มา โดยใช้สูตรการคำนวณตามวิธีของยามานะ (Yamane, 1973 : 727-728 ; อ้างถึงใน ชีรวุฒิ เอกะกุล. 2543 : 4)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

3.1 ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ประกอบด้วย (อำนาจ ชีระวนิช. 2547 : 66-93)

3.1.1 ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม

3.1.2 ด้านการประเมินความเสี่ยง

3.1.3 ด้านกิจกรรมการควบคุม

3.1.4 ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร

3.1.5 ด้านการติดตามและประเมินผล

3.2 การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ กันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ กันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ อบต. กุดไสี้ออ อบต. ขามเฒ่าพัฒนา อบต. เขวาใหญ่ อบต. คันธารราษฎร์ อบต. โลกพระ อบต. นาสีนวน อบต. มะค่า และ อบต. ศรีสุข

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยเริ่มทำการวิจัยกำหนดระยะเวลา รวม 1 ปี โดยเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ไปจนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2558

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายของคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ให้นิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

ประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่ฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ กันทรวิชัย

จังหวัดมหาสารคามและบุคลากรขององค์กรร่วมกันกำหนดขึ้นและถือปฏิบัติภายในองค์กร เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานขององค์กรจะเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กร

1. ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม หมายถึง ปัจจัยซึ่งร่วมกันส่งผลให้เกิดความมี ประสิทธิภาพของมาตรการหรือวิธีการควบคุมในองค์กร หรือทำให้มาตรการและวิธีการควบคุม นั้นดีขึ้น ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงาน การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยระบุไว้เป็น ลายลักษณ์อักษร และการกำหนดนโยบายเพื่อป้องกันความเข้าใจคลาดเคลื่อน การโต้แย้งหรือ บัดความรับผิดชอบของบุคลากรและเข้าใจขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตนเอง และบุคลากรมีความรู้ ความสามารถและทักษะ ความชำนาญที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ยอมรับและปฏิบัติตามนโยบาย ระเบียบปฏิบัติและแนวทางการปฏิบัติงาน รวมถึงด้าน จริยธรรมที่กำหนด

2. ด้านการประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุและ การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้ง การกำหนดแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยง โดยมีการประชุมหารือถึงการระบุ ปัจจัยเสี่ยงกับผู้เกี่ยวข้อง หรือกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยง มีการติดตามผลการปฏิบัติตามวิธีการควบคุมที่กำหนดเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง โดยมีการ แจ้งให้บุคลากรทุกคนทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง

3. ด้านกิจกรรมการควบคุม หมายถึง การดำเนินการการควบคุม ตามวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์เพื่อจัดการกับความเสี่ยง และมีการสอบทานกิจกรรมการควบคุม การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยมีมาตรการติดตามและตรวจสอบ ให้การดำเนินงานเป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และมีการแบ่งแยกหน้าที่ในการอนุมัติ การบันทึกบัญชี การสอบทานการตรวจสอบ และการดูแลรักษาทรัพย์สินออกจากกัน โดยเด็ดขาด โดยกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และวงเงินอนุมัติของผู้บริหารแต่ละระดับไว้ อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร

4. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ การดำเนินงานของหน่วยรับตรวจไม่ว่าเป็นข้อมูลจากแหล่งภายในหรือภายนอก ในการดำเนินการเกี่ยวกับสารสนเทศและการสื่อสาร ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีสารสนเทศ อย่างเพียงพอและสื่อสารให้ฝ่ายบริหารและบุคลากรอื่น ๆ ที่เหมาะสมทั้งภายในและภายนอก หน่วยตรวจรับ ซึ่งจำเป็นต้องใช้สารสนเทศนั้นในรูปแบบที่เหมาะสมและทันเวลา

การดำเนินงาน โดยนำระบบสารสนเทศและการสื่อสาร เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบ อินเทอร์เน็ต มาใช้ในการปฏิบัติงาน มีระบบการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอก อย่างเพียงพอ เชื่อถือได้ และทันการณ์และมีข้อมูลสารสนเทศ ทั้งภายในและภายนอกเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามกฎหมาย กฎระเบียบอย่างครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน มีการส่งเสริม ให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมอย่างเพียงพอในการใช้ระบบสารสนเทศใหม่ เพื่อการติดต่อ สื่อสารระหว่างหน่วยงาน และให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ด้านการติดตามและประเมินผล หมายถึง กระบวนการติดตามผลระหว่าง ปฏิบัติงาน รวมถึงการติดตามประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบตามปกติโดยการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง ภายในในระยะเวลาที่กำหนด และมีการประเมินการควบคุมภายในส่วนต่างๆ ของแต่ละส่วนงาน เป็นระยะๆ พร้อมทั้งการรายงานผลการประเมินและรายการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน โดยตรงต่อหน่วยงาน เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบอื่นมีการให้ข้อเสนอแนะ ให้กับหน่วยงานในการปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับ ตำบลที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีพื้นที่ 8 ตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัด มหาสารคาม

บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานที่องค์การบริหาร ส่วนตำบล 8 ตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. ทราบแนวทางในการประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล
2. ทราบแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามที่มาตรฐาน การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในกำหนด
3. เป็นข้อมูลสนเทศในการวางแผนและปรับปรุงกระบวนการบริหารงาน เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล

บทที่ 2

เอกสารงานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง องค์ประกอบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายใน
2. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1. งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2. งานวิจัยต่างประเทศ
4. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายใน

การควบคุมภายใน คือ กระบวนการที่ผู้กำกับดูแลฝ่ายบริหารและบุคลากรทุกระดับของหน่วยรับตรวจ กำหนดให้มีขึ้นเพื่อให้มีความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

1. ความหมายของการควบคุมภายใน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้ความหมายและคำจำกัดความของการควบคุมภายใน ไว้ดังนี้

ณรงค์ ปรีดานันท์ (2545 : 37-53) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการซึ่งได้รับการออกแบบไว้โดยคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ในองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลใน 3 ประการดังนี้

1. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน
2. ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน
3. การปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎระเบียบต่างๆ

พิศมัย รักรรยา (2545 : 47) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบและขั้นตอน การปฏิบัติงานที่จะช่วยให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมทั้งเทคนิค การบัญชี ซึ่งจะช่วยลดความผิดพลาดและการทุจริต รวมทั้งความสูญเปล่าให้เกิดน้อยที่สุด

คตพร บุญรอด (2546 : 32) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การควบคุมภายใน หมายถึง วิธีการต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารนำมาใช้ภายในกิจการ เพื่อการดำเนินงาน การควบคุมภายใน เป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารของทุกกิจการมีลักษณะเป็นการควบคุมนโยบายและ การปฏิบัติงานทั้งหมดของกิจการ

พยอม สิงห์แสน (2546 : 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การควบคุมภายใน หมายถึง นโยบายและวิธีการที่ได้วางไว้สำหรับปฏิบัติในกิจการเพื่อที่จะให้ได้รับความมั่นใจ อย่างสมเหตุสมผลว่า กิจการจะสามารถดำเนินการให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

วิเชียร พันธุ์ประไพ (2547 : 15) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การควบคุมภายใน หมายถึง แผนจัดแบ่งส่วนงานวิธีการปฏิบัติงานที่ประสานกัน และมาตรการต่างๆ ที่ถือปฏิบัติ ในกิจการ เพื่อดูแลรักษาทรัพย์สินตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลทางบัญชี เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายที่ผู้บริหารได้วางไว้

สำนักงานมาตรฐานการสอบบัญชีภาษีอากร (2547 : 109) ได้ให้ความหมาย ไว้ว่า การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารกิจการและพนักงานของกิจการ ร่วมกันกำหนดขึ้น เพื่อให้เกิดความมั่นใจที่สมเหตุสมผลว่ากิจการจะสามารถบรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของกิจการในเรื่องต่อไปนี้

1. ความมีประสิทธิภาพประสิทธิผลของการดำเนินงาน
2. ความน่าเชื่อถือของงบการเงิน
3. การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนด

อำนาจ ธีระวนิช (2547 : 66) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยรับตรวจ จัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยรับตรวจ จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพการดำเนินงาน
2. ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน
3. การปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2557 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการ แผนการจัดองค์การ ระบบงาน และวิธีการ ซึ่งมีอยู่ภายในองค์การรวมถึงการกระทำใดๆ โดยผู้บริหารที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่อง ดังนี้

1. ความเชื่อถือได้ และควมมีคุณภาพสมบูรณ์ของข้อมูลสารสนเทศ
2. การปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน วิธีการ กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับ
3. การป้องกันระงับรักษาทรัพย์สิน
4. การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จ

ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน หรือแผนงานที่กำหนดไว้

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ฝ่ายบริหารขององค์กรและบุคลากรขององค์กรร่วมกันกำหนดขึ้นและถือปฏิบัติภายในองค์กรเพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานขององค์กรจะเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลและสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กร

2. หลักการควบคุมภายใน

หลักการควบคุมภายในสะท้อนให้เห็นถึงการควบคุมภายใน ดังนี้
(อำนาจ ชีระวนิช. 2547 : 66)

2.1 การควบคุมภายในเป็นส่วนประกอบที่แทรกหรือแฝงอยู่ในการปฏิบัติงานตามปกติ การควบคุมภายในมิใช่เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งและมีใช่เหตุผลสุดท้ายของการกระทำแต่เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและแทรกอยู่หรือแฝงอยู่ในการปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยรับตรวจฝ่ายบริหารจึงควรนำการควบคุมภายในมาใช้โดยรวมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารงาน ซึ่งได้แก่ การวางแผน การดำเนินการและการติดตามผล

2.2 การควบคุมภายในเกิดขึ้นได้โดยบุคลากรของหน่วยรับตรวจ บุคลากรทุกระดับเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้การควบคุมภายในเกิดขึ้นในหน่วยรับตรวจ ฝ่ายบริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดี โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ วางกลไกการควบคุมและการกำหนดกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการติดตามผล การควบคุมภายใน ส่วนบุคลากรอื่นของหน่วยรับตรวจรับผิดชอบต่อการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่ดี

2.3 การควบคุมภายในให้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ถึงแม้ว่าการควบคุมภายในจะออกแบบไว้ดีเพียงใดก็ตามก็ไม่สามารถ

ให้ความมั่นใจว่าจะทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์ เพราะยังมีปัจจัยอื่นซึ่งมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ เช่น การใช้ดุลยพินิจผิดพลาด การสมรู้ร่วมคิดกัน การปฏิบัติผิดกฎหมาย ระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ การวางระบบการควบคุมภายในจะต้องคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกันว่า ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการควบคุมภายในจะคุ้มค้ำกับต้นทุนที่เกิดขึ้น

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า หลักการควบคุมภายในเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและแทรกอยู่หรือแฝงอยู่ในการปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยรับตรวจฝ่ายบริหาร โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ วางกลไกการควบคุมและการกำหนดกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการติดตามผลการควบคุมภายใน

3. ความสำคัญของการควบคุมภายใน

การควบคุมภายในไม่ใช่ระบบหนึ่งระบบใด โดยเฉพาะหรือเป็นระบบซึ่งแยกออกจากระบบงานประจำขององค์กร แต่การควบคุมภายในควรถือเสมือนเป็นส่วนเดียวกันกับระบบงานที่ฝ่ายบริหารใช้ปฏิบัติงานการจัดให้มีการควบคุมภายในที่มีประสิทธิผลและสอดคล้องกับมาตรฐานการควบคุมภายใน ที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน จะเกี่ยวข้องกับการประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายในและภายนอกขององค์กร เงื่อนไขแรกของการประเมินความเสี่ยงคือการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ชัดเจน ซึ่งเป็นเป้าหมายหรือความมุ่งหมายที่หน่วยงานต้องการบรรลุผลสำเร็จ การประเมินความเสี่ยง คือการระบุและการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว แล้วจึงกำหนดกิจกรรมการควบคุมหรือกำหนดระบบการควบคุมภายใน ซึ่งขึ้นกับระดับความเสี่ยงและผลการประเมินความเสี่ยงและความคุ้มค้ำ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน (เช่น ระเบียบปฏิบัติ กระบวนการปฏิบัติงาน การดำเนินการทางกายภาพ โครงสร้างองค์กร และการมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ) ควรได้รับการออกแบบให้มีขึ้นและให้มีการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายนอกจากนี้ ข้าราชการข้อมูลต่างๆ ควรสื่อสารไปยังผู้บริหารและส่วนงานอื่นๆ ภายในองค์กรซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้นๆ ภายในกำหนดเวลาที่สามารถทำให้ปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบสำเร็จลุล่วงไปได้และควรมีการติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน เพื่อประเมินคุณภาพการดำเนินงานในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเพื่อความมั่นใจว่าข้อตรวจพบจากการตรวจสอบและการสอบทานอื่นได้รับการแก้ไขอย่างทันทั่วทั้งที่

การควบคุมภายในที่ดีมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของบรรดากิจการทั้งหลาย ตลอดจนผู้บริหารและผู้สอบบัญชี รวมทั้งผู้ตรวจสอบภายในของธุรกิจนั้น ในด้านการดำเนินงานการจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดีก็เพื่อให้ธุรกิจมีความมั่นใจได้ว่า (สมหมาย ปฐมวิชัยวัฒน์. 2549 : 32-34)

3.1 องค์กรได้มีการบันทึกรายการ เกี่ยวกับรายได้ที่พึงได้รับไว้ในบัญชีครบถ้วน
ทุกรายการ

3.2 รายการจ่ายเงินทุกรายการได้กระทำอย่างถูกต้อง และได้มีการอนุมัติ
จากผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ โดยถูกต้องแท้จริง

3.3 ได้มีการบันทึกรายการทรัพย์สินต่างๆ ไว้ครบถ้วน และได้มีมาตรการ
ป้องกันการสูญหายหรือเสียหายอย่างรัดกุม

3.4 ได้มีการบันทึกรายการหนี้สินที่เกิดขึ้นหรือภาระที่ธุรกิจต้องผูกพัน
อย่างถูกต้องครบถ้วน

3.5 ได้มีการจัดทำและการดำเนินการทางการเมืองบัญชีอย่างเหมาะสมถูกต้อง
และสามารถเสนอข้อมูลที่สมบูรณ์เชื่อถือได้

3.6 ได้มีการดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของการควบคุมภายใน คือ องค์กร
ได้มีการบันทึกรายการ เกี่ยวกับรายได้ที่พึงได้รับไว้ในบัญชี รายการจ่ายเงิน รายการทรัพย์สิน
ต่างๆ การบันทึกรายการหนี้สินที่เกิดขึ้นและได้มีการจัดทำและการดำเนินการทางการเมืองบัญชี
อย่างเหมาะสมถูกต้อง

4. วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยรับตรวจต้องให้ความสำคัญ
ต่อวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ
(อำนาจ วีระวนิช. 2547 : 66)

4.1 เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน (Operation
Objective) ได้แก่การปฏิบัติงานและการใช้ทรัพยากรของหน่วยรับตรวจให้เป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความ
ผิดพลาดความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจ

4.2 เพื่อให้เกิดความเชื่อถือได้ของการรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Objective) ได้แก่ การจัดทำรายงานทางการเงินที่ใช้ภายในและภายนอกหน่วยรับตรวจ ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง เชื่อถือได้และทันเวลา

4.3 เพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (Compliance Objective) ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติ คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการปฏิบัติตามนโยบาย และวิธีการปฏิบัติงานที่หน่วยรับตรวจได้กำหนดขึ้น

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน คือ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความเชื่อถือได้ของการรายงานทางการเงิน และเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

5. ประโยชน์ของการควบคุมภายใน

ประโยชน์ของการควบคุมภายในอาจพิจารณาได้ 3 แนวทาง ดังนี้
(จันทนา สาขากรและคณะ. 2548 : 2-15)

5.1 ประโยชน์สำหรับฝ่ายบริหาร

ระบบการควบคุมภายในที่ดีจะเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้บริหารมีความมั่นใจว่า บุคลากรและลูกจ้างได้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง รายงานต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นถูกต้อง เชื่อถือได้และทันเวลาที่กำหนด ตลอดจนมีการป้องกันความผิดพลาดและการทุจริตหรือการสูญหายของทรัพย์สินไว้อย่างรัดกุม

5.2 ประโยชน์สำหรับพนักงานและลูกจ้าง

ระบบการควบคุมภายในจะเป็นเครื่องชี้แนะแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและเป็นไปตามนโยบายที่กำหนดผู้บริหารวางไว้ เป็นเครื่องช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

5.3 ประโยชน์สำหรับผู้สอบบัญชีและผู้ตรวจสอบภายใน

ผู้สอบบัญชีและผู้ตรวจสอบภายใน จะใช้ประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในเป็นปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงาน กิจการที่มีการควบคุมภายในที่ดี จะช่วยให้การทำงานของผู้สอบบัญชีและผู้ตรวจสอบภายในรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ประโยชน์ของการควบคุมภายใน คือ เป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้บริหารมีความมั่นใจว่าบุคลากรและลูกจ้างได้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดผู้บริหารวางไว้ และช่วยให้การทำงานของผู้สอบบัญชีและผู้ตรวจสอบภายในรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

6. ลักษณะการควบคุมภายในที่ดี

การควบคุมภายในของธุรกิจมักแตกต่างกันไปตามประเภทของการดำเนินธุรกิจ แต่โดยทั่วไปการควบคุมภายในที่ดีจะมีลักษณะเหมือนกัน ดังนี้ (จันทนา สาขากรและคณะ. 2548 : 2-15)

6.1 มีแผนจัดแบ่งส่วนงาน ซึ่งกำหนดความรับผิดชอบของงานด้านต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน โดยมีหลักสำคัญคือการไม่ให้บุคลากรคนใดคนหนึ่งคุมงานหรือปฏิบัติงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงคนเดียวตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด เพราะจะเป็นการเปิดโอกาสให้มีการทุจริตได้ง่าย หรือหากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นก็ไม่มีใครทราบหรือแก้ไขได้ทันการณ์

6.2 มีระบบการควบคุมทางบัญชีที่ดี คือ มีการอนุมัติรายการ คู่มือการบัญชีมีการควบคุมโดยงบประมาณและระบบต้นทุนที่เหมาะสม เพื่อให้มีการรวบรวมข้อมูลทางบัญชี เป็นไปอย่างถูกต้องเรียบร้อยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ มีการใช้งบประมาณเพื่อควบคุมการปฏิบัติงาน สำหรับเอกสารประกอบรายการบัญชีและแบบพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องควรมีหมายเลขกำกับเพื่อสามารถควบคุมได้และใช้เป็นหลักในการประมวลผลข้อมูลทางบัญชี

6.3 มีแนวทางปฏิบัติงานที่ดี โดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร แต่ละตำแหน่ง ไว้อย่างครบถ้วนเป็นลายลักษณ์อักษร ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงาน การมอบหมายหน้าที่ และการกำหนดนโยบายต่างๆ เพื่อป้องกันความเข้าใจคลาดเคลื่อน การโต้แย้งหรือเปิดความรับผิดชอบของบุคลากร

6.4 ใช้เจ้าหน้าที่ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับความรับผิดชอบ จะเริ่มตั้งแต่การรับสมัครบุคคลเข้าทำงาน การเลื่อนตำแหน่งและการฝึกอบรม ผู้ปฏิบัติที่มีคุณสมบัติและประสบการณ์ที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งของผลสำเร็จของงาน เพราะองค์กรอาจได้รับความเสียหายหากใช้เจ้าหน้าที่ที่มีคุณสมบัติไม่ตรงกับงานที่มอบหมาย

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะการควบคุมภายในที่ดี คือ กำหนดความรับผิดชอบของงานด้านต่างๆ ไว้อย่างชัดเจน ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงาน การมอบหมายหน้าที่ และการกำหนดนโยบายต่างๆ เพื่อป้องกันความเข้าใจคลาดเคลื่อน การโต้แย้งหรือเปิดความรับผิดชอบของบุคลากร

7. องค์ประกอบของการควบคุมภายใน

องค์ประกอบของการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO (Committee of Sponsoring Organization Of The Treadway Commission) มี 5 ประการ ดังนี้ (จันทนา สาขากรและคณะ. 2548 : 2-15)

7.1 ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม

อำนาจ ธีระวณิช (2547 : 66) ได้ให้ความหมายไว้ว่าสภาพแวดล้อมการควบคุม หมายถึง ปัจจัยหลาย ๆ ปัจจัย ซึ่งร่วมกันส่งผลให้เกิดความมีประสิทธิภาพของมาตรการหรือวิธีการควบคุมในองค์กร หรือทำให้มาตรการและวิธีการควบคุมนั้นดีขึ้น และในทางตรงข้ามก็อาจทำให้การควบคุมย่อหย่อนลงได้

สภาพแวดล้อมการควบคุมเป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึกและบรรยากาศของการควบคุมภายในให้บุคลากรทุกคนเข้าใจและมีจิตสำนึกที่ดีในการควบคุมและการปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบ โดยเน้นที่ผู้บริหารระดับสูงที่จะสร้างสภาพแวดล้อมการควบคุมและการกระทำเป็นตัวอย่าง COSO ถือว่าบุคลากรเป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นพื้นฐานและมีอิทธิพลสำคัญต่อบรรยากาศของการควบคุมภายในองค์กรนั้นทั้งหมด การมีบุคลากรดีเป็นแกนของจักรกลสำคัญในการผลักดันสิ่งดีอื่น ๆ ให้เกิดขึ้นภายในองค์กร

สภาพแวดล้อมการควบคุมที่ดี คือ สภาพแวดล้อมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรมีความรับผิดชอบและเข้าใจขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตนเอง และบุคลากรดังกล่าวจะต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเพียงพอนอกจากนี้บุคลากรจะต้องยอมรับและปฏิบัติตามนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงาน รวมถึงข้อกำหนดด้านจริยธรรมที่กำหนด

สภาพแวดล้อมการควบคุมของผู้บริหาร ประกอบด้วยปัจจัยการบริหาร ด้านต่าง ๆ ดังนี้ (อุษณา ภัทรมนตรี. 2545 : 4-8)

7.1.1 ปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร

ทัศนคติและรูปแบบการทำงานของผู้บริหารแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน บางคนกล้าได้กล้าเสีย กล้าเสี่ยง บางคนค่อนข้างระมัดระวังแนวนุรักษนิยมไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจทางธุรกิจ หรือการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาด้านการเงินการบัญชีและการรายงานทางการเงิน ความแตกต่างในแนวคิดและวิธีการทำงานของนักบริหารย่อมมีผลสำคัญต่อการควบคุมภายในองค์กรเพราะผู้บริหารมีหน้าที่โดยตรงในการจัดให้มีนโยบาย มาตรการ และวิธีการควบคุมภายใน

ความแตกต่างในแนวความคิดและวิธีการทำงานของนักบริหารย่อมมีผลสำคัญต่อการควบคุมภายในองค์กร เพราะผู้บริหารมีหน้าที่โดยตรงในการจัดให้มีนโยบาย มาตรการและวิธีการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ รวมทั้งต้องรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นปรัชญาและสไตล์การทำงานของผู้บริหารอาจขึ้นอยู่กับรูปแบบโครงสร้าง

ของกิจการ เช่น เป็นเครือข่ายของกิจการในต่างประเทศหรือเป็นกิจการอิสระภายในประเทศ เป็นกิจการที่มีสาขาหรือไม่มีสาขา รวมถึงเป็นกิจการขนาดเล็กหรือใหญ่เป็นต้น

ปรัชญาและลักษณะการทำงานของผู้บริหารแต่ละคนย่อมแตกต่างกันและจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลถึงการกำหนดระบบการควบคุมภายในของหน่วยงาน เพราะผู้บริหารมีหน้าที่ในการกำหนด นโยบาย มาตรการ และระบบการควบคุมภายใน แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารต้องรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น ผู้บริหารสามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดสภาพแวดล้อมการควบคุมที่ดี โดยดำเนินการ ดังนี้ (จันทนา สาขากรและคณะ. 2548 : 2-15)

1. กำหนดนโยบายและกลยุทธ์การดำเนินงาน มาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรให้ชัดเจน และแจ้งให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานทราบ
2. กำหนดโครงสร้างการจัดหน่วยงานให้เหมาะสม มีสายการบังคับบัญชาและมีความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภายในที่ชัดเจน รวมทั้งมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรในแต่ละตำแหน่งอย่างเหมาะสม
3. กำหนดคุณลักษณะงานเฉพาะตำแหน่ง (Job Description) ของบุคลากรทุกตำแหน่งหน้าที่ และระดับความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในแต่ละงานอย่างชัดเจน
4. กำหนดให้มีนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานด้านการบริหารบุคลากร ตลอดจนการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างชัดเจนและเป็นธรรม รวมทั้งกำหนดบทลงโทษทางวินัยให้ชัดเจน
5. กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) และหน่วยตรวจสอบภายใน

7.1.2 ความซื่อสัตย์และจรรยาบรรณ

1. ผู้บริหารจะต้องใช้การประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรทุกรูปแบบ เพื่อให้บุคลากรได้รับทราบว่า ผู้บริหารถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์และมีจรรยาบรรณมีความสำคัญอย่างยิ่งยวด และไม่ยินยอมให้มีการต่อรอง หรืออ่อนปรนในเรื่องนี้เป็นอันขาด ผู้บริหารจะต้องแสดงออกอย่างสม่ำเสมอทั้งโดยคำพูดและการกระทำให้เป็นที่น่าประจักษ์ว่า ต้องการให้องค์กรยึดมั่นในมาตรฐานจรรยาบรรณขั้นสูง ทั้งจะต้องมั่นใจด้วยว่าพนักงานทุกคนได้รับทราบและเข้าใจดีในหลักการเช่นนั้น และควรจัดทำข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณไว้ให้ชัดเจน รวมถึงข้อกำหนดห้ามบุคลากรปฏิบัติตนในลักษณะที่มีความขัดแย้งกับผลประโยชน์กับ

กิจการผู้เป็นนายจ้าง ความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในไม่สามารถจะทำให้เกิดขึ้นได้ หากความซื่อสัตย์และจรรยาบรรณของผู้บริหารไม่เป็นไปในแนวเดียวกัน

2. ผู้บริหารควรแจ้งให้พนักงานทุกคนทราบว่า การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์และมีจริยธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่ง และไม่ยินยอมให้มีการต้อรอง หรือผ่อนปรนในเรื่องนี้ โดยมีการจัดทำข้อกำหนดด้านจริยธรรม แนวทางที่พึงปฏิบัติ หรือมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยผู้บริหารทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ตัวอย่างสม่ำเสมอ และมีการจัดการและปฏิบัติต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ดี

3. การบริหารและการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์มีจริยธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งสองประการนี้เป็นสิ่งที่ต้องสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดขึ้น โดยผู้บริหารจะต้องใช้การประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรทุกรูปแบบ เพื่อให้พนักงานได้ทราบว่า ผู้บริหารถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์และมีจรรยาบรรณมีความสำคัญอย่างยิ่งยวด ผู้บริหารจะต้องแสดงออกอย่างสม่ำเสมอทั้งโดยคำพูดและการกระทำให้เป็นที่ยอมรับว่าต้องการให้องค์กรยึดมั่นในมาตรฐานจรรยาบรรณขั้นสูง ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมีการสื่อสารให้เจ้าหน้าที่ทุกคนในหน่วยงานรับทราบ และตระหนักถึงคุณค่าในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์และมีจริยธรรม จนเป็นบรรทัดฐานหรือข้อตกลงร่วมกันที่ให้หน่วยงานถือปฏิบัติ จะต้องมั่นใจด้วยว่าบุคลากรทุกคนได้รับทราบและเข้าใจดีในหลักการเช่นนั้น โดยผู้บริหารควรดำเนินการดังนี้ (จินทนา สาขากรและคณะ. 2548 : 2-15)

3.1 กำหนดนโยบาย มาตรฐานการปฏิบัติงานให้ชัดเจนและทำตัวเป็นตัวอย่างอย่างสม่ำเสมอ ทั้งโดยคำพูดและการกระทำ

3.2 สื่อสารและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทุกคนได้รับทราบ ตลอดจนเข้าใจหลักการจริยธรรมดังกล่าว

3.3 จัดทำข้อกำหนดจริยธรรมหรือแนวทางที่ถึงปฏิบัติของหน่วยงานไว้ให้ชัดเจน โดยรวมถึงกรณีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ด้วย

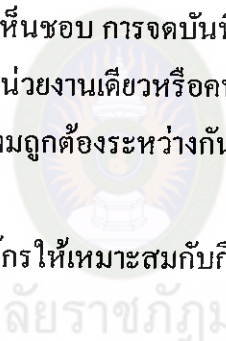
3.4 ลดวิธีการหรือโอกาสที่จะจูงใจให้เกิดการกระทำผิดความซื่อสัตย์และจริยธรรมเป็นปัจจัยเบื้องต้นที่สำคัญ ซึ่งจะส่งผลถึงการจัดโครงสร้างของหน่วยงานอื่นๆ การจัดการและการติดตามประเมินผลองค์ประกอบของระบบการควบคุมภายในอื่นๆ ด้วย

7.1.3 โครงสร้างการจัดองค์กร

โครงสร้างขององค์กรที่ได้รับการจัดไว้ดีย่อมเป็นพื้นฐานสำคัญทำให้ผู้บริหารสามารถวางแผนงานสั่งการ และควบคุมการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

มีประสิทธิภาพ โครงสร้างการจัตองค์กรรวมถึงการจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในองค์กร และการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในระดับต่างๆ โดยคำนึงถึงความรู้และความสามารถของบุคคลเหล่านั้นด้วย การรวมศูนย์อำนาจหรือกระจายอำนาจการตัดสินใจในระดับต่างๆ หากองค์กรเลือกใช้การรวมศูนย์อำนาจในการตัดสินใจ คุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้ที่ได้รับอำนาจย่อมมีความสำคัญ หากเลือกวิธีกระจายอำนาจการตัดสินใจ ระบบและขั้นตอนการทำงานรวมถึงกระบวนการในการติดตามผลย่อมมีความสำคัญมากกว่าการจัด โครงสร้างองค์กรขึ้นอยู่กับขนาดองค์กรและลักษณะธุรกิจ เป็นสำคัญ

โครงสร้างการจัตองค์กรรวมถึงการจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในองค์กร ควรจัดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบในงาน 3 ด้าน ออกจากกัน คือ การอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบ การจัดบันทึกข้อมูล และการดูแลรักษาทรัพย์สินขององค์กร โดยจะต้องไม่ให้หน่วยงานเดียวหรือคนเพียงคนเดียวทำหลายหน้าที่ เพราะจะทำให้ขาดระบบการสอบยั้นความถูกต้องระหว่างกัน และถือเป็นจุดอ่อนอย่างหนึ่งของระบบการควบคุม

การจัด โครงสร้างองค์กรให้เหมาะสมกับกิจกรรมขององค์กร ดังนี้
(อำนาจ ชีระวนิช. 2547 : 69)

1. การรวมศูนย์อำนาจหรือกระจายศูนย์อำนาจการตัดสินใจในระดับต่าง ๆ หากกิจการเลือกใช้การรวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจ คุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้ที่ได้รับอำนาจย่อมมีความสำคัญ กรณีวิธีกระจายศูนย์อำนาจการตัดสินใจ ระบบและขั้นตอนการทำงานรวมถึงกระบวนการในการติดตามผล ก็จะมีมีความสำคัญมากกว่าคุณสมบัติของตัวบุคคล

2. การจัด โครงสร้างของหน่วยงานที่มีการผลิต โดยเครื่องจักร อาจใช้โครงสร้างและการควบคุมที่เป็นระเบียบแบบแผนแน่นอน แต่โครงสร้างที่มีรูปแบบแน่นอน อาจไม่เหมาะสมกับกิจกรรมการบริการหรืองานที่เกี่ยวกับการค้นคว้าวิจัยทางวิชาการ เป็นต้น

3. การมอบอำนาจต้องให้เหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและต้องชัดเจน

4. ฝ่ายบริหารจะต้องกำหนดระดับของความรู้ความสามารถที่จำเป็น สำหรับการปฏิบัติงานแต่ละอย่าง ระดับความรู้ความสามารถที่กำหนดขึ้นนั้นจะต้องถูกแบ่งออกมาเป็นข้อกำหนดด้านพื้นฐานความรู้ทางการศึกษาและหรือประสบการณ์ความชำนาญ ในการปฏิบัติงานเพื่อ ใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาบรรจุแต่งตั้งพนักงานให้เหมาะสมกับหน้าที่

และความรับผิดชอบเครื่องมือสำคัญในการนี้ อย่างหนึ่งคือการจัดทำคำพรรณนาลักษณะงาน

7.1.4 นโยบายและวิธีบริหารงานด้านบุคลากร

คนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพหรือไม่ เพียงใด ประสิทธิภาพการควบคุมภายในจะถูกกระทบอย่างมากด้วยพฤติกรรม และอุปนิสัยของบุคลากรในองค์กร ดังนั้น นโยบายของฝ่ายบริหารในส่วนเกี่ยวกับการว่าจ้าง การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง และการจ่าย ค่าตอบแทนและผลประโยชน์อื่น ล้วนมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายใน องค์กร

สิ่งที่ผู้บริหารพึงระลึกเสมอ คือ นโยบายและวิธีบริหารงานด้านบุคลากรที่ดี ดังนี้ (อุษณา ภัทรมนตรี. 2545 : 4-8)

1. กำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการว่าจ้าง การพัฒนาการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง รวมทั้งการจ่ายผลตอบแทนและ ผลประโยชน์อื่น
2. กำหนดคุณสมบัติและลักษณะงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละตำแหน่งไว้ ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน
3. กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการประกันความซื่อสัตย์ของพนักงาน
4. มีระบบการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง และติดตามผลกาปฏิบัติงานอย่าง เป็นระบบและสม่ำเสมอ
5. กำหนดแนวปฏิบัติที่มิให้มีการขัดแย้งของผลประโยชน์ต่อองค์กร
6. การมอบอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบการกำหนดอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากรในองค์กรเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของ การควบคุมภายใน บุคลากรทุกคนที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านต่างๆ อยู่ในองค์กรจะต้องมีความเข้าใจ ชัดเจนถึงขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบควรทราบด้วยว่างานของตนสัมพันธ์ กับงานของผู้อื่นอย่างไร ผู้บริหารควรจัดให้มีคำพรรณนาลักษณะงาน หรือ Job Description ของพนักงานทุกระดับไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับอ้างอิงในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันมิให้เกิดความซ้ำซ้อน หรือการละเว้นการปฏิบัติงานใดงานหนึ่ง

7.1.5 การมอบอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบ

องค์ประกอบนี้หมายถึงการมอบอำนาจในระดับปฏิบัติการ การกำหนด วิธีการรายงานและอำนาจในการอนุมัติ ซึ่งควรมอบในระดับที่ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานเกิด

ความคิดริเริ่มหรือสามารถแก้ไขปัญหาก็ให้เหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคน (อุษณา ภัทรมนตรี. 2545 : 4-11)

การมอบอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรทุกคนผู้ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ อยู่ในองค์กรจะต้องมีความเข้าใจชัดเจนถึงขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ และควรทราบโดยชัดเจนว่างานของตนสัมพันธ์กับงานของผู้อื่นอย่างไร สภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในจะดีขึ้น หากผู้บริหารจัดให้มีคำพรรณนาลักษณะงานของพนักงานทุกระดับไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับอ้างอิงในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันมิให้เกิดความซ้ำซ้อน หรือการละเว้นการปฏิบัติงานใดงานหนึ่ง นอกจากนี้องค์กรยังควรทำเอกสารคู่มือระบบงานสำหรับงานที่มีความซับซ้อนหรือเทคโนโลยีสูงหรือลงทุนด้วยเงินจำนวนมาก เพราะหากไม่มีคู่มือระบบงานแล้วจะทำให้องค์กรมีความเสี่ยงสูงหากผู้รู้ลาออกหรือซื้อตัวไปทำงานที่อื่น

ผู้บริหารควรกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรแต่ละตำแหน่งให้ชัดเจน ดังนี้ (อุษณา ภัทรมนตรี. 2545 : 4-11)

1. กำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละตำแหน่งให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจและระบบการสอบย้อนความถูกต้องระหว่างกัน
2. กำหนดคู่มือการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบหากไม่มีเอกสารคู่มือระบบงานแล้วจะทำให้องค์กรมีความเสี่ยงสูงหากผู้รู้ลาออก หรือถูกประมูลซื้อตัวไปทำงานที่อื่น พนักงานที่เหลื่ออยู่อาจไม่สามารถทำงานได้หรือทำได้แต่ไม่ดีหากปราศจากเอกสารคู่มือระบบงาน
3. กำหนดระบบการติดตามประเมินผล ซึ่งรวมถึงการจัดทำแผนงานและระบบการรายงานผลงานอย่างสม่ำเสมอ

7.1.6 คณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการตรวจสอบ

ปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งของสภาพแวดล้อมของการควบคุม คือคณะกรรมการองค์กร (Board Of Director) และคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) ซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลสำคัญต่อสภาพแวดล้อมของการควบคุมและแนวทางการปฏิบัติงานของผู้บริหาร (Tone At The Top) สิ่งสำคัญที่สุดสำหรับคณะกรรมการตรวจสอบ คือ ความมีอิสระจากฝ่ายจัดการ ประสพการณ์คุณสมบัติเฉพาะของแต่ละบุคคล ขอบเขตของการเข้าไปเกี่ยวข้องและการพิจารณาพิจารณากิจกรรมต่าง ๆ และความเหมาะสมในการดำเนินการ ปัจจัยสำคัญอีกข้อหนึ่งคือ ความถี่ในการสอบทาน หรือการหยิบยกปัญหาสำคัญๆ ขึ้นมาเพื่อพิจารณาและติดตามกับ

ฝ่ายจัดการเกี่ยวกับแผนงานหรือผลการดำเนินงาน (อุษณา ภัทรมนตรี. 2545 : 4-9)

COSO เน้นว่าฝ่ายบริหารระดับสูง มีบทบาทสำคัญยิ่งในการสร้างบรรยากาศ การควบคุมขององค์กร ส่วนคณะกรรมการตรวจสอบเป็นคณะบุคคลสำคัญที่ทำหน้าที่ส่งเสริม บรรยากาศของการควบคุม โดยเฉพาะการส่งเสริมให้การตรวจสอบทั้งการตรวจสอบภายใน และการสอบบัญชีให้เป็นไปอย่างอิสระและตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่า การปฏิบัติงานต่างๆจะต้องผ่านระบบการตรวจสอบเพื่อความถูกต้องก่อน

คณะกรรมการตรวจสอบและการตรวจสอบภายในเป็นกลไกและเครื่องมือ ชนิดหนึ่งในการช่วยตรวจสอบและสอบทานงานให้เป็นไปตามแผนงานที่ฝ่ายบริหารวางไว้ คณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความสามารถและมีความเป็นอิสระในการทำงานจะช่วย ส่งเสริมและสนับสนุนสภาพแวดล้อมการควบคุมในหน่วยงานให้ดียิ่งขึ้น (กรมบัญชีกลาง. 2548 : 8)

7.1.7 การตรวจสอบภายใน

การตรวจสอบภายในเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญที่มีความอิสระในการติดตาม และประเมินผลการควบคุมภายใน และเป็นเครื่องมือของการบริหารเพื่อให้สภาพแวดล้อมของ การควบคุมภายในมีคุณภาพที่ดี โดยทั่วไปผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่ในการตรวจสอบและ ประเมินผลการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ทั้งด้านการเงิน การบัญชี และด้านการปฏิบัติงานของ องค์กร ผู้ตรวจสอบภายในจะรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลให้แก่ผู้บริหารของ องค์กรรวมถึงผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานที่ได้รับการตรวจสอบและประเมินผลด้วย การตรวจสอบภายในที่จะช่วยให้สภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในดี จะต้องเป็นการ ตรวจสอบภายในที่กระทำอย่างถูกต้องตามหลักการทางวิชาชีพตรวจสอบภายใน คือ ผู้ตรวจสอบภายในต้องมีความเป็นอิสระเพียงพอที่จะรายงานผลการตรวจสอบ และแสดง ความเห็นอย่างตรงไปตรงมาตามหลักการแห่งวิชาชีพไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลแห่งความคิดเห็น ส่วนตัว ซึ่งจะเกิดขึ้นได้โดยการจัดองค์กรให้ผู้ตรวจสอบภายในขึ้นกับผู้บริหารระดับสูง และ มีสถานะของตำแหน่งหน้าที่ในองค์กรที่เอื้อให้เกิดความเป็นอิสระ นอกจากนั้นจะต้องจัดให้ การตรวจสอบภายในเป็นแรงสร้างสรรค์ในทางบวกเพื่อการพัฒนา เป็นบริการที่แพร่กระจาย ทั่วถึงสำหรับการปฏิบัติงานทุกด้าน และให้การตรวจสอบภายในมีลักษณะงานที่ทำการ ประจำและเป็นส่วนหนึ่งของงานปกติมิใช่ตรวจสอบเมื่อมีเรื่องผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่ง เท่านั้น

องค์กรจะต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในทุกระดับตำแหน่งอย่างเหมาะสม โดยต้องเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ และมนุษยสัมพันธ์ดี เนื่องจากผู้ตรวจสอบภายในจะต้องทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินความถูกต้องเหมาะสมของมาตรการควบคุมภายในต่างๆ ในองค์กรเพื่อแสดงความคิดเห็น และในหลายกรณีจะต้องชี้แนะทางเลือกต่างๆ แก่ผู้บริหารในกรณีที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงมาตรการหรือวิธีการทำงาน ดังนั้นผู้ตรวจสอบภายในจึงควรได้รับการเลือกสรรและแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยและควรเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มดี มิฉะนั้นข้อเสนอแนะจะไม่มีคุณภาพมากนัก สิ่งที่สำคัญมากที่ผู้บริหารทุกคนต้องรับทราบ คือ ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องได้รับการสนับสนุนอย่างเหมาะสมจากผู้บริหาร เพราะหากขาดการสนับสนุนที่เพียงพอแล้วมักทำให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ไม่ได้รับการนำไปปฏิบัติเท่าที่ควร (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2540 : 1-10)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ในการดำเนินการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการควบคุม ผู้กำกับดูแลฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยรับตรวจสอบต้องสร้างบรรยากาศของการควบคุมเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการควบคุมภายใน โดยส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนในหน่วยรับตรวจเกิดจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ และตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการควบคุมภายในรวมทั้งดำรงรักษาไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมของการควบคุมที่ดี

7.2 ด้านการประเมินความเสี่ยง

อำนาจ ชีระวนิช (2547 : 66) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ซึ่งไม่พึงประสงค์ที่ทำให้งาน ไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดและการประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร รวมทั้งการกำหนดแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยงหรือการบริหารความเสี่ยง

ทุกองค์กรไม่ว่าอยู่ในธุรกิจประเภทใด ย่อมดำเนินการอยู่ท่ามกลางความเสี่ยงทางธุรกิจรูปแบบต่างๆ และสาเหตุแห่งความเสี่ยงมีทั้งสืบเนื่องมาจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกจึงมีความจำเป็นที่ทุกธุรกิจจะต้องประเมินเพื่อทราบว่ามีความเสี่ยงอยู่อย่างไรและในเรื่องหรือขั้นตอนใดของงาน เพื่อกำหนดและนำมาตราการควบคุมที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมาระแวด ระวังตรงเรื่องหรือขั้นตอนเหล่านั้น เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าความเสียหายหรือความผิดพลาดจะไม่เกิดขึ้น หรือหากเกิดขึ้น

ก็ไม่อยู่ในระดับที่อันตราย หรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ไม่ถึงกับทำให้รายงานการเงินการบัญชี หรือข้อมูลต่างๆ เชื่อถือไม่ได้ ไม่ถึงกับทำให้สินทรัพย์ขององค์กรไม่ได้รับการดูแลและรักษาให้อยู่ในสภาพที่พร้อมกับการใช้งาน และไม่ถึงกับทำให้เกิดการปฏิบัติที่ผิดกฎหมาย ระเบียบ นโยบายหรือข้อกำหนดใดที่องค์กรต้องปฏิบัติตาม

โดยธรรมชาติทุกองค์กรย่อมต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง ต้นเหตุของการเปลี่ยนแปลงอาจเกิดจากนโยบายของผู้บริหารขององค์กรนั่นเองหรือสภาพการแข่งขันทำให้ต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกัน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่มาจากสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น คำสั่งขององค์การควบคุมทางราชการเป็นต้น ในกระแสความเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดขึ้นได้เสมอเช่นนี้ทำให้ความเสี่ยง หรือจุดเสี่ยงเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จึงทำให้มีความจำเป็นต้องประเมินความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (Ongoing) เพื่อให้ผู้บริหารได้รับทราบข้อมูลความเสี่ยงที่ถูกต้องตรงสภาพที่เป็นอยู่จริงในแต่ละขณะ อันจะทำให้สามารถใช้อุปกรณ์เหล่านั้นสร้างเสริมมาตรการและระบบการควบคุมภายในให้สัมพันธ์รับกันได้เหมาะสมกับความเสี่ยงที่มีอยู่ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2556 : ออนไลน์)

7.2.1 ลักษณะของความเสี่ยง

ความเสี่ยงที่ผู้บริหารต้องพิจารณามี ดังนี้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2556 : ออนไลน์)

1) ความเสี่ยงจากลักษณะธุรกิจ

ความเสี่ยงจากลักษณะธุรกิจ (Inherent Risk) เป็นความเสี่ยงที่มีอยู่โดยธรรมชาติในธุรกิจหรืองานแต่ละอย่าง เมื่อใดก็ตามที่ตัดสินใจที่จะทำธุรกิจหรืองานนั้นๆ ก็ย่อมจะมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น ผู้บริหารควรเข้าใจถึงความเสี่ยงที่องค์กรของตนประสบอยู่และจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะลดความเสี่ยงนี้ได้อย่างไร โดยต้องพิจารณาว่าความเสี่ยงระดับใดที่องค์กรของตนพอจะรับได้ และพยายามจัดการให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้นั้น วิธีการอย่างหนึ่งที่จะลดความเสี่ยงก็คือต้องมีการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) และการจัดให้มีระบบการควบคุมภายในขึ้น

2) ความเสี่ยงจากการควบคุมภายใน

ความเสี่ยงจากการควบคุมภายใน (Control Risk) เป็นความเสี่ยงที่ระบบการควบคุมภายในขององค์กร ไม่อาจป้องกันข้อผิดพลาดในส่วนที่เกิดจากความเสี่ยงจากธุรกิจได้ทั้งหมด ความเสี่ยงในส่วนนี้เกิดขึ้นเนื่องจากว่าในแต่ละองค์กรแม้จะจัดให้มีระบบการควบคุมภายในเพื่อลดความเสี่ยงจากลักษณะธุรกิจลงแล้วก็ตาม แต่ก็อาจมีโอกาส

ที่การควบคุมภายในดังกล่าวยังบกพร่อง หรือแม้ว่าองค์กรอาจจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดี แต่ไม่มีการปฏิบัติตามระบบที่มีอยู่ก็ทำให้เกิดความเสียหายได้เช่นกัน อย่างไรก็ตามผู้บริหารควรตระหนักว่าการควบคุมภายในให้ได้เพียงความมั่นใจตามสมควร หรือความมั่นใจในระดับที่สมเหตุสมผลเท่านั้นว่าจะไม่เกิดความล้มเหลว ความไม่มีประสิทธิภาพ ความเสียหายหรือการทุจริตขึ้นหากปฏิบัติตามระบบที่กำหนดไว้ แต่การควบคุมภายในมิใช่เป็นหลักประกันหรือให้ความมั่นใจได้อย่างสมบูรณ์ว่าเหตุการณ์ต่างๆ ข้างต้นจะไม่เกิดขึ้น การควบคุมภายในสามารถรองความเสียหายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับองค์กรให้ลดน้อยลงไปได้มากตามสมควรเมื่อเทียบกับการไม่จัดการควบคุมภายในไว้เลย ผู้บริหารควรพิจารณาจัดระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพราะหากองค์กรต้องการสร้างระบบการควบคุมภายในเพื่อครอบคลุมข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นทั้งหมดย่อมเป็นไปได้ยากและอาจเกินความจำเป็น อีกทั้งอาจก่อให้เกิดต้นทุนการควบคุมภายในที่สูงเกินความจำเป็นหรือประสิทธิภาพ การดำเนินงานอาจลดลง ได้ถ้าระบบและขั้นตอนการควบคุมมีมากเกินไป

3) ความเสี่ยงจากการตรวจไม่พบข้อผิดพลาด

ความเสี่ยงจากการตรวจไม่พบข้อผิดพลาด (Detection Risk) เป็นความเสี่ยงที่การควบคุมภายในไม่อาจค้นพบความไม่ถูกต้องของรายการหรือข้อผิดพลาดที่มีอยู่ ทั้งนี้เพราะในการปฏิบัติงานตรวจสอบผู้ตรวจสอบภายในจำเป็นต้องใช้ระบบการตรวจโดยเลือกตัวอย่างเพราะไม่สามารถตรวจสอบทุกสิ่งได้ทั้งร้อยเปอร์เซ็นต์เนื่องจากอัตรากำลังและความจำเป็นอย่างอื่น นอกจากนั้น การตรวจสอบภายในยังมีข้อจำกัด ในกรณีที่การจัดโครงสร้างองค์กรไม่ดีพอและผู้ตรวจสอบภายในไม่มีความเป็นอิสระอย่างแท้จริงแล้ว ผู้ตรวจสอบภายในอาจไม่อยู่ในวิสัยที่จะตรวจสอบการปฏิบัติหรือการบริหาร โดยผู้บริหารระดับสูงขององค์กรนั้นได้

7.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยง การควบคุม และการตรวจสอบ

ความเสี่ยงจากลักษณะธุรกิจ (Inherent Risk) อาจลดลงได้เมื่อจัดให้มีการวางระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม แต่ก็มีความเสี่ยงที่การควบคุมภายในขององค์กรไม่อาจป้องกันข้อผิดพลาดได้ (Control Risk) การจัดให้มีมาตรการและวิธีการควบคุมภายในยังมีให้หลักประกันว่า การดำเนินงานจะประสบความสำเร็จและปลอดภัยจากความเสียหายหรือความผิดพลาดการตรวจสอบภายในจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงจากการควบคุมภายในมากขึ้น แต่ก็ยังมีความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากงานการตรวจสอบภายในคือ ความเสี่ยงจากการตรวจสอบ

ไม่พบข้อผิดพลาด (Detection Risk) อย่างไรก็ตามองค์กรที่จัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในที่ดีย่อมลดโอกาสของความผิดพลาดที่มีสาระสำคัญลงได้มาก

7.2.3 ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง

1) การระบุปัจจัยเสี่ยง

ความเสี่ยงมีสาเหตุมาจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรหรือผลการปฏิบัติงาน ทั้งในระดับองค์กรและระดับกิจกรรม ในการระบุปัจจัยเสี่ยงฝ่ายบริหารจำเป็นต้องตั้งคำถามว่าเหตุการณ์ใดหรือกิจกรรมใดของกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย และการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด รวมทั้งมีทรัพย์สินใดที่จำเป็นจะต้องได้รับการดูแลป้องกันรักษา เช่น ความเสี่ยงจากการจัดซื้อจัดจ้างในราคาแพง ความเสี่ยงจากการจัดซื้อพัสดุที่มีคุณภาพต่ำกว่าข้อกำหนด เป็นต้น

2) การวิเคราะห์ความเสี่ยง

หลังจากการระบุปัจจัยเสี่ยงแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการวิเคราะห์ความเสี่ยงหรือผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กร เทคนิคการวิเคราะห์ความเสี่ยงมีหลายวิธีเพราะการวัดความเสี่ยงเป็นตัวเลขว่ามีผลกระทบต่อองค์กรเท่าไรนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก โดยทั่วไปจะวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยประเมินนัยสำคัญหรือผลกระทบของความเสี่ยงและความถี่ที่จะเกิดหรือโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อความเสี่ยงที่มีระดับสูงและมีโอกาสเกิดขึ้นสูงแต่อาจลดความสนใจต่อความเสี่ยงที่มีระดับต่ำและโอกาสจะเกิดความเสี่ยงมีน้อย การวิเคราะห์ความเสี่ยงของสองจุดนี้ต้องใช้วิจารณญาณอย่างมากว่าควรอยู่ระดับใด เพราะการวัดความเสี่ยงทำได้ยาก

3) การบริหารความเสี่ยง

เมื่อทราบความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญและโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงแล้ว ควรวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยง และพิจารณาว่าจะยอมรับความเสี่ยงนั้นหรือจะกำหนดกิจกรรมการควบคุมต่างๆ เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ระดับดังกล่าวผู้บริหารมีหน้าที่และความรับผิดชอบกำหนดขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนในการจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมกับประโยชน์ที่จะได้รับจากกิจกรรมการควบคุมว่าคุ้มค่าหรือไม่ผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอและปรับเปลี่ยนการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ ถือได้ว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสมและถือเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่ง

ของการควบคุมภายในการกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง ฝ่ายบริหาร ควรพิจารณาว่าความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความเสี่ยงในลักษณะใด (อำนาจ ชีระวนิช. 2547 : 66-78)

3.1) กรณีเป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับองค์กรโดยรวม มักเกิดจากปัจจัยภายนอกซึ่งมิได้อยู่ภายใต้การควบคุมของฝ่ายบริหาร การป้องกันหรือลดความเสี่ยงกระทำได้ โดยการบริหารความเสี่ยง เช่น ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอาจบริหารความเสี่ยงโดยการจัดทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าหรือพิจารณาหาแหล่งเงินกู้ภายในประเทศทดแทน เป็นต้น

3.2) กรณีเป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการควบคุมภายใน ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายในซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมภายในของฝ่ายบริหาร การป้องกันหรือลดความเสี่ยงกระทำได้ โดยจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมอย่างเพียงพอและเหมาะสม เช่น ความเสี่ยงจากการจัดซื้อพัสดุราคาแพงแต่คุณภาพต่ำ อาจจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมเกี่ยวกับการจัดซื้อให้รัดกุมมากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การประเมินความเสี่ยง คือ กระบวนการที่ใช้ในการระบุและการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการกำหนดแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยง หรือการบริหารความเสี่ยง ในการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง ฝ่ายบริหารต้องประเมินความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจอย่างเพียงพอและเหมาะสม

7.3 ด้านกิจกรรมการควบคุม

อุษณา ภัทรมนตรี (2545 : 4-19) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมการควบคุม หมายถึง การกระทำที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามนโยบาย วิธีปฏิบัติงาน และคำสั่งต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดซึ่งเมื่อกระทำอย่างถูกต้องภายในเวลาที่เหมาะสมแล้ว ควรเพิ่มความมั่นใจในความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด หรือคือกิจกรรมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันค้นพบ หรือลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้ตามผลการประเมินความเสี่ยง

อำนาจ ชีระวนิช (2547 : 66) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมการควบคุม หมายถึง นโยบายและมาตรการต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารนำมาใช้เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า คำสั่งต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดขึ้น เพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง ได้รับการตอบสนองและการปฏิบัติตาม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งหมายถึงความสำเร็จทางธุรกิจ ความถูกต้องเรียบร้อย

ของรายงานทางการเงิน การระแวงระวังดูแลทรัพย์สินขององค์กรเป็นอย่างดี และไม่มี การปฏิบัติผิดกฎหมาย ระเบียบหรือคำสั่งในสาระสำคัญ

กิจกรรมการควบคุมเป็นวิธีการสนับสนุนการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กร ให้เป็นไปตามนโยบาย ระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน ตลอดจนคำสั่งต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนด การกำหนดกิจกรรมการควบคุมควรจะต้องอยู่ในกิจกรรมการทำงานตามปกติของพนักงาน ไม่ใช่สิ่งที่จะต้องทำเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้มีการควบคุมการทำงานเป็นไปตามนโยบาย กิจกรรมการควบคุมจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประเมินความเสี่ยง หากมีการประเมินความเสี่ยงว่ามีมากกิจกรรมการควบคุมก็จำเป็นต้องแทรกอยู่ในการทำงานปกติมากขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารสามารถควบคุมการทำงานเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น (อำนาจ ธีระวนิช. 2547 : 66)

กิจกรรมการควบคุมประกอบไปด้วยกิจกรรมต่างๆ คือ การอนุมัติ การมอบอำนาจ การตรวจสอบ การกระทบยอด การสอบทานผลการปฏิบัติงาน การป้องกันดูแลรักษาทรัพย์สินและการแบ่งแยกหน้าที่ และรวมถึงกิจกรรมควบคุมเพื่อการบริหาร การควบคุมเพื่อป้องกันการควบคุมในระบบที่ไม่ใช่คอมพิวเตอร์และการควบคุมในระบบคอมพิวเตอร์เป็นต้นซึ่งกิจกรรมควบคุมต่างๆ เหล่านี้สามารถแบ่งได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ประเภทของการควบคุม สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท คือ (คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน. 2548 : 12)

7.3.1 การควบคุมแบบป้องกัน (Preventive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก เช่น การอนุมัติการจัดโครงสร้างองค์การ การใช้พนักงานที่มีความรู้และจริยธรรม การแบ่งแยกหน้าที่ การใช้และการควบคุมเอกสารที่ดี การควบคุมการเข้าถึงเอกสาร

7.3.2 การควบคุมแบบค้นพบ (Detective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น การสอบทาน การวิเคราะห์ การยืนยันยอดการตรวจนับ การรายงานข้อบกพร่อง การตรวจสอบ ฯลฯ

7.3.3 การควบคุมแบบแก้ไข (Corrective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีแก้ไข ไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต

7.3.4 การควบคุมแบบสั่งเสริม (Directive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จ โดยตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการกิจกรรม การควบคุมทั่วไปที่สามารถนำไปใช้ในระดับต่างๆ ขององค์กร

1) การอนุมัติ

ในการดำเนินงานของทุกองค์กรฝ่ายบริหารไม่สามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้ได้โดยลำพัง จึงจำเป็นต้องมอบหมายให้บุคลากรระดับรองลงมาปฏิบัติแทน โดยการมอบอำนาจ ในการมอบอำนาจให้บุคลากรในระดับต่างๆ นั้นควรกำหนดขอบเขตระดับของอำนาจในการอนุมัติให้ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษรและควรสื่อสารให้บุคลากรทราบทั่วกัน ผู้ที่ได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้เป็นผู้อนุมัติตรวจสอบทาน ความเพียงพอของเอกสารประกอบการขออนุมัติว่าถูกต้องเหมาะสม และเป็นไปตามกฎหมายระเบียบ นโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง และมีวงเงินที่อนุมัติอยู่ภายใต้ขอบเขตอำนาจที่ตนสามารถอนุมัติได้ รวมทั้งควรสอบถามเกี่ยวกับรายการที่ผิดปกติจากผู้ที่เกี่ยวข้องก่อนลงนามอนุมัติให้ดำเนินการ นอกจากนี้ผู้ที่มีอำนาจอนุมัติไม่ควรลงนามอนุมัติในแบบฟอร์มเปล่าหรือแบบฟอร์มที่ไม่มีข้อมูลรายการที่ขออนุมัติอย่างเพียงพอ

2) การสอบทานงาน

การสอบทานงานและข้อมูลข่าวสารต่างๆ โดยฝ่ายบริหารเป็นกิจกรรมการควบคุมที่สำคัญที่ควรกระทำอย่างต่อเนื่องโดยสม่ำเสมอ และควรบันทึกผลการสอบทาน การปฏิบัติงานและสถานการณ์ที่ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องติดตามแก้ไขเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งการสอบทานผลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารในแต่ละระดับอาจมุ่งเน้นให้ความสนใจในประเด็นที่แตกต่างกัน

2.1) การสอบทาน โดยผู้บริหารสูงสุด (Top Management Review)

หมายถึง กิจกรรมการควบคุมที่ผู้บริหารสูงสุดเป็นผู้ใช้ การสอบทานในที่นี้ คือ การใช้วิธีการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างผลการปฏิบัติงานจริงกับแผนงาน งบประมาณหรือประมาณการ ซึ่งได้จัดทำหรือกำหนดขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า ผลการสอบทานจะทำให้ผู้บริหารสูงสุดเห็นภาพรวมว่าการดำเนินงานมีปัญหาใหญ่ๆ ด้านใดบ้าง ช่วยให้วิเคราะห์หาสาเหตุซึ่งนำไปสู่การพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาที่จำเป็น และหากขยายการวิเคราะห์เปรียบเทียบให้คลุมถึงข้อมูลของกลุ่มแข่งขันได้ ผลการสอบทานในลักษณะนี้ยังส่งผลช่วยให้ผู้บริหารสูงสุดได้ทราบ

ระดับและทิศทางการแข่งขัน ได้เป็นอย่างดี และทำให้เตรียมรับสถานการณ์ในอนาคตได้ถูกต้องมากขึ้น

2.2) การสอบทาน โดยผู้บริหารระดับกลาง (Functional Management Review) ผู้บริหารระดับกลางในที่นี้ หมายถึง ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านใดด้านหนึ่งภายในองค์กร เช่น การจัดหา การผลิต การขาย การเงิน การบัญชี เป็นต้น ผู้บริหารระดับกลางควรสอบทานรายงานผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านต่างๆ ในหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบการสอบทานอาจกระทำกับข้อมูลเป้าหมายที่จัดทำขึ้นตามแผนงาน หรือนโยบายขององค์กร นอกจากนั้นผู้บริหารระดับกลางจำเป็นต้องสอบทานวิธีการปฏิบัติงานจริงกับระเบียบปฏิบัติ ตัวเลขสถิติผลการปฏิบัติงานในอดีตและเป้าหมายของหน่วยอีกด้วย ระดับการสอบทานโดยผู้บริหารระดับกลางควรเข้มงวดหรือกระทำบ่อยครั้งมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของความเสี่ยงจากลักษณะธุรกิจหรือความเสี่ยงจากลักษณะงานนั่นเอง

3) การดูแลป้องกันทรัพย์สิน

การดูแลป้องกันทรัพย์สินเป็นการจำกัดการเข้าถึงทรัพย์สินที่มีความเสี่ยง เช่น เงินสด ทรัพย์สินที่มีค่า เอกสารหลักฐานและระบบงานที่สำคัญ ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นความลับขององค์กร เป็นต้น เพื่อป้องกันการสูญหาย การทุจริต และการนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ที่ไม่ได้อำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ฝ่ายบริหารควรจัดให้มีการดูแลรักษาทรัพย์สินอย่างรัดกุมและเพียงพอการดูแลป้องกันรักษาทรัพย์สินที่ดี คือ การควบคุมการเข้าถึงทรัพย์สินนั้น เช่น การเก็บเงินสดและของมีค่าในเซฟที่ปลอดภัย การใส่กุญแจห้องเก็บพัสดุหรือตู้เก็บเอกสารหลักฐานที่สำคัญการใช้ระบบการรักษาความปลอดภัยโดยใช้การ์ดหรือแผงสัญญาณ การใช้รหัสผ่าน การจัดเวรยามรักษาความปลอดภัย เป็นต้น นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารควรกำหนดให้มีการจัดทำทะเบียนทรัพย์สินและให้มีการตรวจนับทรัพย์สินเป็นระยะๆ โดยบุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาและการดูแลรักษาทรัพย์สินนั้นๆ และเปรียบเทียบผลที่ได้จากการตรวจนับกับทะเบียนทรัพย์สิน หากมีผลต่างเกิดขึ้นควรติดตามหาสาเหตุแล้วดำเนินการตามควรแก่กรณี และปรับปรุงทะเบียนทรัพย์สินให้ถูกต้องรวมทั้งควรวิเคราะห์ว่ากิจกรรมการควบคุมที่มีอยู่เป็นไปโดยขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ เพื่อแก้ไขปรับปรุง

4) การควบคุมทางกายภาพ

การควบคุมทางกายภาพ (Physical Controls) หมายถึง การดูแลป้องกันทรัพย์สินอันได้แก่ เครื่องมือ เครื่องใช้ สินค้าคงเหลือ เงินสด หลักทรัพย์ เอกสารสิทธิ์และเอกสารสำคัญอื่นกิจกรรมการควบคุมที่ควรพิจารณานำมาใช้ รวมถึงการตรวจนับ การจัดเวร

ยามรักษาการณ์ การประกันภัย การเปรียบเทียบจำนวนที่มีอยู่จริงกับทะเบียนหรือหลักฐานทางบัญชี

5) การแบ่งแยกหน้าที่

การแบ่งแยกหน้าที่ (Segregation Of Duties) โดยหลักการ คือจัดแบ่งหน้าที่ระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน เพื่อให้มีการสอบยันความถูกต้องสมบูรณ์ระหว่างกัน ควรใช้ในกรณีที่งานมีลักษณะเสี่ยงต่อความผิดพลาดหรือความเสียหาย เนื่องจากการกระทำที่ไม่เหมาะสม หรือไม่สุจริตได้โดยง่าย หากจัดให้บุคคลคนเดียว หรือหน่วยงานเดียวเป็นผู้ปฏิบัติงานนั้นตามลำดับตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด ตัวอย่างลักษณะงานที่จำเป็นต้องจัดแบ่งแยกกันทำ ได้แก่ การอนุมัติรายการ การจดบันทึกรายการ และการรับ จ่าย เก็บรักษาทรัพย์สินที่อนุมัติและจดบันทึกนั้น หน้าที่ระหว่างการรับ จ่าย เก็บรักษาเงินกับการลงบัญชีเงินสด การติดต่อธนาคาร ก็มีความจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาจัดแบ่งหน้าที่กันมิให้บุคลากรคนเดียวกันเป็นผู้ปฏิบัติ พนักงานต้องไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการคำนวณค่านายหน้าจากการขายและควรหลีกเลี่ยงมิให้พนักงานขายทำหน้าที่เกี่ยวกับการเก็บเงินจากลูกค้าด้วย

6) ดัชนีวัดผลการดำเนินงาน

ดัชนีวัดผลการดำเนินงาน (Performance Indicator) ดัชนีที่นิยมใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการดำเนินงานมักอยู่ในรูปของอัตราส่วนต่างๆ ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทางการเงินหรือการดำเนินงานอย่างหนึ่งกับข้อมูลอีกอย่างหนึ่ง การติดตามวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวของอัตราส่วน หรือแนวโน้มของความเปลี่ยนแปลงในค่าของอัตราส่วนที่คำนวณขึ้น จะช่วยบอกให้นักวิเคราะห์ทราบอาการบางอย่างของธุรกิจว่าอยู่ในสภาวะอย่างไร น่าพึงพอใจหรือไม่ นักบริหารสามารถใช้อัตราส่วนที่ผิดปกติหรือแนวโน้มที่น่าสังเกตเป็นดัชนีบ่งชี้ให้ต้องติดตาม หรือให้ความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษเพื่อตัดสินใจสั่งการแก้ไขปัญหาทั้งด้านการดำเนินงานและด้านการจัดทำรายงานทางการเงิน

นอกจากกิจกรรมการควบคุมดังกล่าวแล้วองค์กรควรให้ความสนใจในการจัดทำหลักฐานเอกสาร (Documentation) สำหรับการดำเนินงานหรือระบบงานใดที่มีความสำคัญด้วย คือ ควรจัดให้มีการจัดทำหลักฐานที่เป็นเอกสารหรือหนังสือไว้ ระบบงานสำคัญที่ไม่มีการจัดทำเอกสารระบบงานไว้ ก็ทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงานนั้นได้โดยง่าย ศูนย์คอมพิวเตอร์ควรจัดให้มี Flowchart สำหรับระบบงาน และสำหรับโปรแกรมสั่งงานที่สำคัญ เพื่อให้ทุกคนที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบและสามารถค้นคว้า หรืออ้างอิงได้เมื่อมีความจำเป็น จะเป็นผลเสียหายต่อส่วนรวมไม่น้อยหากระบบงานคอมพิวเตอร์ซึ่งองค์กร

ต้องลงทุนไปเป็นจำนวนเงินมหาศาลแต่มีผู้รู้ระบบการใช้งานเพียงหนึ่งหรือสองคน เพราะหากเกิดการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล ก็จะทำให้มีความเสี่ยงที่เงินลงทุนจำนวนมหาศาลนั้น จะกลายเป็นความสูญเปล่า เนื่องจากการประมวลข้อมูล ทั้งระบบอาจสะดุดลงเพียงด้วยเหตุที่ไม่มีผู้ใดอื่นทราบว่าจะระบบงานกำหนดอะไรไว้อย่างไร

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า กิจกรรมการควบคุม คือ นโยบาย และวิธีการต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดให้บุคลากรของหน่วยรับตรวจปฏิบัติเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง และได้รับการสนองตอบโดยมีการปฏิบัติตาม ในการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุม ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7.4 ด้านข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร

อานาจ ชีระวนิช (2547 : 66) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีและข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านอื่น ขององค์กร ทั้งจากแหล่งภายในและภายนอกกิจการ ข้อมูลสารสนเทศที่ดีต้องเป็นข้อมูลที่มีสาระสำคัญต่อการตัดสินใจ มีความถูกต้อง ความเป็นปัจจุบัน และทันเวลา ผู้บริหารจะใช้ ข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจัยในการตัดสินใจและการสั่งการพนักงาน ส่วนพนักงานจะใช้ข้อมูล ที่ออกมาจากฝ่ายบริหารเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ในองค์กรใดจะมีข้อมูลข่าวสารที่ดี จะขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่จะให้ความสำคัญกับระบบการจัดการข้อมูลข่าวสารหรือไม่

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (2548 : 16) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ข้อมูลข่าวสารทางการเงินและข้อมูลข่าวสารอื่นๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลจากแหล่งภายในหรือภายนอก

ข้อมูลสารสนเทศมีความจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรทั้งผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ข้อมูลสารสนเทศหมายถึงความถึงทั้งส่วนที่เป็นข้อมูลข่าวสารทางการเงินและข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านอื่นๆ ทั้งที่เป็นข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งภายในและแหล่งภายนอก ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศโดยเฉพาะข้อมูลสารสนเทศที่มีลักษณะเป็นสิ่งที่บอกเหตุประกอบการพิจารณาสั่งการ ส่วนผู้ปฏิบัติงานมักใช้ ข้อมูลสารสนเทศที่ออกมาจากฝ่ายบริหารเป็นเครื่องชี้นำทิศทางการปฏิบัติหน้าที่

ข้อมูลสารสนเทศ เป็นสิ่งจำเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคที่ผู้สามารถได้ข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วถูกต้อง จะสามารถช่วงชิงโอกาสได้ก่อนผู้อื่น ข้อมูลสารสนเทศหมายความรวมถึงทั้งข้อมูลข่าวสารทางการเงินและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานอื่นๆ ที่มาจากทั้งแหล่งข้อมูลภายในและ

แหล่งข้อมูลภายนอกองค์กร ข้อมูลสารสนเทศมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารและ
ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ผู้บริหารใช้ข้อมูลสารสนเทศในการพิจารณาสั่งการและวางแผน
ส่วนผู้ปฏิบัติงานใช้เพื่อเป็นเครื่องชี้้นำในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ
(จินทนา สาขากร และคณะ. 2548 : 2-15)

7.4.1 ลักษณะของข้อมูลสารสนเทศ

ลักษณะของข้อมูลสารสนเทศที่ดีซึ่งทุกองค์กรควรพยายามจัดให้มีและ
ใช้ประกอบการตัดสินใจ ดังนี้ (จินทนา สาขากร และคณะ. 2548 : 2-15)

- 1) ความเหมาะสมกับการใช้ หมายถึง ข้อมูลสารสนเทศบรรจุเนื้อหาสาระ
ที่จำเป็นสำหรับการตัดสินใจ
 - 2) ความถูกต้องสมบูรณ์ หมายถึง ข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนผลตามความ
เป็นจริงและมีรายละเอียดที่จำเป็นครบถ้วน
 - 3) ความทันเวลา หมายถึง ข้อมูลสารสนเทศที่ให้ตัวเลขและข้อเท็จจริงล่าสุด
หรือใกล้เคียงวันที่ใช้ในการตัดสินใจมากที่สุด
 - 4) ความสะดวกในการเข้าถึง หมายถึง ความยากง่ายในการเข้าถึง ซึ่งควรง่าย
สำหรับผู้ที่มิอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง และมีระบบรักษาความปลอดภัยมิให้ผู้ที่ไม่มีหน้าที่
เกี่ยวข้องเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้
- การจัดให้มีข้อมูลสารสนเทศที่ดีเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร โดยจะต้องจัดหา
บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทางวิชาชีพรวมถึงต้องจัดให้มีเครื่องมือ
เครื่องใช้เทคโนโลยีและระบบงานที่ดีซึ่งประกอบด้วยระบบเอกสาร ระบบบัญชี และระบบ
ประมวลข้อมูลเพื่อการบริหารอื่นๆ ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับการที่พนักงานทุกคนที่มี
หน้าที่เกี่ยวกับการประมวลข้อมูลสารสนเทศ อีกทั้งต้องปฏิบัติตามระบบงานที่กำหนดไว้อย่าง
สม่ำเสมอและเคร่งครัด

7.4.2 การสื่อสาร

กระบวนการประมวลและผลิตข้อมูลสารสนเทศที่ดีจะขาดประโยชน์หากไม่
มีระบบการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประสิทธิภาพ
ของการสื่อสารในที่นี้หมายถึงการจัดระบบสื่อสารให้ข้อมูลที่ได้จัดทำไว้ดีแล้ว ส่ง ไปถึงผู้ที่
ควรได้รับหรือมีไว้พร้อมสำหรับผู้ที่ใช้สารสนเทศนั้น ณ ฐานข้อมูลขององค์กร ซึ่งผู้มี
หน้าที่เข้าถึงได้และสามารถเรียกมาใช้ได้ทันทีที่ต้องการ ประสิทธิภาพของการสื่อสารในที่นี้

หมายถึง การที่ผู้ที่ได้รับข้อมูลสารสนเทศได้ใช้ข้อมูลสารสนเทศดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ในการตัดสินใจต่างๆ

อุษณา ภัทรมนตรี (2545 : 4-25) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การสื่อสาร หมายถึง การจัดให้มีการเข้าใจอันดีระหว่างบุคคลที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานที่สัมพันธ์กันการจัดระบบการสื่อสารให้สารสนเทศที่มีส่งถึงผู้ควรได้รับหรือมีไว้พร้อมอย่างทันกาล

จันทนา สาขากรและคณะ (2548 : 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การสื่อสาร หมายถึง การรับและส่งข่าวสารระหว่างกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างบุคคลที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานที่สัมพันธ์กัน ระบบการสื่อสารที่ดีและมีประสิทธิภาพ ควรเป็นการสื่อสารแบบสองทาง และติดต่อระหว่างหน่วยงานอย่างทั่วถึงครบถ้วน

การสื่อสารหมายความรวมทั้งการสื่อสารกับบุคคลหรือหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร ข้อมูลสารสนเทศจะมีประโยชน์เมื่อองค์กรมีระบบการสื่อสารที่สามารถส่งถึงผู้สมควรได้รับและสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้ การสื่อสารที่ดีต้องเป็นการสื่อสารสองทาง คือ มีการรับและส่งข้อมูลแบบโต้ตอบกันได้ การติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กรควรมีการประเมินเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อทราบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการสื่อสารที่องค์กรใช้อยู่ จันทนา สาขากรและคณะ (2548 : 2-9)

ระบบการสื่อสารที่ดีต้องประกอบด้วยทั้งระบบการสื่อสารภายในองค์กรและระบบการสื่อสารภายนอกองค์กร สำหรับการสื่อสารภายในนั้น นอกจากบุคลากรที่มีภาระหน้าที่ด้านต่างๆ ในองค์กรจะต้องได้รับข้อมูลสารสนเทศที่ใช้สำหรับการบริหาร หรือการปฏิบัติงานในหน้าที่ของแต่ละคนอย่างครบถ้วนเรียบร้อยแล้วทุกคนในองค์กรจะต้องได้รับการสื่อความที่ชัดเจนจากผู้บริหารสูงสุดว่าบุคลากรทุกคนจะต้องให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามมาตรการควบคุมภายในทุกมาตรการที่องค์กรจัดให้มีขึ้น การละเมิดมาตรการควบคุมภายในถือเป็นความบกพร่องหรือความผิดที่ผู้บริหารจะเอาจริงกับการกระทำที่ขาดตกบกพร่องนั้น คือ ตัวอย่างของข้อมูลสารสนเทศที่ควรสื่อสารให้บุคลากรได้รับทราบทั่วกัน

(ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2549 : 1-16)

1) มาตรการควบคุมภายในต่างๆ ที่ใช้อยู่ในองค์กร เช่น นโยบาย แผนงานงบประมาณหรือประมาณการ กฎ ระเบียบต่างๆ

2) บทบาท อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากรแต่ละตำแหน่งหน้าที่มาตรฐานผลงานที่ต้องการจากการปฏิบัติ

3) รายงานผลการดำเนินงานตาม นโยบาย แผนงาน และโครงการที่กำหนดขึ้น

4) ความสัมพันธ์ของงานในหน้าที่ของบุคคลหรือหน่วยงานหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือหน่วยงานอื่น

5) ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นสัญญาณอันตราย หรือสัญญาณเตือนภัยถึงสิ่งขาดตกบกพร่อง หรืออาจเป็นสาเหตุให้เกิดความบกพร่องนั้นในอนาคตอันใกล้

6) สิทธิประโยชน์ด้านต่างๆ ที่กำหนดไว้สำหรับบุคลากรแต่ละระดับ การสื่อสารภายในต้องจัดให้มีการสื่อสารสองทาง มิใช่การสื่อสารจากผู้บริหารระดับสูงมายังผู้ใต้บังคับบัญชาเท่านั้น แต่จะต้องอำนวยความสะดวกให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถสื่อสารข้อมูลสารสนเทศให้ผู้บริหารระดับสูงรับทราบ ได้ด้วย ทั้งนี้เพราะมีหลายกรณีที่ผู้ปฏิบัติ เห็นปัญหาและอุปสรรคในรายละเอียดหรือต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง หากไม่มีระบบการสื่อสารสองทางองค์กรก็จะเสียโอกาสดีๆ ในหลายๆ เรื่อง ได้สื่อที่ใช้ในการสื่อสารภายในมีหลายอย่างเช่น การประชุม เอกสารนโยบาย ประกาศ คู่มือ การปฏิบัติงาน บันทึกข้อความ บอร์ดประกาศ วารสารหนังสือเวียน จดหมายข่าว เสียงตามสายอิเล็กทรอนิกส์ วีดีโอเทป ฯลฯ

ส่วนการสื่อสารภายนอก ข้อมูลสารสนเทศภายนอกอาจได้มาจากลูกค้า ผู้ขายสินค้า เจ้าหน้าที่ของรัฐแหล่งข้อมูลเหล่านี้มีคุณค่ามากต่อองค์กร เพราะอาจทำให้รู้เบาะแสการปฏิบัติหน้าที่อย่างไม่ถูกต้องของบุคลากรที่ติดต่อกับบุคลากรภายนอกเหล่านั้น อันอาจนำมาซึ่งความเสียหายต่อองค์กรได้ การได้ข้อมูลย่อมเป็นโอกาสให้แก้ไขปัญหา และรับทราบความประพฤติของบุคลากรซึ่งมีประโยชน์ในการปกครองบังคับบัญชาหรือการให้ความดีความชอบ การสื่อสารกับแหล่งข้อมูลภายนอก อาจทำอย่างเป็นทางการเป็นระยะๆ โดยสม่ำเสมอ หรืออาจทำเมื่อมีเหตุจำเป็นเป็นครั้งคราวก็ได้ สื่อที่ใช้ในการสื่อสารกับบุคลากรภายนอกอาจอยู่ในรูป การติดต่อทางโทรศัพท์ การเชิญพบปะสังสรรค์ การใช้จดหมายหรือแบบสอบถาม (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2549 : 1-16)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร คือ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจไม่ว่าเป็นข้อมูลจากแหล่งภายในหรือภายนอกในการดำเนินการเกี่ยวกับสารสนเทศและการสื่อสาร ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีสารสนเทศอย่างเพียงพอและสื่อสารให้ฝ่ายบริหารและบุคลากรอื่นๆ ที่เหมาะสมทั้งภายในและภายนอกหน่วยตรวจรับ ซึ่งจำเป็นต้องใช้สารสนเทศนั้นในรูปแบบที่เหมาะสมและทันเวลา

7.5 ด้านการติดตามและประเมินผล

อุษณา ภัทรมนตรี (2545 : 4-25) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การติดตามประเมินผล หมายถึง กระบวนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานและประเมินประสิทธิผลของการควบคุม ภายในที่วางไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงานหรือ ในระหว่างการออกแบบการควบคุมภายในและการประเมินผลเป็นรายครั้ง ซึ่งแยกเป็นการ ประเมินการควบคุมด้วยตนเองและการประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระระบบการควบคุม ภายในจำเป็นต้องได้รับการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้บริหารมีความมั่นใจ ได้ว่า การควบคุมภายในยังมีประสิทธิผลอยู่ เนื่องจากมาตรการหรือระบบการควบคุมภายใน ที่ได้ใช้ไปแล้วเป็นระยะเวลานาน เมื่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ เปลี่ยนไปแล้ว จึงควรได้รับการ ประเมินว่ายังมีความเหมาะสมหรือไม่ การติดตามและประเมินผลควรทำอย่างอิสระโดยผู้ไม่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับการออกแบบมาตรการหรือวางระบบการควบคุมภายใน

อำนาจ วีระวนิช (2547 : 66) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การติดตามและประเมินผล หมายถึง การสอดส่องดูแลมาตรการหรืองานที่กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินงาน การประเมินผล หมายถึง การประเมินมาตรการหรือผลงานที่ได้ดำเนินการไปแล้วระยะหนึ่ง ว่ายังมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง ไปหรือไม่ และสมควรที่จะได้รับ ปรับปรุงแก้ไขอย่างไร การติดตามและประเมินผลเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและหน่วยตรวจสอบ ภายใน เพื่อให้ระบบการควบคุมภายในมีความสมบูรณ์และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การควบคุมภายในขององค์กรใดองค์กรหนึ่งจะสมบูรณ์ไม่ได้ หากขาด การติดตามและประเมินผล (Monitoring and Evaluation) ทั้งนี้ เนื่องจากความมีประสิทธิภาพ ของมาตรการและระบบการควบคุมภายในแปรเปลี่ยนไปได้เสมอๆ จึงจำเป็นต้องมีระบบ การติดตามและประเมินผลเพื่อให้ผู้บริหารมีความมั่นใจได้อย่างสมเหตุสมผลตลอดเวลาว่า การควบคุมภายในยังมีประสิทธิผลอยู่เสมอ

การติดตามผล ใช้สำหรับมาตรการหรือระบบการควบคุมภายในที่อยู่ระหว่างการ ออกแบบหรืออยู่ระหว่างการออกสู่การปฏิบัติ

การประเมินผล ใช้สำหรับมาตรการหรือระบบการควบคุมภายในที่ได้ใช้ ไปแล้วเป็นระยะเวลานานพอสมควรที่จะได้รับการประเมินว่ายังมีความเหมาะสมกับ สิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เปลี่ยนไปอยู่อีกหรือไม่

การติดตามและประเมินผล ควรทำอย่างอิสระ โดยผู้ที่ไม่มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบมาตรการหรือวางระบบการควบคุมภายในนั้น เพื่อให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างตรงไปตรงมาชัดเจน และมีความหมายเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ข้อสรุปที่ได้จากการติดตามและประเมินผลนั้นเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อการพิจารณาตัดสินใจคงไว้หรือตัดทอนหรือเพิ่มมาตรการ หรือระบบการควบคุมภายในที่กำลังนำออกใช้ หรือใช้อยู่ในองค์กรซึ่งโดยทั่วไปองค์กรที่มีผู้ตรวจสอบภายในและการตรวจสอบภายในดำเนินไปอย่างถูกต้องตามหลักการวิชาชีพผู้ตรวจสอบภายในก็อยู่ในฐานะเหมาะสมที่จะทำหน้าที่ติดตามและประเมินผล แต่ในบางกรณีที่มีผู้ตรวจสอบภายในจำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางระบบหรือการออกแบบมาตรการควบคุมภายใน เช่น ผู้บริหารสั่งการให้ทำ กรณีผู้ตรวจสอบภายในหรือผู้อำนวยการภายนอกอาจอยู่ในฐานะที่เหมาะสมกว่าที่จะเป็นผู้ติดตามหรือประเมินผล ซึ่งย่อมต้องเกิดค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมขึ้นจำนวนหนึ่ง ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับฐานะความพร้อมทางการเงินขององค์กรด้วยที่จะตัดสินใจให้ผู้ใดประเมิน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2549 : 1-17)

การประเมินองค์ประกอบในการติดตามประเมินผลได้แก่ การประเมินการเกิดขึ้นจริงของจุดควบคุมย่อยต่างๆ ดังนี้ (อุษณา ภัทรมนตรี. 2545 : 26)

1. การติดตามผลระหว่างการทำงาน (On Going Monitoring) หมายถึง การสังเกต การติดตาม การมีระบบรายงานความคืบหน้าของงาน รวมทั้งการสอบทานหรือการยืนยันยอดระหว่างการทำงาน
2. การประเมินผล เป็นการประเมินตามช่วงเวลาที่กำหนดขึ้น (Separate Evaluation) หรือการประเมินอิสระ (Independent Evaluation) หมายถึง การประเมินอิสระโดยผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดระบบการควบคุมภายในนั้น เพื่อให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระ เช่น การประเมินจากผู้ตรวจสอบภายใน เป็นต้น
3. การประเมินการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self Assessment : CSA) เป็นแนวคิดในการควบคุมสมัยใหม่อีกประการหนึ่ง ซึ่งเป็นการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกัน (Workshop) ระหว่างผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน ผู้มีความรู้ด้านการควบคุม และผู้อื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกิจกรรมควบคุมและประเมินผลร่วมกันในแต่ละด้านที่รับผิดชอบ การประชุมดังกล่าวจะทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้าใจความจำเป็นและการยอมรับการควบคุมที่ได้จากมติการประชุม ซึ่งควรได้ผลดีกว่าการควบคุมจากการสั่งการโดยผู้บริหารแต่ฝ่ายเดียว

4. การรายงานข้อบกพร่องและการสั่งการแก้ไข การติดตามและประเมินผล ไม่ว่าจะกระทำโดยผู้ใด COSO กำหนดให้ต้องจัดทำรายงานเสนอผู้บริหารที่รับผิดชอบ เช่น การจัดทำรายงานแสดงผลความคลาดเคลื่อนของการดำเนินงานเป็นระยะๆ (Reporting Deficiencies หรือ Reporting By Exception) รายงานดังกล่าวควรจัดทำโดยมีคำชี้แจงหรืออธิบายให้ทราบว่าความแตกต่างระหว่างผลการดำเนินงานจริงกับตัวเลขตามประมาณการเกิดขึ้นเพราะเหตุใด ผู้ใดจะต้องรับผิดชอบต่อผลต่างที่เกิดขึ้นนั้น หรือในการหาวิธีการแก้ไขข้อบกพร่อง รายงานดังกล่าวควรรวมถึงการรายงานการสั่งการแก้ไขและเหตุผลของผู้รับผิดชอบที่ไม่สั่งการแก้ไขการติดตามประเมินผลเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ต้องมีในโครงสร้างการควบคุมภายใน กิจการใดที่ไม่มีการติดตามประเมินผลและการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ไม่ถือว่ามี การควบคุมภายในที่สมบูรณ์ และการติดตามผลจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่รับผิดชอบ และผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่ประเมินผลงานอิสระ

ผู้บริหารต้องจัดให้มีการติดตามผลและการประเมินผล โดยกำหนดให้มีการติดตามผลเกี่ยวกับความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่อง และกำหนดให้มีการติดตามผลเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำวัน นอกจากนี้ต้องจัดให้มีการประเมินผลทั้งการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง และการประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระ โดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและทักษะอย่างเพียงพอ และกำหนดให้รายงานเกี่ยวกับความไม่มีประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน โดยตรงต่อผู้บริหารและคณะกรรมการตรวจสอบอย่างเพียงพอและทันกาล

จุดอ่อน ข้อบกพร่อง หรือปัญหาที่พบในระหว่างการติดตามผลอย่างต่อเนื่องและการประเมินรายครั้งจะต้องได้รับการสื่อสาร ไปยังผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบหน้าที่นั้นๆ และผู้บังคับบัญชาที่เหนือกว่าขึ้นไปอย่างน้อยหนึ่งระดับ ข้อตรวจพบที่สำคัญจะต้องรายงาน ไปยังผู้บริหารในระดับที่มีอำนาจในการตัดสินใจแก้ไขปัญหานั้นได้ (สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน. 2548 : 21)

เมื่อผู้บริหารได้รับรายงานการติดตามและการประเมินผล ควรดำเนินการ ดังนี้ (สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน. 2548 : 22)

1. ประเมินข้อตรวจพบ ข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะที่ได้จากการตรวจสอบและการสอบทานอื่นๆ โดยทันที
2. กำหนดมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการตามข้อตรวจพบ และข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการตรวจสอบและการสอบทาน

3. ดำเนินมาตรการต่างๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อจัดการหรือแก้ไขปัญหาก็ได้รายงานให้ผู้บริหารระดับเหนือกว่าทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด กระบวนการแก้ไขปัญหาก็เริ่มต้นที่การรายงานผลการตรวจสอบหรือผลการสอบทานต่อผู้บริหารในระดับเหนือกว่าและเสร็จสิ้นเมื่อมาตรการที่ใช้ก่อให้เกิด

3.1 การแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ

3.2 การปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้น หรือ

3.3 การชี้แจงถึงเหตุผลที่ไม่จำเป็นต้องดำเนินการใดๆ กับข้อตรวจพบและข้อเสนอแนะ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การติดตามประเมินผล คือ กระบวนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานและประเมินประสิทธิผลของการควบคุมภายในที่วางไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน และการประเมินการควบคุมภายในส่วนต่างๆ ของแต่ละส่วนงานเป็นระยะๆ และแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยรายงานผลการประเมินและรายการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในโดยตรงต่อหน่วยงาน

จากการศึกษาการควบคุมภายในข้างต้นผู้วิจัยจึงนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในได้ว่า ด้านภาพแวดล้อมการควบคุม โดยส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนในหน่วยรับตรวจเกิดจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ ด้านการประเมินความเสี่ยง โดยการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการกำหนดแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม โดยมีนโยบาย และวิธีการต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดให้บุคลากรของหน่วยรับตรวจปฏิบัติเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง และได้รับการสนองตอบโดยมีการปฏิบัติตาม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร คือ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจไม่ว่าเป็นข้อมูลจากแหล่งภายในหรือภายนอกในการดำเนินการ และการติดตามและประเมินผล คือ การติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน และการประเมินการควบคุมภายในส่วนต่างๆ ของแต่ละส่วนงานเป็นระยะๆ และแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพในการควบคุมภายใน หลังจากการประเมินผล การจัดทำแผนการปรับปรุงประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

โดยรวมรวมการควบคุมใหม่ๆ มาเป็นกลุ่มกิจกรรมการควบคุมและที่สำคัญการปรับปรุงระบบประสิทธิภาพการควบคุมภายในต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าด้วยโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนในการจัดให้มีการควบคุมไม่สูงกว่าประโยชน์ที่จะได้รับจากประสิทธิภาพการควบคุมที่เกี่ยวข้อง

บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

1. องค์การบริหารส่วนตำบล

ตามหลักรัฐศาสตร์ได้จัดระเบียบการปกครอง โดยอาศัยหลักการใช้อำนาจการปกครองโดยแบ่งออกเป็นสามประเภท ได้แก่ หลักการรวมอำนาจ หลักการแบ่งอำนาจ และหลักการกระจายอำนาจทางการปกครอง ส่วนการให้อำนาจหลักการใดมากกว่านั้นขึ้นอยู่กับประวัติความเป็นมาในอดีตและสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป (สารานุกรมเสรี. 2557 : ออนไลน์)

1.1 ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

เดิมสภาตำบล ได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2499 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรเป็นส่วนรวม ซึ่งจะเป็นแนวทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย

พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ.2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำบลแทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปโฉมใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้ (โกวิทย์ พวงงาม. 2549 : 169-170)

1.1.1 รูปแบบ “ สภาตำบล ” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท

1.1.2 รูปแบบ “ องค์การบริหารส่วนตำบล ” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ

150,000 บาท ได้รับความยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (มาตรา 43)

หลักเกณฑ์ที่กำหนดให้สภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดว่าถ้าสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้นให้ระบุชื่อ และเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย องค์การบริหารส่วนตำบล ให้พ้นจากอำนาจแห่งสภาตำบลนับแต่วันที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และขอให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัด

มหาสารคาม

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลปัจจุบัน มีลักษณะโครงสร้างที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ซึ่งเกิดขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546) ทำให้โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

1.2.1 โครงสร้างสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิก

หมู่บ้านละ 2 คน องค์การบริหารส่วนตำบลไคมี 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิก 6 คน องค์การบริหารส่วนตำบลไคมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกหมู่บ้านละ 3 คน

1.2.2 โครงสร้างคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายองค์ประกอบของ
 องค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติงาน
 ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม (2557 : 1)

2. หลักการและแนวทางการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล

ในการบริหารราชการส่วนภูมิภาค รัฐบาลมีความปรารถนาที่จะให้มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ เกิดผลจากการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยยึดเอา ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการบริหาร และเน้นให้จังหวัดมีฐานะเสมือนหน่วยธุรกิจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Business Unit : SBU) ที่สามารถวินิจฉัยข้อมูล ปัญหา อุปสรรค กำหนดแนวทาง แก้ไขปัญหาและดำเนินการให้เป็นไปตามที่ตัดสินใจได้อย่างครบวงจร ภายในจังหวัด โดยการปรับเปลี่ยนบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นผู้บริหารสูงสุดของจังหวัด (Chief Executive Officer : CEO) สามารถบังคับบัญชาสั่งการให้การดำเนินการในจังหวัด เป็นไปด้วยความรวดเร็ว ตรงตามนโยบายรัฐและสนองตอบต่อความต้องการของแต่ละจังหวัด ได้โดยตรง

2.1 การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พุทธศักราช 2537 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีข้าราชการของตนเอง เรียกว่า พนักงานส่วนตำบล โดยการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการภายใต้พระราชกฤษฎีกาพนักงานส่วนตำบล พุทธศักราช 2539 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน 2539 เป็นต้นมา ทั้งนี้ โดยมีคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (กท.) เป็นองค์การรับผิดชอบ โดยได้กำหนดตำแหน่งรวมทั้งคุณสมบัติของพนักงานส่วนตำบลขึ้นแล้ว จำนวน 22 ตำแหน่ง ดังนี้

- 2.1.1 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 3 – 7)
- 2.1.2 รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 3 – 6)
- 2.1.3 หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (เจ้าหน้าที่บริหาร 3-5)
- 2.1.4 หัวหน้าธุรการ (เจ้าพนักงานธุรการ 2 – 5)
- 2.1.5 เจ้าหน้าที่ธุรการ ระดับ 1 – 4
- 2.1.6 เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ระดับ 1 – 4
- 2.1.7 หัวหน้างานนิติการ (นิติกร 3 – 5)
- 2.1.8 หัวหน้าส่วนการคลัง (เจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี 2 – 6)
- 2.1.9 หัวหน้างานงบประมาณ (เจ้าพนักงานการเงินและการบัญชี 2 – 5)
- 2.1.10 หัวหน้างานจัดเก็บรายได้ (เจ้าพนักงานการเงินและการบัญชี 2 – 5)
- 2.1.11 เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ระดับ 1 – 4
- 2.1.12 หัวหน้างานการเงินและการบัญชี (การเงิน 4 และการบัญชี 2 – 5)

- 2.1.13 เจ้าหน้าที่การเงินและการบัญชี ระดับ 1 – 4
- 2.1.14 หัวหน้าส่วนโยธา (เจ้าหน้าที่บริหารงานช่าง 2 – 6)
- 2.1.15 หัวหน้างานโยธา (เจ้าหน้าที่บริหารงานช่าง 2 – 6)
- 2.1.16 นายช่างโยธา ระดับ 2 – 5
- 2.1.17 ช่างโยธา ระดับ 1 – 4
- 2.1.18 หัวหน้าส่วนสาธารณสุข (นักบริหารงานสาธารณสุข 3 – 6)
- 2.1.19 หัวหน้างานสุขาภิบาล (นักวิชาการสุขาภิบาล 3 – 5)
- 2.1.20 หัวหน้างานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ (พยาบาลวิชาชีพ 3 – 5)
- 2.1.21 เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน ระดับ 2 – 4
- 2.1.22 เจ้าหน้าที่พัสดุ (นักวิชาการพัสดุ ระดับ 3-7)

2.2 อำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข จังหวัดมหาสารคาม. 2556 : 98)

2.2.1 บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบัญญัติ และแผนพัฒนาตำบลและรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2.2 จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาให้ความเห็นชอบ

2.2.3 รายงานผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง

2.2.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

2.3 อำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

2.3.1 บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบัญญัติ และแผนพัฒนาตำบลและรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.3.2 จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาให้ความเห็นชอบ

2.3.3 รายงานผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง

2.3.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

2.4 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตาม พ.ร.บ.องค์การบริหารส่วนตำบล พ. ศ. 2552 ฉบับที่ 6 มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำให้เขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

2.4.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

2.4.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

2.4.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

2.4.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.4.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2.4.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

2.4.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.4.8 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า หลักการและแนวทางการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรเป็นส่วนรวม ซึ่งจะเป็นแนวทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย

3. การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรวิชัย จังหวัด

มหาสารคาม

การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นการมองไปข้างหน้าอาจเป็นช่วงสั้น ระยะปานกลาง หรือระยะยาว เป็นกระบวนการกำหนดการใช้ทรัพยากรขององค์กร โดยกำหนดกิจกรรมต่างๆ ไว้ล่วงหน้าให้บรรดากิจการ วัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย และเป้าหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม นั้น จะเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในอนาคต (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2557 : ออนไลน์)

3.1 ด้านเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐาน

เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อการฟื้นฟู บำรุงรักษา ทรัพยากรดิน ป่าไม้และการใช้ประโยชน์ในการเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ส่งผลให้ประชาชนมีอาชีพมั่นคง และมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ ดังนี้

3.1.1 ปรับปรุงความสมบูรณ์ของดินให้เหมาะสมกับการเกษตรกรรมโดยใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เน้นการใช้ปุ๋ยหมักแทนปุ๋ยวิทยาศาสตร์ การส่งเสริมเกษตรพอเพียง พร้อมกับการแก้ปัญหาความยากจนของเกษตรกร และส่งเสริมสถาบันเกษตรกรให้เกิดความเข้มแข็ง

3.1.2 การทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางทฤษฎีใหม่ ให้เป็นเมือง ท้องเที่ยว โดยการจัดให้มีระบบสาธิตรูปโกล และสาธิตรูปการให้ราษฎรในพื้นที่และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม

3.1.3 ส่งเสริมและกระตุ้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนทั้งภาค ราชการ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ สื่อมวลชน และประชาชนในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเครือข่าย เพื่อสร้างข้อตกลงในระบบเศรษฐกิจที่เต็มไปด้วยการแข่งขันและฉวยโอกาส

3.1.4 ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน ตำบลที่มีอยู่ให้เป็น ถนนลาดยางและคอนกรีตพร้อมท่อระบายน้ำ

3.1.5 ขยายเขตไฟฟ้าให้ทั่วถึงและติดตั้ง โทรศัพท์สาธารณะให้ครบทุกหมู่บ้าน

3.1.6 ปรับปรุงตลาดและสถานีขนส่งให้พอสำหรับรองรับการใช้บริการ ของประชาชนที่เพิ่มขึ้นซ่อมแซมถนนและมีท่อระบายน้ำเพียงพอควบคุมการก่อสร้าง และปรับ พื้นที่เพื่อป้องกันภาวะน้ำท่วม

3.2 ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

เป็นการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนทุกระดับรวมทั้ง การสร้างเครือข่ายขององค์กรสร้างชุมชนน่าอยู่และสังคมที่สงบสุข ปลอดภัย ให้ประชาชน ได้รับบริการทางการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท อย่างกว้างขวางทั่วถึง มีความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ต้องคำนึงถึง คนพิการและผู้ด้อยโอกาส โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กรศาสนาและเทคโนโลยี ทางการศึกษา มาใช้ในการจัดการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประชาชนมีคุณภาพได้ มาตรฐานสูงขึ้น ดังนี้

3.2.1 กระตุ้นให้เกิดความสมดุลพอดีขึ้นในสังคม สนับสนุนการเสริมสร้างเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประชาคมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาแบบพึ่งพาตนเอง

3.2.2 สนับสนุนการปฏิรูประบบการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน

3.2.3 ปราบปรามยาเสพติดและสามารถประกาศเป็นหมู่บ้านปลอดยาเสพติดให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

3.2.4 ปรับปรุงวัดให้เป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมที่ควรร่วมกันดำรงรักษาไว้

3.2.5 สนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม แต่ละแห่งเป็นศูนย์การอบรมตำบลอย่างแท้จริง ในด้านกีฬา แหล่งท่องเที่ยว และสร้างสวนสาธารณะที่พักผ่อนหย่อนใจ

3.2.6 จัดให้มีกระบวนการประชาคมระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และดำรงความมุ่งหมายไว้เพื่อสะท้อนปัญหาชุมชนในทุก ๆ ด้าน

3.2.7 จัดให้สถานีอนามัยเพิ่มขึ้นและเพิ่มศักยภาพสถานอนามัยที่มีอยู่แล้วให้สามารถบริการได้มากขึ้น

3.3 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป็นการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างพอเพียงและยั่งยืน เพื่อชุมชนปราศจากมลพิษ มลภาวะที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ดังนี้

3.3.1 สร้างจิตสำนึกในการรักษาป่าไม้ โดยเฉพาะราษฎรในพื้นที่ป่าโคกใหญ่ และป่าอื่นๆ ในพื้นที่

3.3.2 สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติ อาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ป่าไม้ในเขตอำเภอและพื้นที่ทั่วไป

3.3.3 ตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ในอำเภอทุกป่าให้ชัดเจน และจัดทำหนังสือสำคัญสำหรับที่ทางหลวง เพื่อป้องกันข้อพิพาทต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น

3.3.4 จัดให้มีรถขนขยะ ที่ทิ้งขยะให้เพียงพอ และถูกสุขลักษณะ

3.3.5 จัดตั้งชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและเครือข่ายให้ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน

3.3.6 ขุดลอกแหล่งน้ำและแก้ปัญหาเรื่องดินเค็ม

3.4 ด้านกิจกรรมทางการพัฒนา

เป็นกิจกรรมการพัฒนาเสริมสร้างบรรยากาศของสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการสร้างโอกาสให้กับประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ กันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

3.4.1 พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การชุมชนทุกระดับรวมทั้งการสร้างเครือข่ายขององค์การสร้างชุมชนน่าอยู่และสังคมที่สงบสุข ปลอดภัย

3.4.2 การพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและสร้างความเข้มแข็งให้กับกระบวนการประชาสังคม

3.4.3 ส่งเสริมกีฬาเพื่อสร้างโอกาสให้กับเยาวชนได้พัฒนาทักษะด้านกีฬา และ นันทนาการสู่ความเป็นเลิศ

3.4.4 สร้างนิสัยรักการกีฬาและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

3.4.5 เสริมสร้างคนให้ ลด ละ เลิก พฤติกรรมสุ่มเสี่ยงต่อสุขภาพส่งเสริมการออกกำลังกายและดูแลสุขภาพตนเอง

3.4.6 ส่งเสริมสุขภาพ การป้องกัน โรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจตลอดจนคุ้มครองผู้บริโภค โดยครอบคลุมทุกกลุ่มอายุ

3.4.7 ส่งเสริมความรู้และอาชีพให้กลุ่มองค์กรต่างๆ ให้สามารถพึ่งตนเองได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ กันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จัดตั้งตามประกาศกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจตลอดจนกฎหมายอื่น เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนานโยบายของนโยบายของรัฐบาล และสภาพปัญหาของตำบลต่างๆ ในอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

4. ภาพโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 123 แห่ง ประชากร จังหวัดมหาสารคามรวมทั้งสิ้น 770,945 เป็นชาย จำนวน 381,146 เป็นหญิงจำนวน 421,678 คน ในเขตอำเภอกันทรวิชัยมี องค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ 8 แห่ง มีประชากรทั้งหมด จำนวน 52,958 คน เป็นชาย 26,223 คน เป็นหญิง 26,735 คน และอำเภอกันทรวิชัย

จังหวัดมหาสารคาม มีแผนพัฒนาจังหวัด ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. 2557 : 21)

4.1 การควบคุมภายในกองคลังองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ
กันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

4.1.1 สภาพแวดล้อมการควบคุม

- 1) สภาพแวดล้อมภายในกองคลัง ได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในที่มีผลกระทบต่อการควบคุม โดยวิเคราะห์จากภารกิจงานประจำตามคำสั่งแบ่งงาน
- 2) สภาพแวดล้อมภายนอก โดยประเมินจากสภาพแวดล้อมภายนอก ที่มีผลกระทบต่อการควบคุม โดยประเมินจากความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ จากหน่วยงานภายนอก ระเบียบ ข้อกฎหมายที่มีผลกระทบต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.1.2 การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมด้านการจัดทำทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ

- 1) ยังมีจุดอ่อนเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังไม่เพียงพอกิจกรรมด้านการบันทึกบัญชี
- 2) ยังมีจุดอ่อนเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังไม่มีความเข้าใจในหน้าที่ กิจกรรมด้านการเบิกจ่ายเงิน
- 3) ยังมีจุดอ่อนเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังไม่มีความรู้และความเข้าใจในหน้าที่ กิจกรรมด้านการจัดเก็บรายได้
- 4) ยังมีจุดอ่อนเจ้าหน้าที่ไม่สามารถเก็บภาษีได้ตามทะเบียนคุมผู้ชำระภาษี

4.1.3 กิจกรรมการควบคุม

- 1) กิจกรรมด้านการจัดทำทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ
 - 1.1) คำสั่งแบ่งงานภายในกองคลัง
 - 1.2) การดูแลจากผู้บังคับบัญชา
- 2) กิจกรรมด้านการบันทึกบัญชี
 - 2.1) คำสั่งแบ่งงานภายในกองคลัง
 - 2.2) ส่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง
- 3) กิจกรรมด้านการเบิกจ่ายเงิน
 - 3.1) ส่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง และศึกษาระเบียบใหม่เพิ่มเติม

4) กิจกรรมด้านการจัดเก็บรายได้

4.1) ส่งเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ออกไปให้ความรู้กับประชาชนและประชาสัมพันธ์การเก็บภาษีและรับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

4.1.4 ผลการประเมิน/ข้อสรุป

กองคลัง ได้วิเคราะห์ประเมินระบบควบคุมภายในตามภารกิจที่ปรากฏตามคำสั่งแบ่งงานในภารกิจ 5 งาน คือ 1) งานการเงิน 2) งานการบัญชี 3) งานทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ 4) งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ 5) งานควบคุมงบประมาณ โดยวิเคราะห์ประเมิน พบว่า

1) งานควบคุมงบประมาณ มีระบบควบคุมที่เพียงพอไม่พบความเสี่ยงที่จะต้องดำเนินการจัดทำแผนการปรับปรุง

2) จากการวิเคราะห์สำรวจ พบว่า มีกิจกรรม 4 กิจกรรมที่จะต้องจัดการบริหารความเสี่ยง คือ

- 2.1) กิจกรรมด้านการจัดทำทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุของงานพัสดุ
- 2.2) กิจกรรมด้านการบันทึกบัญชี ของงานการเงินและบัญชี
- 2.3) กิจกรรมด้านการเบิกจ่ายเงิน ของงานการเงิน
- 2.4) กิจกรรมด้านการพัฒนาและจัดเก็บรายได้ ของการจัดเก็บรายได้

4.2 แผนพัฒนาจังหวัด

แผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ. 2553 – 2556)

วิสัยทัศน์ “มหาสารคามเป็นฐานการผลิตและแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตร เพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่อุตสาหกรรมอาหารและพลังงานทดแทนของประเทศ ประชาชนอยู่ดีมีสุขในสังคมคุณภาพ”

4.2.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ปรับปรุงโครงสร้างการผลิตให้เอื้อต่อการผลิตและการแปรรูปเกษตรอาหาร และเกษตรพลังงาน

กลยุทธ์

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตอาหารและเกษตรพลังงานทดแทน
- 2) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
- 3) เสริมสร้างความเข้มแข็งและศักยภาพให้แก่กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์

และกลุ่มอาชีพ

4) พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและดินเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

4.2.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล

กลยุทธ์

1) พัฒนาปัจจัยพื้นฐานให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และท่องเที่ยวในจังหวัด

2) ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปและการตลาด

3) พัฒนาและพัฒนาศูนย์ท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว

4) ป้องกันและแก้ไขมลภาวะจากอุตสาหกรรมและเกษตรอย่างเป็น

ระบบ

5) สร้างความสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรธรรมชาติ

4.2.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกกระดับมาตรฐานการครองชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชน

กลยุทธ์

1) สร้างรายได้จากอาชีพเสริมและลดรายจ่าย เพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

2) พัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน เพื่อความมั่นคงทางอาชีพ

4.2.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างสังคมเอื้ออาทรและสมานฉันท์

กลยุทธ์

1) ปลุกฝังค่านิยมด้านคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมที่ดีงาม และสำนึกสาธารณะให้แก่ประชาชน

2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ดีงามของสังคมและสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดความมั่นคงขึ้นในพื้นที่

3) จัดระเบียบชุมชนให้มีความสงบเรียบร้อยเพื่อให้เกิดความมั่นคงในสังคม

5. ข้อมูลทั่วไปของอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

อำเภอกันทรวิชัย เป็นอำเภอหนึ่งในจำนวน 11 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ ของจังหวัดมหาสารคามที่ว่าการอำเภออยู่ห่างจากจังหวัดระยะทาง 16 กิโลเมตร โดยไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 213 มหาสารคาม-กาฬสินธุ์ มีพื้นที่ทั้งหมด 412 ตารางกิโลเมตร เป็นเนื้อที่ในเขตเทศบาลตำบลโคกพระ 3.66 ตารางกิโลเมตร

5.1 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอขามเฒ่า อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ทิศตะวันออกติดต่อกับ อำเภอโกสุมพิสัย กิ่งอำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศตะวันตกติดต่อกับ อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

5.2 จำนวนประชากร

5.2.1 จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 52,958คน เป็นชาย 26,223 คน เป็นหญิง 26,735 คน

5.2.2 ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย 177.5 คน ต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร

5.2.3 จำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 179 หมู่บ้าน

5.2.4 จำนวนครัวเรือน 14,469 ครัวเรือน

5.3 สภาพภูมิประเทศ

อำเภอกันทรวิชัย มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบไม่มีภูเขา บริเวณที่ตั้งของตัวเมืองกันทรวิชัยเป็นที่ดอนสูงกว่าบริเวณอื่นๆ และจะลาดเอียงลงไปทางทิศใต้ถึงบริเวณลุ่มน้ำชี ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักและเป็นอาณาเขตทางตอนใต้ มีความยาว 30 กิโลเมตร มีพื้นที่เป็นป่าโปร่ง คิดเป็นร้อยละ 10.85

ตารางที่ 1 การแบ่งเขตการปกครองและจำนวนประชากรอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ลำดับ ที่	ตำบล	จำนวน อบต.	จำนวน ประชากร (คน)	ชาย	หญิง
1	อำเภอเมืองมหาสารคาม	13	100,040	49,293	50,747
2	อำเภอแกลง	4	16,432	8,300	8132

ลำดับ ที่	ตำบล	จำนวน อบต.	จำนวน ประชากร (คน)	ชาย	หญิง
3	อำเภอโกสุมพิสัย	17	108,368	53,113	86,255
4	อำเภอกันทรวิชัย	8	52,958	26,223	26,735
5	อำเภอบรบือ	15	98,699	49,111	50,481
6	อำเภอกุฉีกรัง	5	35,074	17,524	17,550
7	อำเภอนาเชือก	10	55,315	26,853	28,462
8	อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย	14	78,039	39,653	38,409
9	อำเภอยางสีสุราช	7	35,850	17,754	18,096
10	อำเภอวาปีปทุม	15	105,734	51,732	54,002
11	อำเภอนาคู	6	22,680	11,258	11,385
12	อำเภอเชียงยืน	7	49,561	24,358	25,203
13	อำเภอชนบท	2	12,195	5,974	6,221
รวม		123	770,945	381,146	421,678

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. (2557 : 3)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การกำหนดนโยบายการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลกันทรวิชัย เป็นไปตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลและสอดคล้องกับการควบคุมภายในของคลังองค์การบริหารส่วนตำบล วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์การพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรวิชัย ซึ่งมาจากวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของประชาชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการควบคุมภายใน มีผลต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคามสามารถสร้างความชัดเจนและเพิ่มคุณค่าให้กับผลงานวิจัย กรอบแนวคิด และ

สมมติฐานการวิจัย รวมทั้งการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมงานวิจัยในประเทศที่มีความเกี่ยวข้องและใกล้เคียงกับการวิจัย ดังนี้

กุสุมา โสเชียว (2549 : 124) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในและสภาพแวดล้อมธุรกิจที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ผลการศึกษา พบว่า นักบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 36-45 ปี ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ตำแหน่งผู้จัดการ ฝ่ายบัญชี ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001-70,000 บาท นักบัญชีบริษัทจดทะเบียน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการควบคุมภายใน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุมและด้านการติดตามและประเมินผล

นักบัญชีบริษัทจดทะเบียนที่มีกลุ่มอุตสาหกรรมแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการควบคุมภายใน โดยรวม ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารและด้านการติดตาม และประเมินผลแตกต่างกัน นักบัญชีบริษัทจดทะเบียนที่มีทุนจดทะเบียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสารสนเทศและการสื่อสารแตกต่างกัน และนักบัญชีบริษัทจดทะเบียนที่มีจำนวนพนักงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการควบคุมภายใน โดยรวม ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักบัญชีบริษัทจดทะเบียนที่มีกลุ่มอุตสาหกรรมแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีสภาพแวดล้อมธุรกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านเทคโนโลยี แตกต่างกัน และนักบัญชีบริษัทจดทะเบียนที่มีระยะเวลาการดำเนินงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีสภาพแวดล้อมธุรกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธนัชชา โยธาทัช (2549 : 129) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษา พบว่า ผู้จัดการสหกรณ์ ที่มีทุนดำเนินงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ

การมีประสิทธิผลการควบคุมภายใน ในด้านความเสี่ยงและมีผลการดำเนินงานด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายในและด้านการเงินแตกต่างกัน แต่การมีนโยบายในการดำเนินงาน ด้านนโยบายทั่วไป ด้านนโยบายทางด้านธุรกิจ และด้านนโยบายทางด้านเงินทุนไม่แตกต่างกัน ที่มีปริมาณธุรกิจแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีประสิทธิผลการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม และ ด้านสารสนเทศและการสื่อสารมีผลการดำเนินงานด้านลูกค้า และการมีนโยบาย ในการดำเนินงาน ด้านนโยบายทางด้านเงินทุนแตกต่างกัน ที่มีจำนวนสมาชิกแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีประสิทธิผลการควบคุมภายใน ด้านสารสนเทศการสื่อสาร ด้านการติดตามประเมินผล มีผลการดำเนินงานด้านลูกค้าและด้านกระบวนการภายใน และการมีนโยบายในการดำเนินงาน ด้านนโยบายทั่วไป และด้านนโยบายทางด้านธุรกิจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัชร วรรณเรืองรอง (2549 : 112) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลการดำเนินงาน ตามระบบควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า 1) ปัจจัย การดำเนินงานเพื่อปฏิบัติงานระบบควบคุมภายในและผลการดำเนินงานตามระบบควบคุม ภายในของมหาวิทยาลัย เชียงใหม่อยู่ในระดับดี 2) ปัจจัยการดำเนินงานตามระบบควบคุม ภายใน 5 ด้านมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานตามระบบควบคุมภายในโดยมีความสัมพันธ์ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยงกิจกรรม การควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล 3) ปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานตามระบบควบคุมภายใน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่การจัดการ กำกับดูแล ความร่วมมือ การประสานงาน และการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร

จกถณีย์ สุริยวงค์ (2551 : 91) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการตรวจควบคุมภายใน ทางการบัญชีและการเงิน ของเทศบาลตำบล ในอำเภอเมือง เชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า เทศบาลตำบลมีระดับการควบคุมภายในอยู่ในระดับมากที่สุด 12 องค์ประกอบคือ การแบ่งแยก หน้าที่ การกำหนดให้มีผู้ควบคุมงาน มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน มีวิธีการป้องกันทรัพย์สิน ให้ปลอดภัย มีการใช้แบบฟอร์มและเอกสาร จัดให้มีการมอบอำนาจสั่งการมีการอนุมัติ การควบคุมทางการบัญชี การควบคุมโดยงบประมาณ การตรวจสอบภายใน จัดให้มี อนุกรรมการตรวจสอบ และมีการจัดให้มีการควบคุมสองฝ่ายหรือการตรวจสอบยืนยันภายใน ซึ่ง จากการศึกษาได้มีข้อเสนอแนะซึ่งทางเทศบาลตำบล ควรมีการปรับปรุงในด้านการจัด สำนักงานให้สอดคล้องกับสายงานและการเก็บรักษาเงิน ไว้ในที่ปลอดภัย ควรมีการแต่งตั้ง

คณะกรรมการการฝากและการถอนเงินฝากธนาคาร การจัดทำทะเบียนคุมต่างๆ ให้เป็นปัจจุบัน และควรมีการติดตามการจัดเก็บภาษีโรงเรือน ที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ที่จัดเก็บได้ไม่ครบถ้วน

ชฎานิษฐ์ อรุณสิทธิ์ (2551 : 81) ได้ศึกษาเรื่องผลการดำเนินงานตามมาตรฐานควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง ผลการศึกษา พบว่า มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานการควบคุมภายใน ส่วนใหญ่เห็นว่า มีผลต่อการดำเนินงานการควบคุมภายใน ด้านความมุ่งมั่นจริงจังของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก และด้านการติดตามกำกับดูแลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลของการดำเนินงานตามระบบการควบคุมภายในอยู่ในระดับมาก ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการควบคุมภายในปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องผู้บริหารและบุคลากร เห็นด้วยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการจัดวางมาตรฐานควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2544 ด้วยเป็นกิจกรรมที่ควบคุมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด อย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด บรรลุภารกิจหรือ นโยบายที่ผู้บริหารหรือองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ควรเป็นผู้พัฒนาระบบการควบคุมภายในและเป็นผู้นำระบบไปสู่การปฏิบัติที่แท้จริง การวางระบบควบคุมภายในพบว่า ประสบปัญหาด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ประสบการณ์ ในการจัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลการควบคุมภายในของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ที่ส่งไปยังผู้กำกับดูแล มีการแก้ไขอยู่บ่อยครั้ง ผู้รับผิดชอบในระดับจังหวัด และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ เกี่ยวกับการวางระบบควบคุมภายในหรือการจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถจัดทำรายงาน ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จในระดับสูง ปัจจัยการดำเนินงานตามระบบควบคุมภายในด้านความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความมุ่งมั่นจริงจังของผู้บริหารและการติดตามกำกับดูแลมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานตามระบบควบคุมภายใน ระดับค่อนข้างสูง ผลจากการทดสอบ พบว่า ได้รับการปฏิเสชนมัติฐานข้อที่ 3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปางประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2544 อยู่ในระดับน้อยผลจากการทดสอบ พบว่า ได้รับการปฏิเส

ณรงค์ศักดิ์ ช่างพุด (2554 : 92) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาในการปฏิบัติงานการควบคุมภายในของเทศบาลตำบล ในอำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา พบว่า

1. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบล โดยรวมและจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และอายุราชการ เห็นว่ามีปัญหาในการปฏิบัติงานการควบคุมภายใน โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน คือ ด้านการติดตามประเมินผล และด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม
2. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบล เพศชายเห็นว่ามีปัญหาในการปฏิบัติงานการควบคุมภายใน ด้านการติดตามประเมินผล และด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม มากกว่าบุคลากรเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบล ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งต่างกันเห็นว่ามีปัญหาในการปฏิบัติงานการควบคุมภายใน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน
4. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบล ที่มีอายุราชการต่างกัน เห็นว่ามีปัญหาในการปฏิบัติงานการควบคุมภายใน โดยรวม ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยงและด้านกิจกรรมการควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมงานวิจัยต่างประเทศที่มีความเกี่ยวข้องและใกล้เคียงกับการวิจัย ดังนี้

ชาวฮัต โซฮับเป็ล และ แมคเคิน (Changchit, Holsapple And Madden. 2001 : 437-449) ได้ศึกษาเรื่องระบบสนับสนุนการประเมินการควบคุมภายในของผู้บริหารกรณีศึกษา ระบบผู้เชี่ยวชาญและผลลัพธ์ของการทดลอง ผลการศึกษา พบว่า การควบคุมภายในเป็นเรื่องสำคัญในการให้ความเชื่อมั่นในความถูกต้อง เชื่อถือได้และความทันต่อเวลาของรายงานทางการเงินอย่างไรก็ตามความรับผิดชอบในหน้าที่การบริหารอย่างหนึ่ง คือ การรักษาไว้ซึ่งการควบคุมภายในที่มีประสิทธิผล รายงานครั้งนี้ไม่มีตัวอย่างของระบบที่ออกแบบสำหรับผู้บริหารในการตรวจสอบจุดอ่อนของการควบคุมภายใน ลักษณะของระบบนี้สามารถให้ประโยชน์อย่างมาก อย่างไรก็ตามยังไม่มี ความชัดเจนซึ่งระบบนี้จะให้ผลเชิงบวก เพราะผู้บริหารอาจจะรู้สึกไม่สะดวกสบายในการใช้ระบบนี้ รายงานนี้เป็นการพัฒนาระบบเพิ่มเติม

ด้วยการทดสอบผลการทดลอง คุณค่าของระบบและการรับรู้ของผู้บริหารในประโยชน์ของระบบ การวิจัยครั้งนี้เพิ่งจะมีการสำรวจเป็นครั้งแรกในการใช้ระบบผู้เชี่ยวชาญเป็นเครื่องช่วยผู้บริหารผู้ซึ่งไม่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบจุดอ่อนของการควบคุมภายใน การค้นพบเบื้องต้นของการศึกษานี้คือ ความเป็นไปได้ในการสร้างระบบผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารที่มีส่วนร่วมในการทดลองครั้งนี้ได้แสดงความสนใจอย่างมากในการใช้ระบบนี้ การติดตั้งระบบสามารถทำให้องค์กรประหยัดเวลาและเงิน โดยการยอมให้เกิดจุดอ่อนในระบบการควบคุมภายในหรือการตรวจพบและแก้ปัญหาได้รวดเร็ว ระบบชนิดนี้สามารถรักษาไว้ซึ่งความมีประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน ดังนั้นจึงทำให้ได้ข้อมูลทางการบัญชีที่เชื่อถือได้มากขึ้นและป้องกันและรักษาทรัพย์สินได้มากขึ้น ดังนั้น ระบบนี้สามารถก่อให้เกิดประโยชน์สำหรับธุรกิจตรวจสอบโดยอำนวยความสะดวกในการเชื่อมั่นในการควบคุมภายในกิจการของลูกค้าและทำให้การวางแผนป้องกันความเสี่ยงลดลงด้วย

เอลลีรีนิ และดีออนซ่า (Allegrini And D'Onza. 2003 : 191-208) ได้ศึกษาเรื่องการตรวจสอบภายในและการประเมินความเสี่ยงของบริษัทต่างๆ ในประเทศอิตาลี ผลการศึกษา พบว่า ประเทศอิตาลีมีเทคนิคการตรวจสอบภายในและการประเมินความเสี่ยงหลากหลาย และหลายบริษัทที่มีการตรวจสอบภายใน ควบคู่ไปกับการตรวจสอบบัญชี แต่แนวทางปฏิบัติในการประเมินความเสี่ยง บริษัทส่วนใหญ่ยึดหลักการตรวจสอบภายในแบบ COSO และประยุกต์การบริหารความเสี่ยงมาใช้กับบริษัทบริษัทที่มีการพัฒนาหลักการและโครงสร้างสำหรับการประเมินความเสี่ยงและระบบควบคุมภายใน โดยมีกรอบแนวคิดภายใต้เงื่อนไขของผู้ตรวจสอบภายใน ผู้สอบบัญชีและการสนับสนุนของผู้จัดการอาวุโส ความสำเร็จของการบริหารความเสี่ยงมีผลต่อระบบควบคุมภายในและเป็นแนวทางในการวางแผน การรายงานประจำปี และเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชี

กู๊ดวิน (Goodwin. 2003 : 263-278) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของความเป็นอิสระและประสบการณ์ด้านการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบกับการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประเทศออสเตรเลียและประเทศนิวซีแลนด์ ผลการศึกษา พบว่า ความเป็นอิสระและประสบการณ์ด้านการบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบภายใน กล่าวคือ ความเป็นอิสระมีความสัมพันธ์มากกับการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ในขณะที่ประสบการณ์ด้านบัญชี มีความสัมพันธ์กับทักษะการแสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ทั้งหมดของความแตกต่างเหล่านี้มีพื้นฐานมาจากภาคเศรษฐกิจและที่ตั้งของประเทศ แต่ในภาพรวมมีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญ

ต่อการควบคุม ก่อให้เกิดข้อเรียกร้องในปัจจุบันที่ว่า คณะกรรมการตรวจสอบภายในจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชี และต้องมีความอิสระด้วย

ปีปี้, เซฟฟี และสโนป (Paape, Scheffe And Snoep. 2003 : 247-262) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของการตรวจสอบภายในกับธรรมาภิบาลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สหภาพยุโรป ผลการศึกษา พบว่า ผลลัพธ์ที่ได้มาทั้งที่อยู่ในรูปแบบของจำนวนตัวเลขหรือเปอร์เซ็นต์ของการตอบรับ สิ่งเหล่านี้ ก่อให้เกิดมาตรฐานที่มั่นคงต่อองค์ประกอบและคำพูดต่าง ๆ ที่ถูกมองข้ามไปและเป็นสิ่งที่พวกเขากำลังตั้งเป้าหมายเอาไว้ อย่างไรก็ตาม มีคำกล่าวที่ว่า มีสิ่งที่ชัดเจนที่กำลังทำให้พวกเขาประหลาดใจหรือตกใจที่ทราบว่า มีวิธีที่แตกต่างอีกมากมายที่ผู้ตรวจสอบภายในกำลังนำมาใช้ในการปฏิบัติการอยู่ในสหภาพยุโรป รวมถึงบริษัทที่ใหญ่ที่สุด อันก่อให้เกิดการตื่นตัว, ความคิดเห็นและบทบาทที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลในองค์กรของพวกเขา หรือสรุปคือ ยังคงมีช่องว่างอีกมากมายสำหรับวิวัฒนาการทั้งทางด้านจิตใจและการปฏิบัติงานในแต่ละวัน

โคป โดแนล (Kopp And Donnell. 2005 : 423) ได้ศึกษาเรื่องข้อมูลเกี่ยวกับการจัดองค์การควบคุมภายในต่อกระบวนการทางธุรกิจ ผลการศึกษา พบว่า แทนที่จะควบคุมวัตถุประสงค์ผลิดุภูมิภาคความรู้ที่เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ภายหลังจากการฝึกอบรมผู้เริ่มฝึกอบรมผู้เริ่มฝึกหัดจะต้องประเมินการควบคุมภายใน โดยใช้วัตถุประสงค์ที่รวบรวมได้จากขั้นตอนการทำงานที่มุ่งเน้นจำแนกประเด็นการควบคุมมากขึ้นตลอดจนภาระหน้าที่การประเมินการควบคุม การค้นหาข้อแนะนำว่าประเด็นกระบวนการอาจจะเป็นกรอบแนวคิดที่มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น สำหรับหน้าที่การประเมินการควบคุมภายในองค์กร ผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาเสนอแนะว่า (1) การใช้วิธีการเพ่งเล็งกระบวนการเมื่อผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติการประเมินค่าการควบคุมตรวจสอบภายในสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ถึงกระบวนการ (2) การจัดการข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจขององค์กร โดยการมุ่งพิจารณาจากกระบวนการที่จะคอยช่วยเหลือผู้ริเริ่มควบคุมให้ตัดสินใจขององค์กร โดยการมุ่งพิจารณาจากกระบวนการที่จะคอยช่วยเหลือผู้ริเริ่มควบคุมให้ตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นการค้นพบในครั้งนี้แนะนำว่าการใช้วิธีการให้ความสำคัญกับกระบวนการจะช่วยในโครงสร้างการพิจารณาความถูกต้องของผู้เริ่มฝึกหัดและอิทธิพลของการเรียนรู้ที่พวกเขานำมาใช้กับงาน การให้ความสำคัญกับกระบวนการจะช่วยให้ผู้เริ่มต้นจำแนกประเด็นการควบคุมได้ดีกว่าโครงสร้างการมุ่งเน้นวัตถุประสงค์

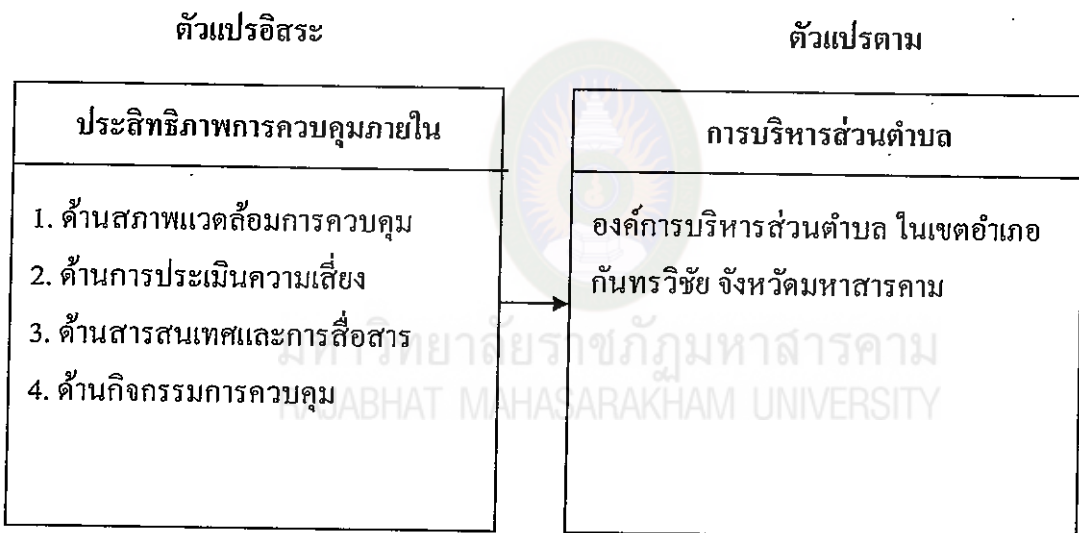
แซน, บั๊บบามาเนียม และ สตีววิอท (Zain, Subramaniam And Stewart. 2006 : 1-18) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบ คุณลักษณะของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน และการประเมินผลผู้ตรวจสอบภายในจากการตรวจสอบงบการเงินพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลจากการตรวจสอบงบการเงินและสามลักษณะของกรรมการตรวจสอบ คือ คณะกรรมการตรวจสอบต้องมีความอิสระ มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านการบัญชีและการตรวจสอบ และขอบเขตของการตรวจสอบภายในงบประมาณ และการประสานงานในข้อเสนอต่าง ๆ ที่เพิ่มมากขึ้น นอกเหนือจากนั้นความสัมพันธ์ที่มีผลในเชิงบวกในการประเมินผลผู้ตรวจสอบภายในต่อการตรวจสอบงบการเงินและคุณลักษณะพิเศษที่เป็นบทบาทของการตรวจสอบภายในรวมถึงขนาดระดับประสบการณ์ของบุคลากรในการตรวจสอบเวลาที่เหมาะสมและการปฏิบัติงานตรวจสอบมีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอก ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการตรวจสอบจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นหากหน่วยงานต่างๆ มีขั้นตอนในการตรวจสอบภายในที่ดีจะมีแนวโน้มในเชิงบวกหากผู้ตรวจสอบภายในมีการประสานงานกับผู้สอบบัญชีภายนอก

จากการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าการควบคุมภายในเป็นกิจกรรมที่ควบคุมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด อย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด บรรลุภารกิจหรือ นโยบายที่ผู้บริหารหรือองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ควรเป็นผู้พัฒนาระบบการควบคุมภายในและเป็นผู้นำระบบไปสู่การปฏิบัติที่แท้จริง ซึ่งบางหน่วยงานมีปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการควบคุม การประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน การติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน การวางแผน และการดำเนินการประเมินการควบคุมภายใน รวมทั้งผู้บริหาร และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ยังไม่ให้ความสำคัญกับการใช้มาตรการควบคุมภายในเนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจในระเบียบฯ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการควบคุมภายใน เนื่องจากส่วนมากไม่เคยได้รับการฝึกอบรมให้ความรู้และไม่มีคู่มือการปฏิบัติงาน กฎหมาย มาตรการควบคุมภายในมีขั้นตอนยุ่งยากและยากในการทำความเข้าใจ ตลอดจนการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงโดยผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิดที่ได้ตั้งกล่าวมาใช้เป็นกรอบแนวคิดสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งการศึกษาที่ได้สามารถที่จะนำไปใช้ในการดำเนินงาน การปฏิบัติงาน และแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงระบบการควบคุมภายในซึ่งผลการศึกษจะทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายใช้เป็นแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานอื่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่ององค์ประกอบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคามครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรอิสระ ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมและการติดตามและประเมินผล ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านสารสนเทศและการสื่อสาร (อำนาจ ชีระวนิช. 2547 : 66-93) และตัวแปรตาม การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

เพื่อให้สามารถมองเห็นภาพรวมได้ว่าเป็นระบบ ผู้วิจัยขอทำการสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 335 คน (องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม . 2556 : 4-11)
2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 183 คน โดยคำนวณจากสูตรของทาโรยามาเน่ (Yamane. 1973 : 727-728 ; อ้างถึงใน ชีรวิฑูรี เอกะกุล. 2543 : 4)

สูตร

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ N แทน จำนวนประชากร

n แทน จำนวนตัวอย่าง

e แทน ความคลาดเคลื่อนกำหนด เท่ากับ .05

แทนค่า $n = \frac{335}{[1+335(0.05)^2]}$

$$n = 182.31$$

3. การสุ่มตัวอย่างจากประชากร

3.1 ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบ่งจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 183 คน ทำตารางกำหนดสัดส่วนแบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม โดยแบ่งตามสัดส่วนจากบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการคำนวณคิดร้อยละของบุคลากรในแต่ละตำบล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	ตำบล	ประชากร	ตัวอย่าง (คน)
1	อบต.กุคไส้อ้อ	31	17
2	อบต.ขามเต่าพัฒนา	40	23
3	อบต.เขว้าใหญ่	41	22
4	อบต.คันธารราษฎร์	52	28
5	อบต.โคกพระ	39	21
6	อบต.นาสีนวน	51	28
7	อบต.มะค่า	34	18
8	อบต.ศรีสุข	47	26
รวม		335	183

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม (2557 : 15)

3.2 การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ประชากรทุกภาคส่วนมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการจับสลาก ซึ่งผู้วิจัยเขียนหมายเลขกำกับประชากรแต่ละรายการก่อนแล้วจึงจับสลากขึ้นมา วิธีการจับสลากใช้แบบไม่สุ่มประชากรที่ถูกสุ่มแล้วขึ้นมาอีก (Simple Random Sampling Without Replacement) คือหยิบแล้วเอาออกได้เลยไม่ต้องใส่กลับลงไปอีก และทำการจับสลากจนครบ จำนวน 183 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการคำนวณคิดร้อยละ ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ดังนี้

1. ลักษณะของแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบปลายเปิด ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการบูรณาการจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ลักษณะเป็นแบบตรวจเช็ครายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด จำนวน 25 ข้อ

2. ขั้นตอนการสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและสร้างแบบสอบถาม

2.2 กำหนดขอบเขตและเนื้อหาในการตั้งคำถาม เพื่อให้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิด เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของการใช้ภาษา และครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย

2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.4.1 ดร.กมลทิพย์ ตรีเดช วุฒิการศึกษาศาสตร์ บธ.ด. (บริหารธุรกิจ) ตำแหน่ง อาจารย์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านโครงสร้างและเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุม และความถูกต้องของแบบสอบถาม

2.4.2 ดร.กชชมน วงศ์คำ วุฒิการศึกษาศาสตร์ บธ.ด. (บริหารธุรกิจ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาการวิจัย เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของข้อความที่ใช้

2.4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยโท ดร.ณัฐชัย จันทชุม วุฒิการศึกษาศาสตร์ คอ.ด. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร) ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านสถิติ และการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา เพื่อ ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบเครื่องมือ

2.5 ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อคำถามแต่ละข้อแล้ว นำมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ของการวิจัยด้วยค่า IOC (Index of Item Objective Congruence)

2.6 วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยค่า IOC ซึ่งงานวิจัยนี้มีผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ข้อคำถามต้องมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 -1.00 ขึ้นไปจึงใช้ได้ งานวิจัยนี้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2.7 นำแบบสอบถามมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อขอ คำแนะนำเพิ่มเติม

2.8 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 40 คน ซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกัน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2.9 ทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ดำเนินการเป็นลำดับ ดังนี้

2.9.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discrimination Power) โดยเทคนิค Item-Total Correlation พิจารณาข้อที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ คือ คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .6287-7670 ด้านการประเมินความเสี่ยง มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .2012-.6465 ด้านกิจกรรม การควบคุม มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .3379-.4528 ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร

มีค่าอำนาจจำแนกรายชื่ออยู่ระหว่าง .4044-.5657 ด้านการติดตามและประเมินผล มีค่าอำนาจจำแนกรายชื่ออยู่ระหว่าง .4023-.7116 ดังภาคผนวก ข

2.9.2 นำชื่อที่มีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งงานวิจัยนี้มีค่าความเชื่อมั่นทั้งหมดเท่ากับ .913 ดังภาคผนวก ค

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในการออกหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีผู้ช่วยนักวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 คน ในการแจกแบบสอบถามให้กับบุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นหน่วยตัวอย่าง ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูล
4. นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้ข้อมูลครบถ้วนและสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

1. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ได้แก่ ความผิดพลาด ข้อมูลไม่สมบูรณ์ ได้แก่ การตอบแบบสอบถามไม่ครบ ตอบไม่ตรงกับวัตถุประสงค์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัยจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยเทียบกับเกณฑ์ จากนั้นหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 118)

ค่าเฉลี่ย	ระดับประสิทธิภาพ
4.51-5.00	ระดับประสิทธิภาพมากที่สุด
3.51-4.50	ระดับประสิทธิภาพมาก
2.51-3.50	ระดับประสิทธิภาพปานกลาง
1.51-2.50	ระดับประสิทธิภาพน้อย
1.00-1.50	ระดับประสิทธิภาพน้อยที่สุด

2.3 วิเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2554 : 7-8)

เครื่องมือเพื่อหาประสิทธิภาพแบบสอบถาม

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี ดังนี้

1.1 การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี ดังนี้

วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Congruence : IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 221)

สูตรหาค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้อง

$$IOC = \frac{\sum_{i=1}^N Ri}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
	Ri	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่ i
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 อำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. 2548 : 81)

$$r_{xy} = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2][n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับ
คะแนนรวม

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนข้อนี้ทุกข้อ

$\sum Y$ แทน คะแนนผลรวมข้อที่เหลือ

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนข้อนี้แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum Y^2$ แทน ผลรวมคะแนนรวมทุกข้อแต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum XY$ แทน ผลคูณของคะแนนของทุกอย่างคะแนนรายข้อกับ
คะแนนรวมทุกข้อทุกคน

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

1.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก กัททิยธนี. 2544 : 226-227)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัดทั้งฉบับ

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

2. สถิติเพื่อการวิจัย

2.1 สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

2.1.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ค่าความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2544 : 238)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนตัวอย่าง

2.1.3 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.

2545 : 87-88)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

n แทน จำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่ม

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสองทั้งหมด

2.2. การวิเคราะห์ปัจจัย

การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) เป็นการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันไว้ในปัจจัยเดียวกัน เพื่อลดจำนวนของตัวแปรเดิมให้เกิดตัวแปรใหม่ที่มีความสัมพันธ์กันไว้ในกลุ่มเดียวกัน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ของตัวแปรที่ละคู่แล้วรวมตัวแปรที่สัมพันธ์กันมากไว้ในปัจจัยเดียวกัน (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2554 : 7-8)

ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัจจัยมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยวิธี

- 1) การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation)
- 2) ทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยวิธี Kaiser – Meyer – Olkin (KMO) โดยค่า $KMO > .05$
- 3) ทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูลตามสถิติ ของ Bartlett (Bartlett's Test of Sphericity) H_0 : เมตริกซ์สหสัมพันธ์เป็น Identity Matrix, H_1 : เมตริกซ์สหสัมพันธ์ไม่เป็น Identity Matrix

2.2.2 การสกัดปัจจัย โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก Principal Component Analysis : PCA ซึ่งแสดงในรูปแบบสมการเชิงเส้นของตัวแปรทั้งหมด

$$PC_1 = W_{11}X_1 + W_{12}X_2 + \dots + W_{1p}X_p$$

$$PC_2 = W_{21}X_1 + W_{22}X_2 + \dots + W_{2p}X_p$$

$$PC_m = W_{m1}X_1 + W_{m2}X_2 + \dots + W_{mp}X_p$$

เมื่อ m แทน จำนวนองค์ประกอบหลัก

P แทน จำนวนตัวแปร และ $m < p$

PC_1 เป็นสมการเชิงเส้นแรกและมีรายละเอียดจากตัวแปรทั้งหมดมากที่สุด และมีความแปรปรวนมากที่สุด

PC_2 เป็นสมการเชิงเส้นของตัวแปร โดยนำรายละเอียดที่เหลือจาก PC_1 นำมาใส่ใน PC_2 ให้มากที่สุด โดยที่ PC_2 จะต้องตั้งฉากกับ PC_1

PC_m เป็นสมการเชิงเส้นของตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับ $PC_1, PC_2, \dots, PC_{m-1}$ และสามารถนำรายละเอียดของข้อมูลจากตัวแปรทั้งหมดที่เหลืออยู่มาอธิบายใน

องค์ประกอบหลักที่ m มากที่สุด โดยที่องค์ประกอบหลักแรก ๆ สามารถอธิบายความแปรปรวนข้อมูลได้ดี

ร้อยละ 80 องค์ประกอบหลักที่เลือกได้นั้นจากค่าไอเกนที่มีค่ามากกว่า 1

2.2.3 การหมุนแกน เพื่อให้ตัวแปรที่แสดงในรูปแบบสมการเข้าเส้นไปปรากฏในองค์ประกอบหลักชัดเจนยิ่งขึ้น โดยวิธีหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal) โดยวิธีเวริแมกซ์ (Varimax) ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้สามารถนำไปคำนวณค่าคะแนนปัจจัย (Factor Score) ได้จากรูปแบบของสมการต่อไปนี้

$$F_{ik} = W_{ij} Z_{1k} + W_{ij} Z_{2k} + \dots + W_{ip} Z_{pk}$$

เมื่อ $i = 1, 2, 3, \dots, m$

และ $k = 1, 2, 3, \dots, n$

F_{ik} คือ ค่าตัวแปรใหม่ที่มีคะแนนปัจจัย (Factor Score) ที่ i

m คือ ข้อมูลชุดที่ k

Z_{jk} คือ ตัวแปรที่ j ที่แปลงเป็นคะแนนมาตรฐานของชุดข้อมูลที่ k

W_{ij} แทน สัมประสิทธิ์คะแนน (Factor Score Coefficient)

ของปัจจัยที่ i ตัวแปรที่ j

2.2.4 ขั้นตอนจัดกลุ่มตัวแปรเดิมเป็นปัจจัย ซึ่งพิจารณาจากการวิเคราะห์ปัจจัยร่วม (Common Factor Analysis) ดังนี้

$$Z_i = \sum_{j=1}^{p,m} \lambda_{ij} F_j$$

เมื่อ $i = 1, 2, 3, \dots, p$ และ $j = 1, 2, 3, \dots, m$

Z_i คือ ผลรวมเชิงเส้นขององค์ประกอบร่วม

λ_{ij} คือ น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)

F_j คือ ปัจจัยที่ i

ถ้าตัวแปรใดมีค่ามากที่สุดให้จัดอยู่ในปัจจัยนั้น

2.2.5 ตั้งชื่อตัวแปรใหม่ หรือปัจจัยให้สอดคล้องกับตัวแปรที่สกัดได้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบประสิทธิภาพการควบคุม ภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัย นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และตัวแปรในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยจึงได้กำหนด สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
Z	แทน คะแนนมาตรฐาน
W_{ij}	แทน ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนปัจจัยของตัวแปรที่ i (Factor Score Coefficients)
X_1	แทน ระดับประสิทธิภาพ อบต. ของท่านมีการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
X_2	แทน ระดับประสิทธิภาพ อบต. ของท่านมีแผนการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและความชำนาญ
X_3	แทน ระดับประสิทธิภาพ อบต. ของท่านมีการจัดโครงสร้างองค์กรและสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจนและเหมาะสม
X_4	แทน ระดับประสิทธิภาพ อบต. ของท่านมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างน้อยปีละครั้ง
X_5	แทน ระดับประสิทธิภาพ อบต. ของท่านมีการปฏิบัติงานตามนโยบาย และระเบียบปฏิบัติ

- X_6 แทน ระดับประสิทธิภาพ อดต. ของท่านมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานในระดับกิจกรรมที่ชัดเจนสอดคล้องกัน ปฏิบัติได้ และวัดผลได้
- X_7 แทน ระดับประสิทธิภาพผู้บริหารทุกระดับมีส่วนร่วมในการระบุมความเสี่ยง โดยมีการประชุมหารือถึงการระบุปัจจัยเสี่ยงกับผู้เกี่ยวข้อง
- X_8 แทน ระดับประสิทธิภาพมีการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยง
- X_9 แทน ระดับประสิทธิภาพมีการแจ้งให้บุคลากรทุกคนทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง
- X_{10} แทน ระดับประสิทธิภาพมีการติดตามผลการปฏิบัติตามวิธีการควบคุมที่กำหนดเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง
- X_{11} แทน ระดับประสิทธิภาพมีการกำหนดกิจกรรมการควบคุมตามวัตถุประสงค์และวัดผลเพื่อจัดการกับความเสี่ยง
- X_{12} แทน ระดับประสิทธิภาพมีการสอบทานกิจกรรมการควบคุมการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- X_{13} แทน ระดับประสิทธิภาพมีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และวงเงินอนุมัติของผู้บริหารแต่ละระดับ ไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร
- X_{14} แทน ระดับประสิทธิภาพมีการแบ่งแยกหน้าที่ในการอนุมัติ การบันทึกบัญชี การสอบทานการตรวจสอบ และการดูแลรักษาทรัพย์สินออกจากกัน โดยเด็ดขาด
- X_{15} แทน ระดับประสิทธิภาพ อดต. ของท่านมีมาตรการติดตามและตรวจสอบให้การดำเนินงานเป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ
- X_{16} แทน ระดับประสิทธิภาพมีการนำระบบสารสนเทศและการสื่อสาร เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต มาใช้ในการปฏิบัติงาน
- X_{17} แทน ระดับประสิทธิภาพมีการให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมอย่างเพียงพอในการใช้ระบบสารสนเทศใหม่
- X_{18} แทน ระดับประสิทธิภาพมีข้อมูลสารสนเทศ ทั้งภายในและภายนอกเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามกฎหมาย กฎระเบียบอย่างครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

- X_{19} แทน ระดับประสิทธิภาพมีการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงาน โดยการ
ประชุมพนักงานเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ
อย่างมีประสิทธิภาพ
- X_{20} แทน ระดับประสิทธิภาพมีระบบการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอก
อย่างเพียงพอ เชื่อถือได้ และทันการณ์
- X_{21} แทน ระดับประสิทธิภาพมีการติดตามผลระหว่างปฏิบัติงาน รวมถึงการ
ติดตามประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของ
กระบวนการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบตามปกติ
- X_{22} แทน ระดับประสิทธิภาพผู้ตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบอื่นมีการ
ให้ข้อเสนอแนะกับหน่วยงานในการปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน
- X_{23} แทน ระดับประสิทธิภาพมีการประเมินการควบคุมภายในส่วนต่าง ๆ ของแต่
ละส่วนงานเป็นระยะ ๆ
- X_{24} แทน ระดับประสิทธิภาพมีการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องภายในระยะเวลา
ที่กำหนด
- X_{25} แทน ระดับประสิทธิภาพมีการรายงานผลการประเมินและรายการตรวจสอบ
ของผู้ตรวจสอบภายในโดยตรงต่อหน่วยงาน

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง องค์ประกอบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วน
ตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์
ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ใน
การทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน โดยนำเสนอในรูปแบบตารางวิเคราะห์ การหาค่าสถิติพื้นฐาน
ความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายในของ
องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย ด้าน
สภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศ
และการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล โดยนำเสนอในรูปแบบตารางวิเคราะห์การหาค่า
สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ซึ่งนำเสนอข้อมูลเป็นจำนวน และร้อยละ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลส่วนบุคคลของของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	76	41.53
หญิง	107	58.47
รวม	183	100.00
2. อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	24	13.11
31-40 ปี	71	38.80
41-50 ปี	43	23.50
มากกว่า 50 ปี	45	24.59
	183	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	2.73
ปริญญาตรี	82	44.81
สูงกว่าปริญญาตรี	96	52.46
รวม	183	100

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 2 ปี	24	13.11
2-4 ปี	37	20.22
5-6 ปี	59	32.24
มากกว่า 6 ปี	63	34.43
รวม	183	100.00
5. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน		
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	8	4.37
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	8	4.37
หัวหน้าส่วนงานคลัง	48	26.23
จพง.การเงินและบัญชี/จพง.การคลัง	46	25.14
พนักงาน	73	39.89
รวม	183	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขต อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 58.47 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 41.53

อายุส่วนใหญ่อยู่ในระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80 รองลงมา คือ อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็น ร้อยละ 24.59 อายุ 41-50 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 และอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 13.11

การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 52.46 รองลงมา คือ ปริญญาตรี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 44.81 และอายุต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 2.73

ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 6 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 34.43 รองลงมา คือ ประสบการณ์ในการทำงาน 5-6 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็น ร้อยละ 32.24 ประสบการณ์ในการทำงาน 2-4 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 20.22 และประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 2 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 13.11

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันเป็นพนักงาน จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 39.89 รองลงมา คือ ตำแหน่งหัวหน้าส่วนงานคลัง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 26.23 ตำแหน่ง จพง.การเงินและบัญชี/ จพง.การคลัง จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 25.14 นายกองจัดการบริหารส่วนตำบล จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.37 และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.37

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

2.1 ผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 5 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาคำนวณ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน ดังตารางที่ 4 ถึง 9

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมและจำแนกรายด้าน

ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	\bar{X}	S.D.	ระดับประสิทธิภาพ
1. ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	3.62	0.77	มาก
2. ด้านการประเมินความเสี่ยง	3.71	0.76	มาก
3. ด้านกิจกรรมการควบคุม	3.74	0.72	มาก
4. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	3.71	0.86	มาก
5. ด้านการติดตามและประเมินผล	3.80	0.76	มาก
รวม	3.72	0.77	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมา ได้แก่ ด้านกิจกรรม

การควบคุม ($\bar{X} = 3.74$) ด้านการประเมินความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.71$) ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.71$) และด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ($\bar{X} = 3.62$) ตามลำดับ

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายด้านเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายในของ
องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน
ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ด้าน
สภาพแวดล้อมการควบคุม จำแนกรายข้อ

ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ประสิทธิภาพ
1. อบต. มีการมอบอำนาจหน้าที่และความ รับผิดชอบ โดยระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษร	3.80	0.82	มาก
2. อบต. มีแผนการฝึกอบรมบุคลากร เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และความชำนาญ	3.74	0.80	มาก
3. อบต. มีการจัดโครงสร้างองค์กรและ สายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจนและเหมาะสม	3.55	0.77	มาก
4. อบต. มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากรอย่างน้อยปีละครั้ง	3.40	0.76	ปานกลาง
5. อบต. มีการปฏิบัติงานตามนโยบาย และ ระเบียบปฏิบัติ	3.62	0.71	มาก
รวม	3.62	0.77	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม โดยรวมมี
ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ อยู่ใน
ระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อบต. มีการมอบอำนาจ
หน้าที่และความรับผิดชอบ โดยระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมาได้แก่ อบต. มี
แผนการฝึกอบรมบุคลากร เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และความชำนาญ ($\bar{X} = 3.74$) อบต. มีการ
ปฏิบัติงานตามนโยบาย และระเบียบปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.62$) อบต. มีการจัดโครงสร้างองค์กรและสาย

งานการบังคับบัญชาที่ชัดเจนและเหมาะสม ($\bar{X} = 3.55$) และอบต. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างน้อยปีละครั้ง ($\bar{X} = 3.40$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการประเมินความเสี่ยง จำแนกรายข้อ

ด้านการประเมินความเสี่ยง	\bar{X}	S.D.	ระดับประสิทธิภาพ
1. อบต. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของงานดำเนินงานในระดับกิจกรรมที่ชัดเจนสอดคล้องกันปฏิบัติได้ และวัดผลได้	3.67	0.89	มาก
2. ผู้บริหารทุกระดับของ อบต. มีส่วนร่วมในการระบุความเสี่ยงโดยมีการประชุมหารือถึงการระบุปัจจัยเสี่ยงกับผู้เกี่ยวข้อง	3.86	0.66	มาก
3. อบต. มีการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยง	3.80	0.74	มาก
4. อบต. มีการแจ้งให้บุคลากรทุกคนทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง	3.78	0.79	มาก
5. อบต. มีการติดตามผลการปฏิบัติตามวิธีการควบคุมที่กำหนดเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง	3.43	0.74	ปานกลาง
รวม	3.71	0.76	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการประเมินความเสี่ยงโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารทุกระดับของ อบต. มีส่วนร่วมในการระบุความเสี่ยงโดยมีการประชุมหารือถึงการระบุปัจจัยเสี่ยงกับผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.86$) รองลงมาได้แก่ อบต. มีการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.80$) อบต. มีการแจ้งให้บุคลากรทุกคนทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลด

ความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.78$) อบต. ของท่านมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานในระดับกิจกรรมที่ชัดเจนสอดคล้องกัน ปฏิบัติได้ และวัดผลได้ ($\bar{X} = 3.67$) และอบต. มีการติดตามผลการปฏิบัติตามวิธีการควบคุมที่กำหนดเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.43$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านกิจกรรมการควบคุม จำแนกรายข้อ

ด้านกิจกรรมการควบคุม	\bar{X}	S.D.	ระดับประสิทธิภาพ
1. อบต. มีการกำหนดกิจกรรมการควบคุมตามวัตถุประสงค์และวัดผลเพื่อจัดการกับความเสี่ยง	4.08	0.83	มาก
2. อบต. มีการสอบทานกิจกรรมการควบคุมการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	3.92	0.73	มาก
3. อบต. มีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และวงเงินอนุมัติของผู้บริหารแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร	3.30	0.65	ปานกลาง
4. อบต. มีการแบ่งแยกหน้าที่ในการอนุมัติ การบันทึกบัญชี การสอบทานการตรวจสอบ และการดูแลรักษาทรัพย์สินออกจากกัน โดยเด็ดขาด	3.73	0.61	มาก
5. อบต. มีมาตรการติดตามและตรวจสอบให้การดำเนินงานเป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ	3.66	0.80	มาก
รวม	3.74	0.72	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านกิจกรรมการควบคุม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อบต. มีการกำหนดกิจกรรมการควบคุมตามวัตถุประสงค์และวัดผลเพื่อจัดการกับความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมา ได้แก่ อบต. มีการสอบทานกิจกรรมการควบคุมการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.92$) อบต. มี

การแบ่งแยกหน้าที่ในการอนุมัติ การบันทึกบัญชี การสอบทานการตรวจสอบ และการดูแลรักษาทรัพย์สินออกจากกันโดยเด็ดขาด ($\bar{X} = 3.73$) อดต. มีมาตรการติดตามและตรวจสอบให้การดำเนินงานเป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ($\bar{X} = 3.66$) และอดต. มีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และวงเงินอนุมัติของผู้บริหารแต่ละระดับ ไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 3.30$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร จำแนกรายข้อ

ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับประสิทธิภาพ
1. อดต. มีการนำระบบสารสนเทศและการสื่อสาร เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต มาใช้ในการปฏิบัติงาน	3.37	0.77	ปานกลาง
2. อดต. มีการให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมอย่างเพียงพอในการใช้ระบบสารสนเทศใหม่	3.91	0.85	มาก
3. อดต. มีข้อมูลสารสนเทศ ทั้งภายในและภายนอกเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามกฎหมาย กฎระเบียบอย่างครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน	3.83	0.88	มาก
4. อดต. มีการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงาน โดยการประชุมพนักงานเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ	3.68	0.94	มาก
5. อดต. มีระบบการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกอย่างเพียงพอ เชื่อถือได้ และทันสมัย	3.78	0.88	มาก
รวม	3.71	0.86	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ อยู่ใน

ระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อบต. มีการให้บุคลากรเข้ารับบริการฝึกอบรมอย่างเพียงพอในการใช้ระบบสารสนเทศใหม่ ($\bar{X} = 3.91$) รองลงมา ได้แก่ อบต. มีข้อมูลสารสนเทศ ทั้งภายในและภายนอกเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามกฎหมาย กฎระเบียบอย่างครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.83$) อบต. มีระบบการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกอย่างเพียงพอ เชื่อถือได้ และทันการณ์ ($\bar{X} = 3.78$) อบต. มีการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงาน โดยการประชุมพนักงานเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.68$) และมีการนำระบบสารสนเทศและการสื่อสาร เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต มาใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.37$) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการติดตามและประเมินผล จำแนกรายข้อ

ด้านการติดตามและประเมินผล	\bar{X}	S.D.	ระดับประสิทธิภาพ
1. อบต. มีการติดตามผลระหว่างปฏิบัติงาน รวมถึงการติดตามประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบตามปกติ	3.74	0.91	มาก
2. อบต. ผู้ตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบอื่นมีการให้ข้อเสนอแนะกับหน่วยงานในการปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน	3.85	0.76	มาก
3. อบต. มีการประเมินการควบคุมภายในส่วนต่าง ๆ ของแต่ละส่วนงานเป็นระยะ ๆ	4.05	0.50	มาก
4. อบต. มีการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องภายในระยะเวลาที่กำหนด	3.77	0.84	มาก
5. อบต. มีการรายงานผลการประเมินและรายการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในโดยตรงต่อหน่วยงาน	3.61	0.78	มาก
รวม	3.80	0.76	มาก

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	X ₁₇	X ₁₈	X ₁₉	X ₂₀	X ₂₁	X ₂₂	X ₂₃	X ₂₄	X ₂₅	
X ₁₈	.196*	.140	.243*	.087	.114	-.008	-.002	.043	.063	.154*	-.288*	-.071	-.199*	.005	.074	.424*	.250*	1								
X ₁₉	.203*	.089	.055	.135	.201*	.150*	.045	.185*	.280*	.243*	-.142	.420*	-.176*	-.065	.274*	.308*	.222*	.365*	1							
X ₂₀	-.061	.018	.117	-.01	-.166*	.066	.136	-.469*	-.308	-.195*	-.184*	.394*	.051	.242*	-.206*	.028	.228*	.050	.350*	1						
X ₂₁	-.025	.126	-.203*	.173*	-.253*	.070	.105	.061	.132	-.019	.051	.269*	.210*	.246*	.196*	-.187*	-.189*	-.303*	.095	.105	1					
X ₂₂	-.012	.290*	.261*	.066	.067	-.242*	.157*	.275*	-.055	-.149*	-.146*	.318*	-.121	-.052	-.003	.030	.251*	.118	-.181*	.221*	-.073	1				
X ₂₃	.026	.036	.265*	.101	.029	-.021	.206*	-.163*	-.108	-.108	-.077	-.199*	.051	-.112	.020	.117	.245*	.158*	-.091	.252*	-.126	.253*	1			
X ₂₄	.163*	-.215*	-.072	.107	.123	.051	-.206*	.031	.011	.154*	-.302*	.123	-.132	.269*	-.089	.086	-.238*	.109	.210*	.077	-.074	-.132	.005	1		
X ₂₅	.151	.349*	.367*	.096	.124	.250*	.092	.453*	.320*	.270*	.159*	.515*	.126	.245*	.121	.011	.468*	.000	.346*	.381*	.057	.374*	-.170	.094	1	

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 10 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันระหว่าง X₂, X₃, X₄, X₆, X₇, X₈, X₉, X₁₁, X₁₃, X₁₄, X₁₅, X₁₆, X₁₇, X₁₈, X₁₉, X₂₂ และ X₂₃

ในการวัดความเหมาะสมของข้อมูล KMO ได้ค่าตัวแปรนำหน้า .695 ซึ่งมากกว่า .5 และเข้าสู่ 1 ซึ่งสถิติทดสอบ Chi-Square มีค่าเท่ากับ 1303.322 และค่า Significance เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 สรุปได้ว่าข้อมูลมีความเหมาะสมที่จะใช้เทคนิควิเคราะห์ต่อไป

3.2 การวิเคราะห์ค่าความร่วมกัน (Communalities)

การวิเคราะห์ค่าความร่วมกัน (Communalities) ของตัวแปร เป็นค่าอธิบายความเป็นสัดส่วนของค่าแปรปรวนของตัวแปรที่สามารถอธิบายได้โดยการรวมตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน เมื่อสกัด 25 ตัวแปร ดังตารางที่ 11-12

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ค่าความร่วมกัน (Communalities) ค่าของตัวแปรกับปัจจัย

ตัวแปร	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
F ₁	2.757	18.001	18.001	2.757	18.001	18.001
F ₂	1.830	11.950	29.951	1.830	11.950	29.961
F ₃	1.223	7.987	37.938	1.223	7.987	37.938
F ₄	1.090	7.117	45.055	1.090	7.117	45.055

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรเดิม 25 ตัวแปร เมื่อสกัดปัจจัยจะเหลือ 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยที่ 1 (F₁) ค่าไอเกน เท่ากับ 2.757 สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรสาเหตุได้ คิดเป็นร้อยละ 18.001 ปัจจัยที่ 2 (F₂) ค่าไอเกน เท่ากับ 1.830 สามารถอธิบายความผันแปรของตัว

แปรสาเหตุที่นำความแปรปรวนที่เหลือจาก F_1 มาใช้ F_2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.950 ปัจจัยที่ 3 (F_3) ค่าไอเกน เท่ากับ 1.223 สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรสาเหตุที่นำความแปรปรวนที่เหลือจาก F_1, F_2 มาใช้ F_3 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.987 และปัจจัยที่ 4 (F_4) ค่าไอเกน เท่ากับ 1.090 สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรสาเหตุที่นำความแปรปรวนที่เหลือจาก F_1, F_2 และ F_3 มาใช้ F_4 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.117 และค่าอัตราส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายได้เป็นค่าร้อยละ จากไอเกนทุกปัจจัย ซึ่งผลรวมเท่ากับ ร้อยละ 45.055

ตารางที่ 12 ตารางแสดงค่าน้ำหนักตัวแปรร่วม ค่าความร่วมกัน และค่าไอเกน

ตัวแปร	Factor Loading Component				ร้อยละความแปรปรวน				ค่าความร่วมกัน (Communality)
	F_1	F_2	F_3	F_4	$(F_1)^2$	$(F_2)^2$	$(F_3)^2$	$(F_4)^2$	
X_1	.027	.309	-.118	-.037	.001	.096	.014	.001	.112
X_2	-.309	.116	.278	.240	.096	.014	.077	.058	.245
X_3	-.345	.260	.100	.072	.119	.068	.010	.005	.202
X_4	-.141	.069	.170	-.235	.020	.005	.029	.055	.109
X_5	-.055	.271	.152	-.092	.003	.074	.023	.008	.108
X_6	.342	.049	-.060	.042	.117	.003	.004	.002	.126
X_7	-.011	.003	.059	.291	.000	.000	.003	.085	.088
X_8	.473	-.036	.282	-.119	.224	.001	.080	.014	.319
X_9	.484	.026	.179	.158	.234	.001	.032	.025	.292
X_{10}	.344	.113	.062	-.077	.118	.013	.003	.006	.140
X_{11}	.241	-.435	.407	.013	.058	.189	.166	.000	.413
X_{12}	.594	.019	-.033	.144	.353	.000	.001	.021	.375
X_{13}	-.062	-.212	-.083	.010	.004	.045	.007	.000	.056
X_{14}	-.114	.009	-.286	-.023	.013	.000	.082	.001	.096
X_{15}	.102	.237	-.051	.475	.011	.056	.003	.226	.296
X_{16}	.003	.479	-.095	.064	.000	.230	.009	.004	.243
X_{17}	-.558	.160	.249	.199	.312	.026	.062	.040	.440
X_{18}	-.085	.683	.084	-.005	.007	.467	.007	.000	.481
X_{19}	.507	.575	-.113	.200	.257	.331	.013	.040	.641
X_{20}	-.502	-.118	-.423	-.008	.252	.014	.179	.000	.445
X_{21}	.203	-.339	-.483	.503	.041	.115	.233	.253	.642
X_{22}	-.373	.079	.107	.174	.139	.006	.011	.030	.186
X_{23}	-.154	.074	.017	.028	.024	.006	.000	.001	.031

ตัวแปร	Factor Loading Component				ร้อยละความแปรปรวน				ค่าความร่วมกัน (Communality)
	F ₁	F ₂	F ₃	F ₄	(F ₁) ²	(F ₂) ²	(F ₃) ²	(F ₄) ²	
X ₂₄	.140	.265	-.417	-.458	.020	.070	.174	.210	.474
X ₂₅	.578	.017	.026	-.080	.334	.000	.001	.006	.341
ผลรวม (EigenValues)					2.757	1.830	1.223	1.090	6.900
อัตราส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายได้ (% of Variance)					18.001	11.950	7.987	7.117	45.055

3.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิภาพการควบคุมภายใน

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม หาคะแนนปัจจัยของตัวแปร (F₁) ตัวแปร (F₂) ตัวแปร (F₃) และตัวแปร (F₄) ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลลัพธ์แสดงเมทริกซ์องค์ประกอบ (Rotated Component Matrix) และค่าสัมประสิทธิ์ของคะแนนปัจจัย (Factor Score Coefficients : W) เมื่อมีการหมุนแกน

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักคะแนน				ค่าน้ำหนักคะแนนมาตรฐาน			
	F ₁	F ₂	F ₃	F ₄	F ₁	F ₂	F ₃	F ₄
X ₁	.046	.094	.044	.249	.056	.115	.054	.303
X ₂	.504	.004	-.007	.029	.633	.005	-.008	.036
X ₃	.348	-.203	.121	-.073	.453	-.264	.157	-.094
X ₄	.131	.018	.013	.050	.173	.024	.017	.067
X ₅	.074	-.076	.009	-.155	.104	-.107	.012	-.218
X ₆	-.128	.116	.004	-.001	-.144	.130	.004	-.002
X ₇	.224	.142	-.027	-.008	.339	.214	-.041	-.013
X ₈	-.228	.426	-.113	-.192	-.306	.573	-.152	-.258
X ₉	-.075	.616	-.043	-.038	-.095	.779	-.054	-.048
X ₁₀	-.078	.518	.134	.048	-.105	.696	.180	.064
X ₁₁	.019	.361	-.564	-.165	.023	.435	-.678	-.198
X ₁₂	-.316	.467	-.020	.054	-.433	.640	-.027	.074
X ₁₃	.027	-.029	-.163	.292	.041	-.045	-.252	.450
X ₁₄	.021	-.047	.029	.430	.034	-.077	.047	.702
X ₁₅	.051	-.043	.182	.070	.065	-.055	.230	.089

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักคะแนน				ค่าน้ำหนักคะแนนมาตรฐาน			
	F ₁	F ₂	F ₃	F ₄	F ₁	F ₂	F ₃	F ₄
X ₁₆	.038	.016	.567	-.110	.050	.020	.733	-.142
X ₁₇	.643	-.162	.023	.002	.756	-.191	.027	.003
X ₁₈	.292	.225	.641	-.105	.331	.255	.726	-.119
X ₁₉	-.257	.346	.433	-.014	-.272	.367	.459	-.014
X ₂₀	.262	-.309	.158	.341	.297	-.351	.179	.386
X ₂₁	-.151	.074	-.205	.634	-.167	.081	-.226	.699
X ₂₂	.412	-.074	.050	-.015	.543	-.097	.066	-.020
X ₂₃	.165	-.053	-.080	-.021	.331	-.105	.160	-.041
X ₂₄	-.396	-.010	.345	.220	-.470	-.012	.409	.261
X ₂₅	-.463	.285	.043	-.195	-.591	.364	.055	-.250

จากตารางที่ 13 ผลลัพธ์แสดงน้ำหนักปัจจัย เมื่อมีการหมุนแกนปัจจัยโดยวิธี Varimax จะพบว่า ค่าน้ำหนักเปลี่ยนแปลงไปเมื่อเทียบกับค่าน้ำหนักเมื่อยังไม่มีการหมุนแกนแล้วทำให้ค่า Factor Loading ของบาง Factor มีค่ามากเมื่อเทียบกับของ Factor อื่น ๆ โดย Factor ที่ 1 ประกอบด้วย ตัวแปร 6 ตัวแปร ซึ่งมีน้ำหนักองค์ประกอบ .504, .348, .643, .412, -.396 และ -.463 เรียกว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมและการติดตามและประเมินผล Factor ที่ 2 ประกอบด้วย ตัวแปร 4 ตัวแปร ซึ่งมีน้ำหนักองค์ประกอบ .426, .616, .518 และ .467 เรียกว่า ปัจจัยด้านการประเมินความเสี่ยง Factor ที่ 3 ประกอบด้วย ตัวแปร 4 ตัวแปร ซึ่งมีน้ำหนักองค์ประกอบ -.564, .567, .641 และ .433 เรียกว่า ปัจจัยด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และ Factor ที่ 4 ประกอบด้วย ตัวแปร 5 ตัวแปร ซึ่งมีน้ำหนักองค์ประกอบ .249, .292, .430, .341 และ .634 เรียกว่า ปัจจัยด้านกิจกรรมการควบคุม ดังนี้

ปัจจัย F₁ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมและการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย ตัวแปร 6 ตัวแปร ของท่านมีแผนการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและความชำนาญ (X₂) ตัวแปร 6 ของท่านมีการจัด โครงสร้างองค์กรและสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจนและเหมาะสม (X₃) ตัวแปร มีการให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมอย่างเพียงพอในการใช้ระบบสารสนเทศใหม่ (X₁₇) ตัวแปร ผู้ตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบอื่นมีการให้ข้อเสนอแนะกับหน่วยงานในการปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน (X₂₂) ตัวแปร มีการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องภายในระยะเวลาที่กำหนด (X₂₄) และตัวแปร มีการรายงานผลการประเมินและรายการ ตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในโดยตรงต่อหน่วยงาน (X₂₅)

ปัจจัย F_2 ด้านการประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วย ตัวแปร มีการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยง (X_8) ตัวแปร มีการแจ้งให้บุคลากรทุกคนทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง (X_9) ตัวแปร มีการติดตามผลการปฏิบัติตามวิธีการควบคุมที่กำหนดเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง (X_{10}) และตัวแปร มีการสอบทานกิจกรรมการควบคุมการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (X_{12})

ปัจจัย F_3 ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย มีการกำหนดกิจกรรมการควบคุมตามวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์เพื่อจัดการกับความเสี่ยง (X_{11}) ตัวแปร มีการนำระบบสารสนเทศและการสื่อสาร เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต มาใช้ในการปฏิบัติงาน (X_{16}) ตัวแปร มีข้อมูลสารสนเทศ ทั้งภายในและภายนอกเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามกฎหมาย กฎระเบียบอย่างครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน (X_{18}) และตัวแปร มีการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงาน โดยการประชุมพนักงานเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ (X_{19})

ปัจจัย F_4 ด้านกิจกรรมการควบคุม ประกอบด้วย ตัวแปร อบต. ของท่านมีการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษร (X_1) ตัวแปร มีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และวงเงินอนุมัติของผู้บริหารแต่ละระดับ ไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร (X_{13}) มีการแบ่งแยกหน้าที่ในการอนุมัติ การบันทึกบัญชี การสอบทานการตรวจสอบ และการดูแลรักษาทรัพย์สินออกจากกัน โดยเด็ดขาด (X_{14}) ตัวแปร มีระบบการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกอย่างเพียงพอ เชื่อถือได้และทันสมัย (X_{20}) และตัวแปร มีการติดตามผลระหว่างปฏิบัติงาน รวมถึงการติดตามประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบตามปกติ (X_{21})

การคำนวณหาคะแนนปัจจัยจาก 25 ตัวแปร ของ 4 ปัจจัย ของข้อมูลแต่ละชุด เมื่อมีการหมุนแกนค่าสัมประสิทธิ์ของคะแนนปัจจัย ของตัวแปร Factor ที่ 1 Factor ที่ 2 Factor ที่ 3 และ Factor ที่ 4 ที่สกัดได้จาก ตารางที่ 13 ได้สมการ ดังนี้

$$F_1 = .633Z_2 + .453Z_3 + .756Z_{17} + .543Z_{22} - .470Z_{24} - .591Z_{25}$$

$$F_2 = .573Z_8 + .779Z_9 + .696Z_{10} + .640Z_{12}$$

$$F_3 = -.678Z_{11} + .733Z_{16} + .726Z_{18} + .459Z_{19}$$

$$F_4 = .303Z_1 + .450Z_{13} + .702Z_{14} + .386Z_{20} + .699Z_{21}$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาองค์ประกอบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยจะนำเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง องค์ประกอบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมาได้แก่ ด้านกิจกรรมการควบคุม ($\bar{X} = 3.74$) ด้านการประเมินความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.71$) ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.71$) และด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ($\bar{X} = 3.62$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับองค์ประกอบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ตัวแปรทั้งหมด 25 ตัวแปร ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล เมื่อสกัดปัจจัยจะเหลือ 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยที่ 1 (F_1) ปัจจัยที่ 2 (F_2) ปัจจัยที่ 3 (F_3) และปัจจัยที่ 4 (F_4) ตัวแปรใหม่ที่เกิดจากการรวมตัวของตัวแปรทั้งหมดที่มีความสัมพันธ์เข้าด้วยกัน พบว่า ความแปรปรวน ปัจจัยที่ 1 (F_1) ค่าไอเกน เท่ากับ 2.757 สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรสาเหตุได้ คิดเป็นร้อยละ 18.001 ปัจจัยที่ 2 (F_2) ค่าไอเกน เท่ากับ 1.830 สามารถอธิบาย

ความผันแปรของตัวแปรสาเหตุที่นำความแปรปรวนที่เหลือจาก F_1 มาใช้ F_2 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.950 ปัจจัยที่ 3 (F_3) ค่าไอเกน เท่ากับ 1.223 สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรสาเหตุที่นำความแปรปรวนที่เหลือจาก F_1, F_2 มาใช้ F_3 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.987 และปัจจัยที่ 4 (F_4) ค่าไอเกน เท่ากับ 1.090 สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรสาเหตุที่นำความแปรปรวนที่เหลือจาก F_1, F_2 และ F_3 มาใช้ F_4 มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 7.117 และค่าอัตราส่วนของความแปรปรวนที่อธิบายได้เป็นค่าร้อยละจากไอเกนทุกปัจจัย ซึ่งผลรวมเท่ากับร้อยละ 45.055

ปัจจัย F_1 ประกอบด้วย ตัวแปร 6 ตัวแปร ซึ่งมีน้ำหนักองค์ประกอบ .504, .348, .643, .412, -.396 และ -.463 เรียกว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมและการติดตามและประเมินผล ปัจจัย F_2 ประกอบด้วย ตัวแปร 4 ตัวแปร ซึ่งมีน้ำหนักองค์ประกอบ .426, .616, .518 และ .467 เรียกว่า ปัจจัยด้านการประเมินความเสี่ยง ปัจจัย F_3 ประกอบด้วย ตัวแปร 4 ตัวแปร ซึ่งมีน้ำหนักองค์ประกอบ -.564, .567, .641 และ .433 เรียกว่า ปัจจัยด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และ ปัจจัย F_4 ประกอบด้วย ตัวแปร 5 ตัวแปร ซึ่งมีน้ำหนักองค์ประกอบ .249, .292, .430, .341 และ .634 เรียกว่า ปัจจัยด้านกิจกรรมการควบคุม

การคำนวณหาคะแนนจากตัวแปร 25 ตัวแปร ของปัจจัย 4 ปัจจัย ของข้อมูลแต่ละชุด เมื่อมีการหมุนแกนค่าสัมประสิทธิ์ของคะแนนปัจจัย ของตัวแปร Factor ที่ 1 Factor ที่ 2 Factor ที่ 3 และ Factor ที่ 4 ที่สกัดได้ ดังสมการ

$$F_1 = .633Z_2 + .453Z_3 + .756Z_{17} + .543Z_{22} - .470Z_{24} - .591Z_{25}$$

$$F_2 = .573Z_8 + .779Z_9 + .696Z_{10} + .640Z_{12}$$

$$F_3 = -.678Z_{11} + .733Z_{16} + .726Z_{18} + .459Z_{19}$$

$$F_4 = .303Z_1 + .450Z_{13} + .702Z_{14} + .386Z_{20} + .699Z_{21}$$

ปัจจัยที่ 1 ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมและการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย ตัวแปร 6 ตัวแปร ของท่านมีแผนการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและความชำนาญ (X_2) ตัวแปร 6 ของท่านมีการจัดโครงสร้างองค์กรและสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจนและเหมาะสม (X_3) ตัวแปร มีการให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมอย่างเพียงพอในการใช้ระบบสารสนเทศใหม่ (X_{17}) ตัวแปร ผู้ตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบอื่นมีการให้ข้อเสนอแนะกับหน่วยงานในการปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน (X_{22}) ตัวแปร มีการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องภายในระยะเวลาที่กำหนด (X_{24}) และตัวแปร มีการรายงานผลการประเมินและรายการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในโดยตรงต่อหน่วยงาน (X_{25})

ปัจจัยที่ 2 ด้านการประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วย ตัวแปร มีการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยง (X_8) ตัวแปร มีการแจ้งให้บุคลากรทุกคนทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง (X_9) ตัวแปร มีการติดตามผลการปฏิบัติตามวิธีการควบคุมที่กำหนดเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง (X_{10}) และตัวแปร มีการสอบทานกิจกรรมการควบคุมการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (X_{12})

ปัจจัยที่ 3 ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย มีการกำหนดกิจกรรมการควบคุมตามวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์เพื่อจัดการกับความเสี่ยง (X_{11}) ตัวแปร มีการนำระบบสารสนเทศและการสื่อสาร เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต มาใช้ในการปฏิบัติงาน (X_{16}) ตัวแปร มีข้อมูลสารสนเทศ ทั้งภายในและภายนอกเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามกฎหมายกฎระเบียบอย่างครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน (X_{18}) และตัวแปร มีการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงาน โดยการประชุมพนักงานเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ (X_{19})

ปัจจัยที่ 4 ด้านกิจกรรมการควบคุม ประกอบด้วย ตัวแปร อบต. ของท่านมีการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษร (X_1) ตัวแปร มีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และวงเงินอนุมัติของผู้บริหารแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร (X_{13}) มีการแบ่งแยกหน้าที่ในการอนุมัติ การบันทึกบัญชี การสอบทานการตรวจสอบ และการดูแลรักษาทรัพย์สินออกจากกันโดยเด็ดขาด (X_{14}) ตัวแปร มีระบบการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกอย่างเพียงพอ เชื่อถือได้และทันสมัย (X_{20}) และตัวแปร มีการติดตามผลระหว่างปฏิบัติงาน รวมถึงการติดตามประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบตามปกติ (X_{21})

อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่พบในครั้งนี้ มีประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ กันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านการประเมินความเสี่ยง ตามลำดับ ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอภิปรายเหตุผลได้ว่า

ประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ กันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม มีระบบการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกอย่างเพียงพอ เชื่อถือได้ และทันสมัย มีการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงาน โดยการประชุมพนักงานเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม มีการประเมินผลการปฏิบัติงานมีการปฏิบัติงานตามนโยบาย และระเบียบปฏิบัติของบุคลากรอย่างน้อยปีละครั้ง มีการปฏิบัติงานตามนโยบาย และระเบียบปฏิบัติ ด้านการติดตามและประเมินผล มีการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องภายในระยะเวลาที่กำหนด มีการรายงานผลการประเมินและรายการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในโดยตรงต่อหน่วยงาน ด้านกิจกรรมการควบคุม มีการกำหนดกิจกรรมการควบคุมตามวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์เพื่อจัดการกับความเสี่ยง นอกจากนี้มีการแบ่งแยกหน้าที่ในการอนุมัติ การบันทึกบัญชี การสอบทานการตรวจสอบ และการดูแลรักษาทรัพย์สินออกจากกัน โดยเด็ดขาด ด้านการประเมินความเสี่ยง มีการติดตามผลการปฏิบัติตามวิธีการควบคุมที่กำหนดเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง และมีการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ศักดิ์ ช่างพุด (2554 : 92) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาในการปฏิบัติงานการควบคุมภายในของเทศบาลตำบล ในอำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบล โดยรวมและจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และอายุราชการ เห็นว่ามีปัญหาในการปฏิบัติงานการควบคุมภายใน โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุสุมา โสเชียว (2549 : 124) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในและสภาพแวดล้อมธุรกิจที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี พบว่า นักบัญชีบริษัทจดทะเบียนที่มีกลุ่มอุตสาหกรรมแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการควบคุมภายในโดยรวม ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารและด้านการติดตาม และประเมินผลแตกต่างกัน นักบัญชีบริษัทจดทะเบียนที่มีทุนจดทะเบียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสารสนเทศและการสื่อสารแตกต่างกัน และนักบัญชีบริษัทจดทะเบียนที่มีจำนวนพนักงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการควบคุมภายในโดยรวม ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. องค์ประกอบประสิทธิภาพควบคุมภายในที่มีผลต่อขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ตัวแปร Factor Loading องค์ประกอบ มีทั้งหมด 4 องค์ประกอบหลัก ประสิทธิภาพการควบคุมภายในมีอิทธิพลต่อการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม มีความแปรปรวนของตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 45.055 ผลการวิจัยดังกล่าว สามารถอภิปรายเหตุผลได้ว่า

ผลการวิจัยดังกล่าว สามารถอภิปรายเหตุผลได้ว่า กิจกรรมการควบคุมกับ สารสนเทศและการสื่อสาร มีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และวงเงินอนุมัติของผู้บริหาร แต่ละระดับไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร มีการสอบทานกิจกรรมการควบคุมการ ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นำระบบสารสนเทศและการสื่อสาร เช่น เครื่อง คอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต มาใช้ในการปฏิบัติงานและให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม อย่างเพียงพอในการใช้ระบบสารสนเทศใหม่ สภาพแวดล้อมการควบคุมกับการประเมินความ เสี่ยง มีการจัด โครงสร้างองค์กรและสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจนและเหมาะสม นอกจากนี้ มีการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีการแจ้งให้ บุคลากรทุกคนทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง และผู้บริหารทุก ระดับมีส่วนร่วมในการระบุความเสี่ยงโดยมีการประชุมหารือถึงการระบุปัจจัยเสี่ยงกับผู้เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวนิชย์ อรุณสิทธิ์ (2551 : 81) ได้ศึกษาเรื่องผลการ ดำเนินงานตามมาตรฐานควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง ผล การศึกษา พบว่า มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานการควบคุม ภายใน ส่วนใหญ่เห็นว่าผลต่อการดำเนินงานการควบคุมภายใน ด้านความมุ่งมั่นจริงจังของ ผู้บริหารอยู่ในระดับมาก และด้านการติดตามกำกับดูแลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลของการ ดำเนินงานตามระบบการควบคุมภายในอยู่ในระดับมาก ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการ ควบคุมภายในปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องผู้บริหารและบุคลากร เห็นด้วยที่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการจัดวางมาตรฐานควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการ ตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2544 ด้วยเป็นกิจกรรมที่ควบคุมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด อย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด บรรลุภารกิจหรือนโยบายที่ผู้บริหารหรือองค์กรอย่างมี ประสิทธิภาพ และเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ควรเป็นผู้พัฒนาระบบการควบคุมภายในและเป็น ผู้นำระบบไปสู่การปฏิบัติที่แท้จริง การวางระบบควบคุมภายในพบว่า ประสบปัญหาด้าน ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ประสิทธิภาพ ในการจัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลการ

ควบคุมภายในของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ที่ส่งไปยังผู้กำกับดูแล มีการแก้ไขอยู่บ่อยครั้ง ผู้รับผิดชอบในระดับจังหวัด และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มทักษะความรู้ เกี่ยวกับการวางระบบควบคุมภายในหรือการจัดทำรายงานการติดตาม ประเมินผลการควบคุมภายใน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถจัดทำรายงาน ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จในระดับสูง ปัจจัยการดำเนินงานตามระบบควบคุมภายใน ด้านความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความมุ่งมั่นจริงจังของ ผู้บริหารและการติดตามกำกับดูแลมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานตามระบบควบคุม ภายใน ระดับค่อนข้างสูง

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง องค์ประกอบประสิทธิภาพควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

เพื่อประโยชน์สำหรับการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคามและผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จาก ผลการวิจัย ดังนี้

- 1.1 ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างน้อยปีละครั้ง
- 1.2 ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติตามวิธีการควบคุมที่กำหนดเพื่อป้องกันหรือ ลดความเสี่ยง
- 1.3 ควรมีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และวงเงินอนุมัติของผู้บริหารแต่ละ ระดับ ไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร
- 1.4 ควรมีการนำระบบสารสนเทศและการสื่อสาร เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต มาใช้ในการปฏิบัติงาน
- 1.5 ควรมีการรายงานผลการประเมินและรายการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบ ภายใน โดยตรงต่อหน่วยงาน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการควบคุมภายในมีอิทธิพลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows. พิมพ์ครั้งที่ 9.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.
- การตรวจเงินแผ่นดิน, สำนักงาน. การควบคุมภายใน : วิธีสู้การป้องกันความเสียหายและลด
ความสูญเสีย. กรุงเทพฯ : สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน, 2548.
- กุสุมา โสเจียว. ผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในและสภาพแวดล้อมธุรกิจที่มี
ต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงิน. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตมหาบัณฑิต. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.
- โกวิท พวงงาม. มิติใหม่การปกครองท้องถิ่นไทย วิสัยทัศน์การกระจายอำนาจและการบริหาร
ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม, 2549.
- คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน. หลักในการบันทึกบัญชี. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี, 2548.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานผลการประเมิน
องค์ประกอบของการควบคุมภายใน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2552.
- จงกลณี สุริยะวงศ์. แนวทางการควบคุมภายในทางการเงินของเทศบาลตำบล
ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ บัณฑิตมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551.
- จังหวัดมหาสารคาม. แผนที่มหาสารคาม. สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน พ.ศ.2556. [On-line].
Available www.novabizz.com/Map/37.htm, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์.
- จันทนา สาขากร และคณะ. การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน. กรุงเทพฯ :
ที พี เอ็น เพรส, 2548.
- จุฬารัตน์ ไชยา. ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพการแข่งขันทางการตลาดกับผลการ
ดำเนินงานของธุรกิจจำหน่ายคอมพิวเตอร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์
บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.

จุฬารัตน์ ชันแก้ว. ผลกระทบของกลยุทธ์การบริหารการเปลี่ยนแปลงและการถ่ายโอน องค์ความรู้ที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.

เจริญ เจษฎาวัลย์. การตรวจสอบภายใน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : พอติ, 2547.

ฉัตรศิริ ปิยะพิมพ์สิทธิ์. การใช้ SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.

ชญานิษฐ์ อรุณสิทธิ์. ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551.

ชาวลิต วงศ์ตั้ง. ข้อมูลสารสนเทศและความสามารถในการบริหารจัดการในการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันที่ส่งผลต่อการดำเนินการส่งออกของธุรกิจ SMEs. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีพระทุม, 2551.

ณรงค์ศักดิ์ ช่างพุด. ปัญหาในการปฏิบัติงานการควบคุมภายในของเทศบาลตำบล ในอำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2554.

ณรงค์ ปรีดานันท์. “ข้อควรพิจารณาสำหรับอนุกรรมการตรวจสอบในการกำกับดูแลระบบการควบคุมภายในขององค์กร,” บริหารธุรกิจ. 14(82) : 37-53 ; เมษายน-มิถุนายน, 2545. ทรูวัญชีสหกรณ์, กรม. ระบบตรวจสอบกรมส่งเสริมสหกรณ์. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2557. [On-line]. Available <<http://www.cpd.go.th>> ,2552.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2557. [On-line]. Available <<http://www.set.or.th>> , 2549.

_____. แนวทางการจัดระบบการควบคุมภายใน. กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์, 2549.

_____. การควบคุมภายใน. กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์, 2548.

ทะเบียนอำเภอเมืองมหาสารคาม,สำนักงาน. การแบ่งเขตการปกครองและจำนวนประชากรอำเภอ เมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม : สำนักงานทะเบียนอำเภอเมืองมหาสารคาม, 2556.

- ชนัชชา โยธาทัช. ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. บัญชีมหาบัณฑิต.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2543.
- บัญญัติกลาง, กรม. แนวปฏิบัติระบบการควบคุมภายในภาครัฐราชการ. กรุงเทพฯ : กรมบัญชีกลาง, 2548.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2535.
- _____ . การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- ปพฤกษ์ อุดสาหะวานิชกิจ. “แนวคิดเกี่ยวกับฐานทรัพยากรของกิจการ,” วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. 9(3) : 34-41 ; กรกฎาคม, 2547.
- ประพันธ์ ศิริรัตน์ชำระและคณะ. การวางระบบบัญชี. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณ์, 2549.
- พยอม สิงห์แสนห์. การสอบบัญชี. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2546.
- พิชิต เทพวรรณ. องค์การแห่งการเรียนรู้ : แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศสำหรับนวัตกรรม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยนอร์ท, 2548.
- พิทักษ์ กิจอานันท์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อบ้านจัดสรรของลูกค้าในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550.
- พิศมัย รักษรรษา. “การควบคุมภายในอย่างไรให้ทรัพย์สินปลอดภัย,” พัฒนเทคนิคศึกษา. 13(36) : 47-50 ; ตุลาคม-ธันวาคม, 2545.
- มาตรฐานการสอบบัญชีภาษีอากร, สำนักงาน. “การควบคุมภายในก่อให้เกิดประโยชน์แก่ธุรกิจ SMEs ได้อย่างไร,” สรรพากรสาส์น. 51(2) : 109-114 ; มิถุนายน, 2547.
- วรรณรัตน์ วัฒนานิมิตกุล. การใช้ Balanced Scorecard ในการบริหารงานเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสยาม, 2547.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์และคณะ. การวางกลยุทธ์ : ศิลปะการกำหนดแผนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2548.

- วัชรีย์ พรรณเรืองรอง. การประเมินผลการดำเนินงานตามระบบการควบคุมภายในของ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- วิลาศิณี ชอบดี. ผลกระทบของความรู้ความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตมหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- วิเชียร พันธุ์ประไพ. การสอบบัญชี. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ, 2547.
- ศลิษา ภมรสติชัย. การจัดการดำเนินงาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ที่อปป, 2549.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- ศรีเพ็ญ วงษ์เชียว. การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการวางแผนและควบคุมของธุรกิจผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ บัณฑิตมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม. สำนักงาน. การจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองท้องถิ่น (พ.ศ.2555-2557).มหาสารคาม : สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม, 2554.
- สมนึก ภัททิษณี. การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- _____. สถิติพื้นฐานเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. รวมบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สิทธิศักดิ์ พฤษภัยพิติกุล. การบริหารกลยุทธ์และผลสัมฤทธิ์ขององค์กรด้วยวิธีการ Balanced Scorecard. กรุงเทพฯ : ดวงกลมสมัย, 2546.
- _____. การบริหารกลยุทธ์และผลสัมฤทธิ์ขององค์กรด้วยวิธี Balanced Scorecard. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี, 2547.
- สมสมร วงศ์รบุตร. การรับรู้ผลการดำเนินงานภายใต้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.

- สมเดช โรจน์จรัสเสถียร. การบัญชีภาษีอากร. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : ธรรมนิติเพรส, 2547.
- สุมน มาลาสิทธิ์. การจัดการผลิต/การดำเนินงาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สามลดา, 2548.
- สุรชาติ แสนทวีสุข. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบริหารไม่โปร่งใสเพราะการควบคุมภายในบกพร่อง. กรุงเทพฯ : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2552.
- สมหมาย ปฐมวิชัยวัฒน์. "การควบคุมภายในเพื่อการจัดการ," ตรวจจับแผ่นดิน. 2(8) :32-34 ; ตุลาคม-ธันวาคม, 2549.
- สรชัย พิศาลบุตร. การวิจัยตลาด = Marketing research. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์, 2551.
- สารานุกรมเสรี. จังหวัดมหาสารคาม. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2557. [On-line]. Available th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดมหาสารคาม, 2556.
- _____. ภูมิศาสตร์. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2557. [On-line]. Available th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดมหาสารคาม, 2556.
- องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. ข้อมูลประชากร. มหาสารคาม : องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม, 2557.
- _____. โครงสร้างองค์กร. มหาสารคาม : องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม, 2557.
- องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข จังหวัดมหาสารคาม. แผนประจำปี. มหาสารคาม : องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข จังหวัดมหาสารคาม, 2557.
- อนันต์ ภาวภูตานนท์. ผลกระทบของศักยภาพการจัดการความรู้ที่มีต่อผลการดำเนินงานของธนาคารออมสิน. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.
- อัครณัฐญาณ โสดา. ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในกับผลการดำเนินงานบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตมหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- อำนาจ วีระวนิช. การจัดการ. กรุงเทพฯ : ซี วี แอล การพิมพ์, 2547.
- อุษณา ภัทรมนตรี. การตรวจสอบและการควบคุมภายใน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบัญชีคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.

- Allegrini Marco and Giuseppe D'Onza. "Internal Auditing And Risk Assessment In large Italian Companies : An Empirical Survey," **Journal Of Accounting And Public Policy**. 7(3) 191-208 ; November, 2003.
- Balanced Scorecard Collaborative Inc. **Balanced Scorecard**. Retrieved September 28, 2012. [On-line]. Available <http://company.monster.com/tbsc/>, 2007.
- Changchit, Chuleeporn, Clyde W. Holsapple And Donald L. Madden. "Supporting Managers' Internal Control Evaluations : An Expert System And Experimental Results," **Decision Support Systems**. 3(30) : 437-449 ; November ,2001.
- Goodwin, Jenny. "The Relationship Between The Audit Committee And The Internal Audit Function: Evidence From Australia And New Zealand," **International Journal of Auditing**. 7(3) : 263-278 ; November, 2003.
- Hsu, Chin-Chun And Arun Pereira. "Internationalization And Performance The Moderating Effects Of Organizational Learning," **The International Journal Of Management Science**. 36 : 188-205 ; June, 2008.
- Hyvonen, Johanna. "Strategy, Performance Techniques and Information Technology Of the Firm And Their Link to Organizational Performance," **Management Accounting Research**. 18 : 343-366 ; February, 2007
- Kaplan, R. S. And Norton D. P. "Using the Balanced Scorecard As A Strategy Management System," **Harvard Business Review**. 82(2) : 52-63 ; January-February, 1996.
- Kopp, S. Lori and O'Donnell ED. "The Influence Of A Business Process Focus on Category Knowledge And Internal Control Evaluation," **Accounting, Organizations And Society**. 30(5) : 423-434 ; July, 2005.
- Melville, R. "The Contribution Internal Auditors Make To Strategic Management," **Internal Journal Of Auditing**. 7(3) : 209-222 ; November, 2003.
- Maltz, Alan C. Aaron J. Shenhar And Richard R. Reilly. "Beyond The Balanced Scorecard : Refining the Search for Organizational Success Measures," **Long range Planning**. 36(2) : 187 ; April, 2003.
- Niven, Paul R. **Balanced Scorecard Step By Step : Maximizing Performance**. New York : John Wilcy & Sons, 2002.

- Paape, Leen, Scheffe Johan and Snoep Pim. "The Relationship Between the Internal Audit Function And Corporate Governance In The EU - a Survey," **International Journal Of Auditing**. 7(3) : 247-262 ; November, 2003.
- Yamane, T. **Statistic: An Introductory Analysis**. 3rd ed. New York: Harper And Row, 1973.
- Zain, Mat Mazlina, Nava Subramaniam And Jenny Stewart. "Internal Auditors' Assessment Of Their Contribution To Financial Statement Audits : The Relation With Audit Committee And Internal Audit Function Characteristics," **International Journal Of Auditing**. 10(1) : 1-18 ; March, 2006.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง องค์ประกอบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย โดยผู้วิจัยจะขอความ
อนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดกรุณาตอบแบบสอบถามที่ตรงกับความเป็นจริง ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้
จากท่านจะเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างสูงยิ่ง ต่อการวิจัยในครั้งนี้อย่างยิ่ง แบบสอบถามแบ่ง
ออกเป็น

2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของบุคลากรองค์การ
บริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับ
การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ลักษณะเป็นแบบ
ตรวจเช็ครายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายในของ
องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย ด้าน
สภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้าน
สารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล ลักษณะของแบบสอบถามเป็น
แบบเรียงลำดับ จำนวน 25 ข้อ

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณที่ท่านกรุณาสละเวลาในการให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม มา
 ณ โอกาสนี้

(ปัทมา ไชยบุตร)

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่เป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() น้อยกว่า 30 ปี

() 31 - 40 ปี

() 41 - 50 ปี

() มากกว่า 50 ปี

3. การศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

4 ประสบการณ์ในการทำงาน

() น้อยกว่า 2 ปี

() 2-4 ปี

() 5-6 ปี

() มากกว่า 6 ปี

4. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

() นายกองจัดการบริหาร

() ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนตำบล

() หัวหน้าส่วนงานคลัง

() จพง.การเงินและบัญชี/จพง.การคลัง

() พนักงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ เพียงหนึ่งข้อเท่านั้น ลงในช่องที่เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม สอดคล้องกับท่านมากที่สุด โดยแต่ละหมายเลขมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	ระดับประสิทธิภาพมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับประสิทธิภาพเห็นมาก
3	หมายถึง	ระดับประสิทธิภาพปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับประสิทธิภาพน้อย
1	หมายถึง	ระดับประสิทธิภาพน้อยที่สุด

ที่	ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	ระดับประสิทธิภาพ				
		5	4	3	2	1
ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม						
1.	อบต. มีการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษร					
2.	อบต. มีแผนการฝึกอบรมบุคลากร เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และความชำนาญ					
3.	อบต. มีการจัดโครงสร้างองค์กรและสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจนและเหมาะสม					
4.	อบต. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างน้อยปีละครั้ง					
5.	อบต. ของท่านมีการปฏิบัติงานตามนโยบาย และระเบียบปฏิบัติ					
ด้านการประเมินความเสี่ยง						
6.	อบต. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานในระดับกิจกรรมที่ชัดเจนสอดคล้องกัน ปฏิบัติได้ และวัดผลได้					
7.	ผู้บริหารทุกระดับของ อบต. มีส่วนร่วมในการระบุความเสี่ยง โดยมีการประชุมหารือถึงการระบุปัจจัยเสี่ยงกับผู้เกี่ยวข้อง					

ที่	ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	ระดับประสิทธิภาพ				
		5	4	3	2	1
8.	อบต. มีการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยง					
9.	อบต. มีการแจ้งให้บุคลากรทุกคนทราบเกี่ยวกับวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง					
10.	อบต. มีการติดตามผลการปฏิบัติตามวิธีการควบคุมที่กำหนดเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง					
ด้านกิจกรรมการควบคุม						
11.	อบต. มีการกำหนดกิจกรรมการควบคุมตามวัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์เพื่อจัดการกับความเสี่ยง					
12.	อบต. มีการสอบทานกิจกรรมการควบคุมการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ					
13.	อบต. มีการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และวงเงินอนุมัติของผู้บริหารแต่ละระดับ ไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร					
14.	อบต. มีการแบ่งแยกหน้าที่ในการอนุมัติ การบันทึกบัญชี การสอบทานการตรวจสอบ และการดูแลรักษาทรัพย์สินออกจากกัน โดยเด็ดขาด					
15.	อบต. มีมาตรการติดตามและตรวจสอบให้การดำเนินงานเป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ					
ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร						
16.	อบต. มีการนำระบบสารสนเทศและการสื่อสาร เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต มาใช้ในการปฏิบัติงาน					
17.	อบต. มีการให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมอย่างเพียงพอในการใช้ระบบสารสนเทศใหม่					
18.	อบต. มีข้อมูลสารสนเทศ ทั้งภายในและภายนอกเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามกฎหมาย กฎระเบียบอย่างครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน					

ที่	ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน	ระดับ ประสิทธิภาพ				
		5	4	3	2	1
19.	อบต. มีการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงาน โดยการประชุมพนักงานเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ					
20.	อบต. มีระบบการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกอย่างเพียงพอ เชื่อถือได้ และทันสมัย					
ด้านการติดตามและประเมินผล						
21.	อบต. มีการติดตามผลระหว่างปฏิบัติงาน รวมถึงการติดตามประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบตามปกติ					
22.	อบต. ผู้ตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบอื่นมีการให้ข้อเสนอแนะกับหน่วยงานในการปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน					
23.	อบต. มีการประเมินการควบคุมภายในส่วนต่าง ๆ ของแต่ละส่วนงานเป็นระยะ ๆ					
24.	อบต. มีการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องภายในระยะเวลาที่กำหนด					
25.	อบต. มีการรายงานผลการประเมินและรายการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายในโดยตรงต่อหน่วยงาน					

ภาคผนวก ข

คำ IOC และคำอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 1 ระดับคะแนนความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (IOC)

รายละเอียดหัวข้อแบบสอบถาม	ระดับคะแนนความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม			รวม	IOC	ความหมาย
	ผู้เชี่ยวชาญ					
	1	2	3			
	การปฏิบัติทางการบัญชี					
ด้านหลักการเปิดเผยข้อมูล						
1. หน่วยงานของท่านมุ่งมั่นที่จะแสดงข้อมูลในรายงานการเงินอย่างสมเหตุสมผลและเป็นไปตามหลักการบัญชี	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
2. อบต.ให้ความสำคัญในการสอบทานรายงานอย่างละเอียดรอบคอบก่อนที่จะมีการเปิดเผย ข้อมูล	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
3. อบต.สนับสนุนนำเสนอรายงานทางการเงิน ตามความเป็นจริงทางเศรษฐกิจ	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
4. อบต.ส่งเสริมให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในรายงานทางการเงินอย่าง ครบถ้วน	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
5. อบต.ส่งเสริมให้แสดงข้อมูลทางการเงินมีความครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชี	+1	0	+1	+2	0.67	สอดคล้อง
ด้านหลักฐานอันเที่ยงธรรม						
6. อบต.ให้ความสำคัญกับหลักฐานในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชี ซึ่งเป็นหลักฐานที่ถูกต้อง ไม่มีการแก้ไข	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
7. อบต.มุ่งมั่นที่จะแสดงข้อมูลที่มีความชัดเจนและแน่นอนในรายงานทางการเงินของหน่วยงาน	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง

รายละเอียดหัวข้อแบบสอบถาม	ระดับคะแนน ความน่าเชื่อถือ ขแบบสอบถาม			รวม	IOC	ความหมาย
	ผู้เชี่ยวชาญ					
	1	2	3			
8. อบต.ส่งเสริมให้ผู้สอบบัญชีและผู้ ตรวจสอบ การทำงานได้อย่างเป็นอิสระ	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
9. อบต.สนับสนุนให้มีระบบการจัดเก็บ เอกสาร ทางการบัญชีที่มีความมั่นคงและ ปลอดภัย	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
10. อบต.ให้ความสำคัญในการนำเสนอ รายงาน ทางการเงินในส่วนที่สำคัญเพื่อไม่เกิด ความ เข้าใจผิด ด้านความสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
11. อบต.ให้ความสำคัญกับการบันทึกบัญชีที่ ใช้รูปแบบเดียวกันทุกปี เพื่อให้สามารถ เปรียบเทียบข้อมูลกันได้	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
12. อบต.ยึดมั่นในการปิดงวดบัญชี 1 ปีบัญชี ในช่วงเวลาเดียวกันทุกปี	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
13. อบต.สนับสนุนหลักการประมาณการ รายได้ และรายจ่าย โดยใช้วิธีการการคำนวณ เหมือนกันทุกปี	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
14. อบต.ส่งเสริมให้มีการนำเสนอรายงาน ทางการเงินที่มีองค์ประกอบเหมือนกันทุก งวด บัญชี	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
15. อบต.สนับสนุนให้การคิดค่าเสื่อมราคา สินทรัพย์เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการบัญชี	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง

รายละเอียดหัวข้อแบบสอบถาม	ระดับคะแนน ความน่าเชื่อถือ ของแบบสอบถาม			รวม	IOC	ความหมาย
	ผู้เชี่ยวชาญ					
	1	2	3			
	ด้านหลักการประมาณ					
16. อบต.ส่งเสริมให้มีการประมาณการ รายได้โดยอาศัยข้อมูลทางการเงินในอดีต	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
17. อบต.ให้ความสำคัญกับประมาณการ รายจ่ายตามสภาพหนี้และสถานะเศรษฐกิจที่ มีการเปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
18. อบต.สนับสนุนให้มีการประมาณการ รายจ่ายอื่น โดยอาศัยข้อมูลเดิมและ แผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
19. อบต.ประมาณการรายรับ รายจ่ายสุทธิ ประจำปี เพื่อประกอบการจัดสรร งบประมาณประจำปีโดยอาศัยข้อมูลทาง การเงิน ในอดีต	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
20. อบต.สนับสนุนให้มีการประมาณการ รายจ่ายโดยคำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจใน ปัจจุบันและรับรู้เมื่อมีความเป็นไปได้ว่า จะเกิดขึ้น	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
ประสิทธิภาพทางการเงิน						
ด้านความเข้าใจ						
1. อบต.สามารถนำเสนอรายงานทางการเงิน						
เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนด	+0	+1	+1	+2	0.67	สอดคล้อง
รับผิดชอบตามปกติ						

รายละเอียดหัวข้อแบบสอบถาม	ระดับคะแนน ความน่าเชื่อถือ ของ แบบสอบถาม			รวม	IOC	ความหมาย
	ผู้เชี่ยวชาญ					
	1	2	3			
2. อบต.มีการเปิดเผยนโยบายการบัญชีและวิธีการที่เหมาะสมให้ผู้ใช้ง่ายงานทางการเงินได้ทราบข้อมูล	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
3. อบต.นำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอต่อการนำรายงานทางการเงินไปใช้ตัดสินใจ	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
4. อบต.แสดงส่วนประกอบต่าง ๆ ของรายงานทางการเงินครบถ้วนเพื่อความเข้าใจและการตัดสินใจ	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
5. อบต.แสดงรายละเอียดประกอบแต่ละรายการครบถ้วนทำให้ผู้ใช้ง่ายงานทางการเงินเกิดความเข้าใจ	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ						
6. อบต.จัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการตัดสินใจในครั้งก่อนเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารในอนาคต	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
7. อบต.เปิดเผยข้อมูลกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติหรือนโยบายต่าง ๆ ของอบต.	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
8. อบต.มีข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจในปีหน้าต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
9. อบต.เตรียมข้อมูลที่จะช่วยในการคาดคะเนหรือยืนยันข้อผิดพลาดของการประเมินที่ผ่านมา	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง

รายละเอียดหัวข้อแบบสอบถาม	ระดับคะแนน ความน่าเชื่อถือ ของ แบบสอบถาม			รวม	IOC	ความหมาย
	ผู้เชี่ยวชาญ					
	1	2	3			
10. อบต.ประเมินผลข้อมูลที่จะส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงของอบต. ด้านความเชื่อถือได้	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
11. อบต.บันทึกบัญชีรายการด้วยมูลค่าที่ แน่นอนสามารถตรวจสอบได้	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
12. อบต.นำเสนอรายงานทางการเงินตาม เนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจ	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
13. อบต.ประมาณการรายการที่เกิดขึ้น โดยใช้ ดุลยพินิจด้วยความระมัดระวัง	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
14. อบต.นำเสนอรายงานทางการเงินโดยไม่มี การกำหนดผลลัพธ์หรือทำด้วยวัตถุประสงค์ อย่างใดอย่างหนึ่ง	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
15. อบต.นำเสนอรายงานทางการเงินได้ทันต่อ เวลาและเกิดความมั่นใจต่อผู้ใช้รายงาน ด้านการเปรียบเทียบกันได้	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
16. อบต.ยึดถือแนวทางปฏิบัติตามวิธีการที่ใช้ ในงวดบัญชีปีที่ผ่านมา	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
17. อบต.นำเสนอข้อมูลในรายงานทางการเงิน เป็นลักษณะเดียวกันทุกงวดบัญชี	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
18. อบต.นำเสนอรายงานทางการเงินที่อยู่ ในช่วงระยะเวลาเดียวกันทุกงวดบัญชี	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง

รายละเอียดหัวข้อแบบสอบถาม	ระดับคะแนน ความน่าเชื่อถือ ของ แบบสอบถาม			รวม	IOC	ความหมาย
	ผู้เชี่ยวชาญ					
	1	2	3			
19. อบต.นำเสนอรายงานทางการเงินเพื่อให้ ผู้ใช้รายงานทราบถึงแนวโน้มของฐานะทาง การเงินและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของ การปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง
20. อบต.สนับสนุนให้มีการเปรียบเทียบรายได้ และค่าใช้จ่ายที่ควรเกิดขึ้นในรอบระยะ เดียวกันได้	+1	+1	+1	+3	1.00	สอดคล้อง

ตารางภาคผนวกที่ 2 ระดับคะแนนค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค Item-total
Correlation

รายละเอียดหัวข้อแบบสอบถาม	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
การปฏิบัติทางการบัญชี	
ด้านหลักการเปิดเผยข้อมูล	.2121-.4186
1. หน่วยงานของท่านมุ่งมั่นที่จะแสดงข้อมูลในรายงานการเงินอย่างสมเหตุสมผลและเป็นไปตามหลักการบัญชี	.2981
2. อบต.ให้ความสำคัญในการสอบทานรายงานอย่างละเอียดรอบคอบก่อนที่จะมีการเปิดเผยข้อมูล	.4186
3. อบต.สนับสนุนนำเสนอรายงานทางการเงินตามความเป็นจริงทางเศรษฐกิจ	.3320
4. อบต.ส่งเสริมให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในรายงานทางการเงินอย่างครบถ้วน	.2438
5. อบต.ส่งเสริมให้แสดงข้อมูลทางการเงินมีความครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชี	.2121
ด้านหลักฐานอันเที่ยงธรรม	.2744-.5801
6. อบต.ให้ความสำคัญกับหลักฐานในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชี ซึ่งเป็นหลักฐานที่ถูกต้อง ไม่มีการแก้ไข	.3687
7. อบต.มุ่งมั่นที่จะแสดงข้อมูลที่มีความชัดเจนและแน่นอนในรายงานทางการเงินของหน่วยงาน	.3320
8. อบต.ส่งเสริมให้ผู้สอบบัญชีและผู้ตรวจสอบการทำงานได้อย่างเป็นอิสระ	.4080
9. อบต.สนับสนุนให้มีระบบการจัดเก็บเอกสารทางการบัญชีที่มีความมั่นคงและปลอดภัย	.5801
10. อบต.ให้ความสำคัญในการนำเสนอรายงานทางการเงินในส่วนที่สำคัญเพื่อไม่เกิดความเข้าใจผิด	.2744
ด้านความสม่ำเสมอ	.3687-.5485
11. อบต.ให้ความสำคัญกับการบันทึกบัญชีที่ใช้รูปแบบเดียวกันทุกปี เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบข้อมูลกันได้	.5485

รายละเอียดหัวข้อแบบสอบถาม	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
12. อบต.ยึดมั่นในการปิดงวดบัญชี 1 ปีบัญชีในช่วงเวลาเดียวกันทุกปี	.4903
13. อบต.สนับสนุนหลักการประมาณการรายได้และรายจ่ายโดยใช้วิธีการการคำนวณเหมือนกันทุกปี	.5327
14. อบต.ส่งเสริมให้มีการนำเสนอรายงานทางการเงินที่มีองค์ประกอบเหมือนกันทุกงวดบัญชี	.3687
15. อบต.สนับสนุนให้การคิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการบัญชี	.4766
ด้านหลักการประมาณ	.3347-.5145
16. อบต.ส่งเสริมให้มีการประมาณการรายได้โดยอาศัยข้อมูลทางการเงินในอดีต	.5094
17. อบต.ให้ความสำคัญกับประมาณการรายจ่ายตามสภาพหนี้และสถานะเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลง	.5063
18. อบต.สนับสนุนให้มีการประมาณการรายจ่ายอื่นโดยอาศัยข้อมูลเดิมและแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้	.3347
19. อบต.ประมาณการรายรับ รายจ่ายสุทธิประจำปีเพื่อประกอบการจัดสรรงบประมาณประจำปีโดยอาศัยข้อมูลทางการเงินในอดีต	.5145
20. อบต.สนับสนุนให้มีการประมาณการรายจ่ายโดยคำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันและรับรู้เมื่อมีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดขึ้น	.4872
ประสิทธิภาพทางการเงิน	
ด้านความเข้าใจ	.3353-.5980
1. อบต.สามารถนำเสนอรายงานทางการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนด	.4052

รายละเอียดหัวข้อแบบสอบถาม	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
2. อบต.มีการเปิดเผยนโยบายการบัญชีและวิธีการที่เหมาะสมให้ผู้ใช้งารายงานทางการเงิน ได้ทราบข้อมูล	.3827
3. อบต.นำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอต่อการนำรายงานทางการเงิน ไปใช้ตัดสินใจ	.5980
4. อบต.แสดงส่วนประกอบต่าง ๆ ของรายงานทางการเงินครบถ้วนเพื่อความเข้าใจและการตัดสินใจ	.4047
5. อบต.แสดงรายละเอียดประกอบแต่ละรายการครบถ้วน ทำให้ผู้ใช้งารายงานทางการเงินเกิดความเข้าใจ	.3353
ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	.3737-.5755
6. อบต.จัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการตัดสินใจในครั้งก่อนเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารในอนาคต	.4781
7. อบต.เปิดเผยข้อมูลกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติหรือนโยบายต่าง ๆ ของอบต.	.3737
8. อบต.มีข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้	.4884
9. อบต.เตรียมข้อมูลที่จะช่วยในการคาดคะเนหรือยืนยันข้อผิดพลาดของการประเมินที่ผ่านมา	.5755
10. อบต.ประเมินผลข้อมูลที่จะส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงของอบต.	.4664
ด้านความเชื่อถือได้	.3070-.6939
11. อบต.บันทึกบัญชีรายการด้วยมูลค่าที่แน่นอนสามารถตรวจสอบได้	.5355
12. อบต.นำเสนอรายงานทางการเงินตามเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจ	.6939

รายละเอียดหัวข้อแบบสอบถาม	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
13. อบต.ประมาณการรายการที่เกิดขึ้น โดยใช้ดุลยพินิจด้วย ความระมัดระวัง	.3550
14. อบต.นำเสนอรายงานทางการเงินโดยไม่มีการกำหนด ผลลัพธ์หรือทำด้วยวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง	.4039
15. อบต.นำเสนอรายงานทางการเงินได้ทันต่อเวลาและเกิด ความมั่นใจต่อผู้ใช้รายงาน	.3070
ด้านการเปรียบเทียบกันได้	.2793-.6393
16. อบต.ยึดถือแนวทางปฏิบัติตามวิธีการที่ใช้ในงวดบัญชี ปีที่ผ่านมา	.5766
17. อบต.นำเสนอข้อมูลในรายงานทางการเงินเป็นลักษณะ เดียวกันทุกงวดบัญชี	.6393
18. อบต.นำเสนอรายงานทางการเงินที่อยู่ในช่วงระยะเวลา เดียวกันทุกงวดบัญชี	.5528
19. อบต.นำเสนอรายงานทางการเงินเพื่อให้ผู้ใช้รายงาน ทราบถึงแนวโน้มของฐานะทางการเงินและผลการ ดำเนินงานที่ผ่านมาของการปฏิบัติงาน	.4823
20. อบต.สนับสนุนให้มีการเปรียบเทียบรายได้และ ค่าใช้จ่ายที่ควรเกิดขึ้นในรอบระยะเดียวกัน	.2793

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คะแนนค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
X1	146.9250	319.0968	.2981	.9140
X2	147.2250	315.1532	.4186	.9126
X3	146.9250	317.9686	.3320	.9136
X4	147.2000	320.7795	.2438	.9146
X5	147.4750	321.9994	.2121	.9150
X6	147.3750	316.7532	.3687	.9131
X7	146.9250	317.9686	.3320	.9136
X8	147.3500	316.0282	.4080	.9127
X9	147.3250	308.4814	.5801	.9105
X10	147.3250	319.4558	.2744	.9143
X11	147.1750	310.8660	.5485	.9110
X12	147.3000	312.7282	.4903	.9117
X13	147.4750	311.4353	.5327	.9112
X14	147.3750	316.7532	.3687	.9131
X15	147.2250	313.2558	.4766	.9119
X16	147.3750	312.1378	.5094	.9115
X17	147.5000	312.2051	.5063	.9115
X18	147.0750	317.9173	.3347	.9135
X19	147.2250	312.0250	.5145	.9114
X20	147.3000	312.8308	.4872	.9117
X21	147.1750	315.1224	.4052	.9127
X22	147.3000	316.2667	.3827	.9130
X23	147.3750	309.2660	.5980	.9104
X24	147.5000	315.5385	.4047	.9127
X25	147.4750	317.8968	.3353	.9135
X26	147.5000	313.1282	.4781	.9118
X27	147.5000	316.5641	.3737	.9131
X28	147.4000	312.1949	.4884	.9117
X29	147.4750	310.0506	.5755	.9107
X30	147.4750	313.5891	.4664	.9120
X31	147.5250	311.1788	.5355	.9111
X32	147.5250	306.0506	.6939	.9092
X33	147.7750	318.3327	.3550	.9132
X34	147.8250	315.6353	.4039	.9127
X35	147.8000	318.7795	.3070	.9139
X36	147.3250	312.1737	.5766	.9109
X37	147.4750	307.9994	.6393	.9099
X38	147.5250	310.6147	.5528	.9109
X39	147.5250	312.9224	.4823	.9118
X40	147.3000	319.7026	.2793	.9142

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 40.0

N of Items = 40

Alpha = .9143

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร. ๓๐๐

ที่ บว. ๑๔๑๒/๒๕๕๗

วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท. ดร.ณัฐรัชต์ จันทร์ชุม

ด้วย นางสาวรุ่งนภา เกษตรสินธุ์ รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๔๐๑๔๐๑๑๗ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานบุคลากรที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร. ๓๐๐
 ที่ บว. ๑๔๑๒/๒๕๕๗ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๗
 เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ คร.กมลทิพย์ ศรีเศษ

ด้วย นางสาวรุ่งนภา เกษตรฉินธุ์ รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๔๐๑๔๐๑๑๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานบุคลากรที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อให้การวิจัยดำเนิน ไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.เกรียงศักดิ์ ไพรรพรม)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร. ๓๐๐
 ที่ บว. ๖๑๔๑๑/๒๕๕๑ วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๑
 เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.กรชนน วงศ์คำ

ด้วย นางสาวปัทมา ไชยบุตติ รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๔๐๑๔๐๑๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/๑๘๖๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

จ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๒๙ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวปัทมา ไชยบุคคี รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๔๐๑๔๐๑๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อําเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/๑๘๖๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๒๕ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวปัทมา ไชยบุคดี รหัสประจำตัว ๕๕๘๒๔๐๑๔๐๑๑๑ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีผลต่อการบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๑๒-๕๔๓๘

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ปัทมา ไชยบุคดี
วันเกิด	5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2517
ที่อยู่ปัจจุบัน	46 หมู่ 3 ตำบลโลกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
ตำแหน่ง	นักวิชาการคลัง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2543	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศส.บ.) สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
พ.ศ. 2558	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY